

Jalkapallon naisten pääsarjan pelillinen tilanne Suomessa verrattuna eri pääsarjojen tilanteeseen Euroopassa

Kunnas Jonne

Opinnäytetyö

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma
Liikunnanohjaaja (AMK)

2023

Liikunnan ja vapaa-ajan
koulutusohjelma
Liikunnanohjaaja (AMK)

Tekijä	Jonne Kunnas	Vuosi	2023
Ohjaaja(t)	Teemu Niemelä		
Toimeksiantaja	HJK ry		
Työn nimi	Jalkapallon naisten pääsarjan pelillinen tilanne Suomessa verrattuna eri pääsarjojen tilanteeseen Euroopassa		
Sivumäärä	65		

Opinnäytetyöni aiheena on jalkapallon naisten pääsarjan pelillisen tilanteen selvittäminen sekä vertailu verrokkimaiden pääsarjoihin Euroopassa. Tavoitteena oli saada selvä tilannekuva pelillisestä tilanteesta Suomen pääsarjassa, jotta saisimme käyttöömmme paremman kuvan siitä, missä suomalainen pääsarjajalkapalloilu menee eurooppalaisessa kontekstissa.

Tutkimuspainotteisen opinnäytetyöni tein määrällisiä menetelmiä hyödyntäen. Selvitin aiempia suomenkielisiä sekä englanninkielisiä tutkimuksia aiheesta, jotta pystyin paremmin muodostamaan tutkimuskysymykset ja luomaan tietoperustatutkimukselleni. Opinnäytetyöni jakaantuu tietoperustan selvittämiseen sekä tulosten keräämiseen, käsittelyyn sekä niiden pohdintaan. Päätän opinnäytetyöni johtopäätöksiin.

Tulosten perusteella Suomen pääsarjan joukkueiden tasoerot ovat suuremmat kuin muissa verrokkimaissa. Suomessa pallonhallinta johtaa vähemmän etenemisiin maalintekopaikkoihin kuin muissa sarjoissa, mutta peli on kontrolloidumpaa kuin Ruotsissa ja Norjassa. Vastaavasti Suomen ja Englannin sarjoissa on pelillisesti erittäin paljon samankaltaisuuksia. Norjassa ja Ruotsissa peli on huomattavasti suoraviivaisempaa, kun taas Suomessa ja Englannissa pelataan enemmän kontrollin kautta.

Isoin ero Suomen ja muiden sarjojen osalta pelillisesti liittyy siihen, että pallo on huomattavan vähän ilmassa. Kaikissa muissa sarjoissa keskityksiä sekä ilmassa tapahtuvia kaksinkamppailuja on huomattavasti enemmän. Nämä huomiot voivat johtua joukkueiden taktisista valinnoista, mutta myös varmasti pelaajien osaamisesta.

Tuloksia voidaan hyödyntää Suomen pääsarjan kehittämistä, mutta vastaavasti suomalaisten pelaajien sekä seurojen kehittämistä eteenpäin. Vastaavien tutkimusten tuottamista auttamaan päätöksenteossa tulee hyödyntämään suomalaista jalkapalloa sekä tiedolla johtamista.

Avainsanat jalkapallo, jalkapalloseurat, huippu-urheilu, tilastot, vertailu

Sports and Leisure Management
Bachelor of Sport Studies

Author	Jonne Kunnas	Year	2023
Supervisor(s)	Teemu Niemelä		
Commissioned by	HJK ry.		
Title	Level of football in the Finnish women's league compared to the level of various leagues in Europe		
Number of pages	65		

The topic of thesis is to find out the level of the game in the women's football league in Finland and compare it with similar leagues in other European countries. The purpose was to gain a clear understanding of the level of the game in the Finnish league and to have a better perspective on where Finnish league stands in the European context.

The thesis was research-oriented using the quantitative methods. Previous studies in both Finnish and English are reviewed to get a better understanding to form the research questions and establish the theoretical foundation for research. Thesis is divided into exploring the theoretical background and collecting and analyzing the data. In the end is the conclusion.

Based on the results, the level differences between teams in Finnish league are larger than in other comparable countries. In Finland, ball possession leads to fewer advancements into goal-scoring positions compared to other leagues, but the game is more controlled than in Sweden and Norway. Conversely, the style of the game in Finland and England's leagues is quite similar. In Norway and Sweden, the game is much more direct, whereas in Finland and England, there is an idea for playing through control.

The most significant difference in the game between Finland and other leagues is the limited use of aerial duels. In all other leagues, there are significantly more crosses and aerial duels. These observations could be due to tactical choices made by teams but are certainly influenced by players' skills as well.

The results can be utilized when considering the development of Finnish league, as well as the progression of Finnish players and clubs.

Keywords football, football clubs, top sports, statistics, comparison

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TILASTOANALYYSI JALKAPALLOSSA	7
2.1	Haasteet tutkimusmenetelmien sekä tilastojen valinnassa	7
2.2	Hypoteesi opinnäytetyön tuloksista	10
2.3	Valitut menetelmät ja mittarit	11
3	TUTKITTUJEN SARJOJEN ESITTELY	15
4	TULOKSET	23
4.1	Pallollisen vaiheen tutkitut mittarit sekä tulokset.....	23
4.1.1	Syöttäminen.....	23
4.1.2	Muut pallollisen vaiheen mittarit.....	32
4.2	Pallottoman vaiheen tutkitut mittarit sekä tulokset.....	37
5	POHDINTA	44
5.1	Pallollisen vaiheen mittarit	46
5.1.1	Syöttäminen ja eteneminen.....	46
5.1.2	Maalintekopaikan luominen.....	54
5.2	Pallottoman vaiheen mittarit	57
5.2.1	Puolustavien tekojen intensiteetti.....	58
5.2.2	Katkot ja kaksinkamppailut.....	60
6	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	66
	LÄHTEET	68

1 JOHDANTO

Naisten pelaama jalkapallo on mahdollisesti suositumpaa kuin koskaan. Vuoden 2023 jalkapallon MM-kisat ovat rikkoneet yleisöennätyksiä paikan päällä sekä TV-luvuissa (Moilanen 2023). Samoin seurajoukkueet ovat täyttäneet stadioneita maailmanlaajuisesti. Peli on myös kehittynyt valtavasti viime vuosien aikana, niin fyysisillä osa-alueilla, mutta myös pelillisesti. Missä mennään tällä hetkellä pelillisessä kehityksessä? Vuoden 2023 MM-kisoissa tehtiin historiallisen vähän maaleja (Strozyk 2023). Voiko tästä nostaa pelillisen kehityksen tilannetta johonkin suuntaan? Miten Suomen pääsarja vertautuu muihin Euroopan pääsarjoihin?

Tässä opinnäytetyössä sukellan syvemmälle tutkimaan suomalaisen naisten jalkapallon pääsarjan pelillistä tilannetta ja kehitystä suhteessa verrokkina toimiviin Euroopan pääsarjoihin. Jalkapallo on pelinä suhteellisen tutkittu urheilulaji ja myös Suomessa tutkimuksia on tehty jonkin verran. Näissä tutkimusongelma usein liittyy fyysisiin osatekijöihin, jotka kieltämättä ovat tärkeitä, mutta pelillistä tasoa on tutkittu vähemmän.

Pelillistä kehittymistä ja vertailua invaasiopelissä on myös vaikeampi selvittää, koska vertailu eri sarjojen välillä on joka tapauksessa hankalaa. Yksittäinen ottelu on aina kahden joukkueen välinen tilanne, jossa pelisuoritukset tehdään suhteessa vastustajaan. Suoritukset eivät tapahdu tyhjiössä, jolloin pelien vertailu muihin joukkueeseen hankaloituu. Perinteiset jalkapallotilastot, jotka pitävät sisällään esimerkiksi pallonhallinnan, laukaisumäärät sekä syöttöprosentit, eivät kerro paljoakaan joukkueen pelillisestä tasosta toisessa sarjassa.

Mauri Heinonen ja Henri Lehto ovat tehneet Suomen Palloliitolle kansainvälisen pelin analyysijä, joissa on tutkittu maajoukkueiden tilanteita sekä tehty sarjojen välistä vertailua (Lehto & Heinonen 2022). Työ on laadukkaasti toteutettu ja se antaa myös pohjaa omalle opinnäytetyölleni. Hankaluuden pelillisen kehityksen vertailuun tekee se, että miten vertaillaan pelillistä kehitystä? Mikä on parempaa pelaamista kuin jokin toinen?

Fyysisten osa-alueiden vertaaminen sarjojen välillä on sinänsä helpompaa, mutta näiden osalta on tärkeä muistaa konteksti. Esimerkiksi FC Barcelonalle kertyi lähes tuplasti juoksumetrejä korkeimmilla nopeusalueilla Mestareiden Liigan välierässä Manchester Cityä vastaan kuin finaalissa Chelseaa vastaan, 2499 metriä vs. 4051 metriä. (UEFA 2021). Tämä alleviivaa sitä, että pelaajilla tulee olla kapasiteettia liikkua eri nopeusalueille, mutta suoritukset on tehtävä suhteessa kontekstiin.

Toki peli on kehittymässä yhä nopeampaan suuntaan (Hoffman 2016), mutta teot pitää suhteuttaa peliin ja pelitekoihin. Tässä korostuukin tarve tutkia kompleksista jalkapalloa myös pelitekoina ja pelin kehittymisenä. Pyrkimys on olla irrottamatta mitään osa-aluetta pois kokonaisuudesta. Tästä huolimatta pyrin pääsemään kiinni pelin kehittymiseen ja sen vertailuun.

Heinonen ja Lehto lähestyvät omaa tutkimustaan perinteisen viitekehyksen kautta, jossa jalkapallon peliteot jaetaan pelin vaiheiden mukaisesti: eteneminen, maalintekotilanteen luominen ja maalintekotilanne sekä näiden estäminen ja toiminnot, kun pallo vaihtaa omistajaa. Lisäksi tärkeäksi nousee se, että miten pelitekojen intensiteetti näkyy pelaamisessa. (Lehto & Heinonen 2022)

Yritän päästä tässä työssä kiinni siihen, että mikä pelillisen kehityksen tilanne on tällä hetkellä eri sarjojen välillä. Mihin mahdollisesti eri sarjoissa ja seuroissa ollaan menossa sekä miten tätä tietoa tulisi hyödyntää valmennusprosesseissamme.

Käytän työssäni avuksi WyScout -tilastointijärjestelmää, jonka avulla analysoin tilastoja Suomen, Ruotsin, Englannin ja Norjan pääsarjoista. Tärkeä on valita oikeanlaiset mittarit ja tilastot tukemaan pelillisen kehityksen vertailua. Kuten aiemmin kuvattu, niin invaasiopelissä haasteita aiheuttaa vastustajan toiminta ja konteksti. Tätä ongelmaa yritän myös päästä ratkaisemaan.

Toimeksiantajana opinnäytetyössäni toimii HJK ry, jonka naisten pääsarjajoukkueen päävalmentajana itse toimin vuosina 2020–2022.

2 TILASTOANALYYSI JALKAPALLOSSA

2.1 Haasteet tutkimusmenetelmien sekä tilastojen valinnassa

Eri tutkimuksissa on herännyt huolta, että miten parhaiten voidaan tutkia jalkapallon – ja muiden invaasiopelien – analysointia sekä niiden johtopäätöksiä. Christopher Cushion omassa artikkelissaan ottaa voimakkaasti kantaa siihen, että johtopäätökset herkästi ovat liian kevyitä suhteessa tutkittuun materiaaliin. Otanta, valitut mittarit tai niistä vedetyt johtopäätökset usein ovat liian yksinkertaistettuja, eivätkä ota huomioon riittävästi pelin luonnetta tai pelaajien roolia ottelussa. (Cushion & Mackenzie 2021). Onkin tärkeä tunnistaa, että mitä ja miksi olemme analysoimassa ja varsinkin, kun tuloksista vedämme johtopäätöksiä.

Verrannollisuus eri otteluiden välillä on myös erittäin hankalaa. Puhumattakaan eri sarjojen välillä. Tästä syystä onkin oleellista, että otantakoko on riittävän suuri ja se antaa pohjaa myös johtopäätöksille.

Taktisissa analyyseissä onkin suuri tarve uusille lähestymistavoille. Vanhemmat tilastoanalyysit eivät välttämättä tue yksinkertaistettuna jalkapallo-ottelun dynamiikkaa riittävän laadukkaasti. Pelaajien keskinäiseen sekä joukkueiden välisiin vuorovaikutuksiin yritetäänkin parasta aikaa etsiä erilaisia lähestymistapoja ja työkaluja. (Frencken & Lemmink 2013)

Miten sitten vertaillaan eri sarjojen välistä tasoa tai mikä edes on pelillisesti parempaa jalkapalloa? Lehdon ja Heinosen analyyseissä pääsee hyvin kiinni tähän haasteeseen. Jos ottaa eri mittareita tästä tutkimuksesta ja vertailee eri sarjojen sijoituksia keskenään, niin voidaan huomata, että sijoitukset vaihtelevat runsaasti eri mittareiden välillä (Lehto & Heinonen 2022). Yksinkertaisesti se kertoo siitä, että eri sarjoissa pelaaminen on erilaista, mutta tasoeroa on hankala hakea vielä tästä. Mielenkiintoisimmat osiot olivat, kun vertaillaan tekoja suhteessa pallonhallintaan. Tästä saadaan selvyyttä, että mitä pelitekoja otteluissa tapahtuu ja millä intensiteetillä.

Intensiteetillä tarkoitetaan tiettyjen pelitekojen tekemistä tietyssä ajassa. (Lehto & Heinonen 2022). Usein, kun suomalaiset pelaajat lähtevät kansallisesta

sarjasta ulkomaille, niin he kommentoivat, että peleissä intensiteetti on kovempi. Eli pelitekoja tapahtuu enemmän tietyssä ajassa. Mikäli tässä on merkittävä ero, niin sen tulisi näkyä myös tilastoissa. Tässä tutkimuksessa pyritään pääsemään myös nimenomaan kiinni siihen, että pitääkö tilastojen puitteissa tämä paikkansa. Mikä vaikutus sillä on sarjojen väliseen tilanteeseen? Sekä ylipäätään siihen, että mitä se tarkoittaa sarjojen pelilliselle kehitykselle.

On hyvä myös pohtia sitä, että millä kulmalla ja keinoilla aiemmin jalkapalloa on tutkittu. Pelinä, pelaajien kehittymisenä, mutta myös tavoitteen näkökulmasta. Mitkä ovat tärkeimmät osatekijät sarjassa menestymiseen? Jalkapalloa pelataan Cup-muotoisina kilpailuina, turnauksina, mutta tässä tutkimuksessa on tarkastelussa nimenomaan sarjamuotoinen kilpailu. Sarjassa pärjääminen on tietysti kontekstissa kyseiseen sarjaan sekä maahan, jossa sarjaa pelataan. Silti menestymisen osatekijöitä on tutkittu suhteellisen paljon vuosien varrella. Mikä indikoi yksittäisissä otteluissa sarjassa menestymistä?

Sarjassa menestymistä indikoi eri tekijät eri tutkimusten mukaan ja näitä yhdistäviä tekijöitä on koottu eri tutkimuksiin (Lepschy, Wäsche & Woll 2018). Muun muassa syöttöjen onnistumisprosentti sekä onnistuneet maalintekoyritykset (Luhtanen, Belinskij, Häyrinen & Vääntinen 2000, Lepschy ym 2018 mukaan), laukausten lukumäärä vastustajan boksista (Armatas 2009 ; Bekris 2013, Lepschy ym 2018 mukaan), lyhyiden syöttöjen määrä sekä onnistuminen (Oberstone 2009, Lepschy ym 2018 mukaan), nopeampi pallon riistäminen takaisin menetyksen jälkeen (Vogelbein, Nopp & Hoekelmann 2014, Lepschy ym 2018 mukaan) korreloivat joukkueen menestymisen kanssa sarjamuotoisessa kilpailussa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että useissa tutkimuksissa todetaan, että menestyminen sarjassa kumpuaa siitä, että joukkueella on isompi pallonhallinta, pystyy syöttämään laadukkaasti ja saa rakennettua laadukkaampia maalipaikkoja sekä ylipäätään laukauksia sekä syöttöjä lähempänä vastustajan maalia kuin vastustaja. Lisäksi on löydetty korrelaatiota sille, että joukkue saa riistettyä pallon nopeasti takaisin, jotta voi jatkaa pallonhallintaansa. Sinänsä nämä tiedot ovat loogisia jalkapallo-ottelun menestyksen näkökulmasta.

Varsinkin sarjamuotoisessa kilpailussa, jossa voittamisella on iso arvo verrattuna tasapeliin.

Oheiset tutkimukset on kaikki tehty eri eurooppalaisista miesten huippusarjoista. On hyvä todeta, että uskon siihen, että naisten osalta samat huomiot pätevät isossa kuvassa, mutta on myös huomioitava, että naisten pelaama jalkapallo eroaa jossain määrin suorituksissaan miesten pelaamasta jalkapallosta. Säännöt ovat täsmälleen samat, mutta pelaajien sekä joukkueiden toiminnoista voidaan löytää joitakin eroavaisuuksia.

Esimerkiksi, kun on vertailtu Englannin naisten ja miesten pääsarjan tilastoja, niin on löydetty muutama mielenkiintoinen tilastopoikkeama. Naisten pääsarjan ottelussa keskimääräisesti lauotaan enemmän määrällisesti sekä maalia kohti ja vastaavasti peleissä syntyy enemmän maaleja. Naisten pääsarjan ottelussa syntyi keskimääräisesti 3.1 maalia ottelua kohti, kun miesten pääsarjan ottelussa vastaava lukema oli 2.7. (Worville 2020).

Laukausten lähtösijainnissa on tapahtunut samanlaista muutosta kuin miestenkin puolella. Laukaukset lähtevät enemmän ja enemmän vastustajan boksin sisältä; lähempää maalia. Kaudella 2017–2018 Englannin naisten pääsarjassa 31,7 % laukauksista lähti vastustajan boksin ulkopuolelta, kun kaudella 2019–2020 vastaava lukema oli 28,8 %. Miesten sarjan vastaavat lukemat olivat kaudella 2017–2018 26,3 % ja kaudella 23,8 % (Worville 2020). Trendi ja suuntaus on selvä, mutta myös selvä ero edelleen miesten ja naisten otteluissa. Naisten otteluissa laukaukset lähtevät enemmän myös kauempaa kuin miesten otteluissa.

Yhtenä erona nousee esiin myös syöttöjen pituus ja sen muutos. Englannin naisten ja miesten pääsarjoissa viime vuosina syöttöpituudet on vuosi vuodelta lyhentyneet. Kaudella 2019–2020 syöttöjen keskiarvopituus naisten pääsarjassa on noin 21 metriä ja miesten vastaava lukema noin 19,75 metriä. Naisten pääsarjassa pitkien syöttöjen osuus kaikista syötöistä on selvästi miesten vastaavaa suurempi. (Worville 2020).

Maalipotkujen osalta voidaan todeta, että miesten Englannin pääsarjasta löytyy isompi jako lyhyellä ja pidemmällä avaamisen suhteen kuin naisten pääsarjassa

(Worville 2020). Naisten pääsarjassa joukkueet avaavat maalipotkut suhteellisen samalla tavalla verrattuna miesten vastaavaan. Tässä yhtenä huomioina on fyysinen sekä tekninen suorituskyky sekä erot siinä, että miten pitkälle pallon pystyy esimerkiksi syöttämään.

Yhteenvedon voidaan todeta, että data on tullut osaksi jalkapalloa sekä urheilua valtavissa määrin viime vuosina. Tiedot haasteet liittyvät datan tuottamiseen, mutta myös datan tulkitsemiseen. Pelkkä data itsessään ei takaa onnistumista, jollei sitä pysty analysoimaan laadukkaasti sekä tekemään laadukkaita johtopäätöksiä.

2010-luvulla Liverpool teki valinnat data-analyysin pohjalta, että tehokkain keino luoda maalipaikkoja on keskitykset ja rakensi tältä pohjalta joukkueensa. Lopputulos ei tuonut menestystä ja tästä luovuttiin nopeasti. Vastakkaisia esimerkkejä on toki valtavasti. Hyvä huomio on se, että laukausetäisyydet ovat pienentyneet viime vuosina merkittävästi, kun on tutkittu tarkemmin laukausten todennäköisyyksiä maalinteolle. (Soccerment Research 2023).

Datan avulla voidaan todentaa erilaisia asioita ja tuoda päätöksentekoon laadukasta pohjaa ohjaamaan valintoja. Tästä syystä myös tätä tutkimusta on tehty. Pohjaamaan tulevia valintoja sekä auttamaan suomalaisen jalkapallon kehitystyössä. Myöhemmin tässä raportissa käydään läpi valitut mittarit, mutta tässä vaiheessa voidaan jo todeta se, että dataa on iso määrä ja jatkotutkimuksia löydöksille varmasti tarvitaan, jotta lisäämme ymmärrystä suomalaisessa jalkapallossa.

2.2 Hypoteesi opinnäytetyön tuloksista

Aiemmassa aineistossa vastaavista tutkimuksista (Lehto & Heinonen 2022) on noussut esiin se, että vertailussa Euroopan pääsarjoihin Suomen pääsarjassa pallo pysyy pitkiä aikoja pelissä sekä pallolliset suoritukset onnistuvat suhteessa muihin sarjoihin vähintäänkin hyvin, vaikkakin määrällisesti suoritukset ovat suhteellisen pieniä. Vastaavasti kuitenkin todetaan, että etenemisiä vastustajan alueella tai hyökkäysalueelle nähdään suhteellisen vähän sekä lisäksi maalintekopaikkoja on lähes vähiten. Lisäksi tutkimuksessa (Lehto & Heinonen 2022) nostavat esiin, että kaksinkamppailuja sekä riistoja nähdään erittäin vähän.

Voidaan todeta, että näiden tietojen perusteella Suomen pääsarjassa pallonhallinta ei juuri johda mihinkään, eikä vastaavasti puolustava joukkue pyri tätä juurikaan häiritsemään. Ovatko joukkueet onnistuneet organisoimaan puolustamisen erittäin laadukkaaksi syvälle blokkiin vai vältteleekö pallollinen joukkue riskejä pallonmenetyksen muodossa?

Vastaavasti nämä tiedot voivat alleviivata sitä, että joukkueiden keskinäinen tasoero on iso, jossa toinen joukkue pysyy paljon pallossa ja toinen yrittää minimoida vastustajan pääsyn oman puolustusmuodon sisään. Tätä ajatusta alleviivaa se, ettei pallo juurikaan vaihda omistajaa ja riskejä riistojen saamiseksi ei juuri joukkueet ota.

Tässä tutkimuksessa pyritään selvittämään sitä, että ovatko nämä samat johtopäätökset nähtävissä myös tällä hetkellä ja vastaavasti sitä, että millainen tilanne muuten tällä hetkellä on suhteessa vertailtaviin sarjoihin. Vastauksia siihen, että mitä pelin tason suhteen tulisi tehdä voi olla vaikeampi antaa, mutta ainakin tästä saa pienen osan pohjaa pohdintatyölle suomalaisen jalkapallon kehittämiseen.

Tärkeintä tilastoanalyysin pohjalta on saada tarkempaa tilannekuvaa vertailuun Suomen pääsarjan pelillisestä tilanteesta vertailtuna eurooppalaiseen kontekstiin. Liian usein analyysit perustuvat ajatuksiin, jotka ovat enemmän kokemus- tai tunnepohjaista kuin faktoihin perustuvaa.

2.3 Valitut menetelmät ja mittarit

Kuten todettua, niin invaasiopelit aiheuttavat haasteen datan analysointiin sekä vertailuun sarjan sisällä sekä varsinkin sarjojen välillä. Otanta tulee siis olla kohtalaisen suuri ja olen päätenyt vertailemaan koko edellisen kauden mitassa Suomen, Englannin, Ruotsin sekä Norjan pääsarjojen otteluita.

Suomen Kansallisessa Liigassa pelasi kaudella 2022 10 joukkuetta, jotka pelasivat runkosarjassa 18 ottelua per joukkue. Ruotsin Dammalsvenskanissa kaudella 2022 pelasi 14 joukkuetta ja jokaiselle joukkueelle kertyi 26 ottelua. Englannin Women's Super Leaguessa pelasi kaudelle 2022/2023 12 joukkuetta, joille jokaiselle kertyi 22 ottelua. Norjan Toppserienissä pelasi kaudelle 2022 10

joukkuetta ja jokaiselle joukkueelle kertyi yhteensä 18 ottelua. Suomessa sekä Norjassa jakaannuttiin runkosarjan jälkeen vielä lyhyisiin loppusarjoihin, mutta jätin ne vertailun ulkopuolelle, koska se olisi tuonut erilaiset määrät sarjan sisällä joukkueiden välille.

Data on kerätty Wyscout -palvelusta ja käsitelty Microsoft Excel:ssä, jossa myös käsiteltiin taulukot sekä XY-kaaviot ja lisäksi XY-kaaviot muokattuna pisteiden koolla suhteessa onnistuneisiin suorituksiin. Työstövaiheessa on myös käytetty hyväksi keskihajontaa korostaakseni eroja sarjojen välillä. Data on jaettu joukkueen pallolliseen sekä pallottomaan vaiheeseen, jotka pitävät sisällään erilaisia hyökkäämisen sekä puolustamisen mittareita. Osassa mittareissa on mukana suorituksen onnistumisen mittari. Wyscout-palvelu on avannut kaikki mittarit tarkasti ja tätä tietoa käytetään hyödyksi, kun löydöksiä avataan.

Käytetyt mittarit on valittu suhteessa pallonhallintaan. Eli esimerkiksi erilaiset syötöt tai haastamiseen liittyvät mittarit on suhteutettu joukkueen pallonhallintaan tai vastaavasti puolustamisen mittarit vastustajan pallonhallintaan. Tutkimuksessa on pääasiassa käytetty keskiarvodataa suhteessa yhteen kokonaiseen otteluun per joukkue, jotta saa selkeämmän ja paremman kuvan sarjan ja joukkueiden toiminnasta. Tilastot on suhteutettu pallonhallintaan siitä syystä, että se helpottaa suhteuttamaan eri toimintojen määrän siihen, että miten nopeasti ja miten paljon asioita joukkueet onnistuvat tekemään oman pallonhallintansa aikana sekä vastaavasti, että miten joukkueet onnistuvat näissä toiminnoissa.

Samaa ajatusta on käytetty myös pallottoman vaiheen mittareissa. Eli miten he onnistuvat puolustamaan vastustajan toimintoja suhteessa vastustajan pallonhallintaan sekä miten hyvin vastustaja näissä onnistuu. Näiden osalta on pyritty löytämään yhdistäviä sekä erottavia trendejä eri sarjojen välillä. Tarkempi analysointi sekä pohdinta antaa myös eväitä siihen, että mikä sarjojen nykytila on ja mitä mahdollisesti data-analyysin perusteella olisi hyvä Suomen pääsarjassa sekä tulevaisuuden pelaajien harjoittelussa huomioida.

Mukaan on valittu iso joukko erilaisia mittareita, jotta otoskoko olisi riittävä ja tilastoista saisi selvän kuvan suhteessa muihin sarjoihin. Jo edellä viitatus tutkimukset sarjoissa menestymisen osalta avittivat valitsemaan osaa mittareista

sekä myös sarjan sisäiset vertailututkimukset menestymisestä (de Souza ym 2019) antoivat pohjaa valita nämä pallollisen sekä pallottoman vaiheen mittarit. Pohja-ajatuksena laajuuden lisäksi oli ottaa esiin myös nimenomaan tuloksen osalta merkittävät mittarit.

Pelkkä syöttömäärän tai etenemisten mittaaminen sekä analysointi ei anna riittävää kuvaa sarjan pelillisestä tilanteesta, eikä auta vertailemaan sarjojen pelillistä tilaa keskenään, koska jokainen suoritus tapahtuu kontekstissa otteluun ja vastustajaan. Tätä ongelmaa on pyritty edes hiukan ratkaisemaan sillä, että toiminnot on suhteutettu pallonhallintaan ja huomioidaan onnistumiset mukana analyysia. Kaikkinensa varmaa on, että vastaavanlaisia analyysejä tarvitaan enemmän ja syvemmin, jotta tämänkin osalta ymmärryksemme ja pelaaminen pystyy kehittymään.

Puhdasta syöttödataa on alettu tutkimaan viime vuosina tapahtumien kautta ja pyritty yhdistämään syöttöön jokin arvo suhteessa syötön hyötyyn. Syötön hyötyä tai sen riskiä on pelkän määrällisen datan kautta vaikea todentaa. Tutkimuksessa ei siihen pyritäkään vaan sitä suhteutetaan pallonhallintaan syöttötyypin perusteella sekä on pyritty tästä löytämään eroavaisuuksia eri sarjojen välillä.

Viime vuosina useat seurat ja analyttikot ovat rakentaneet erilaisia malleja mittaamaan syötön laatua nimenomaan, jotta voidaan paremmin todentaa syötön hyötyä joukkueelle ja samalla analysoida yksittäisiä pelaajia sekä joukkueita suhteessa kontekstiin – vastustaja ja ottelun tilanne (Felices 2023).

Mittarit on jaettu joukkueen pallolliseen sekä pallottomaan vaiheeseen. Avaan tarkemmin eri mittareiden selitykset Tulokset -osiossa. Pallollisen vaiheen mittareista suurin osa liittyi syöttämiseen. Näitä mittareita mukana on: syöttömäärä kokonaisuudessaan, pitkät syötöt, syötöt selustaan, edistävät syötöt, onnistuneet syötöt syvällä vastustajan päädyssä, syötöt per vastustajan puolustava teko sekä syötöt suhteessa pallonhallintaan. Lisäksi pallollisen vaiheen mittareista valitsin mukaan: kosketukset vastustajan boksissa, laukausten kokonaismäärän sekä keskitysten kokonaismäärän. Analyysin aikana kaikki mittarit on suhteutettu oman joukkueen pallonhallintaan.

Pallottoman vaiheen osalta on valittu mukaan mittareiksi päästetyt laukaukset, syötönkatkot, syötöt per puolustavateko, kaksinkamppailun intensiteetti sekä kaksinkamppailut ilmassa. Pallottoman vaiheen mittarit ovat suhteutettuna vastustajan pallonhallintaan. Pääsääntöisesti data on analysoitu joukkueen keskiarvolla yhtä ottelua kohden koko kauden mitassa.

Tutkimuksessa on laaja, koska on pyritty ottamaan mahdollisimman suuri kattaus erilaisista tilastoista, jotta kattavuus olisi laaja sekä yksittäinen tilasto ei saisi suhteettoman isoa osuutta vertailussa eri sarjojen välillä.

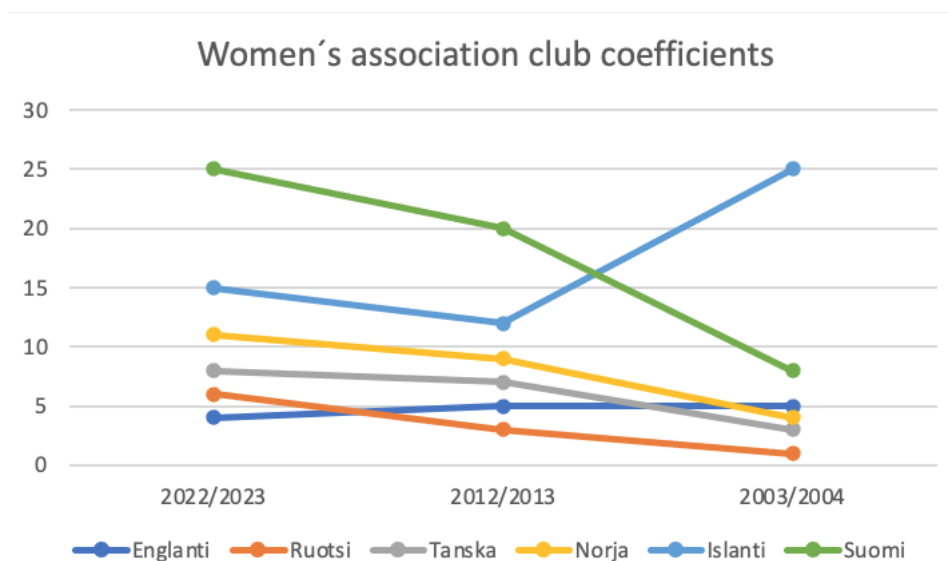
Jalkapalloa voidaan pelata suhteellisen monella tavalla menestyksekkäästi, joten konteksti tilastoissa on tärkeä, kun vertaillaan sarjan sisällä, mutta varsinkin sarjojen välillä. Pyrkimyksenä kuitenkin löytää selviä eroavaisuuksia Kansallisen liigan sekä vertailtavien sarjojen välillä. Vastaavasti on mielenkiintoista nähdä, että löytyykö eri ilmiöille jotain ennustettavuutta tilastojen perusteella.

3 TUTKITTUJEN SARJOJEN ESITTELY

Tutkimukseen on pyritty valitsemaan sarja aivan Euroopan sekä maailman huipulta. Tämä sarja on Englannin pääsarja, Women's Super League, joka muuttui ammattilaissarjaksi vuonna 2018 (Garry 2018). Ammattimaistumisesta lähtien joukkueiden, yleisömäärien sekä yleisen kiinnostuksen kehitys on ollut valtaisa. Tämän lisäksi otan mukaan vertailuun Ruotsin pääsarjan, Dammsvenskanin, sekä Norjan pääsarjan, Toppserienin.

Sarjojen valintaan osittain vaikutti myös se, että data on kerätty Wyscout -palvelusta, jotta aineisto on keskenään vertailukelpoista. Mikäli olisi haluttu mukaan esimerkiksi Mestareiden Liigan -otteluita, niin näiden otteluiden data olisi tullut eri paikasta ja niiden keskinäinen vertailu olisi ollut epävarmaa.

Pohjoismaiden pääsarjat toimivat hyvinä vertailukohteina Suomelle monessakin mielessä. Maantieteellinen sijainti, sekä naisten pelaaman jalkapallon verrattain aikainen kehitys on edennyt pohjoismaissa suhteellisen samanaikaisesti. Lisäksi, jos tulkitaan UEFA:n päivittämää vuosittaista seurajoukkuerankingia – Women's association club coefficients – voidaan todeta, että Islantia lukuun ottamatta Pohjoismaiden pääsarjat lähtivät suhteellisen samalta tasolta 2000-luvun alussa (kuva 1).

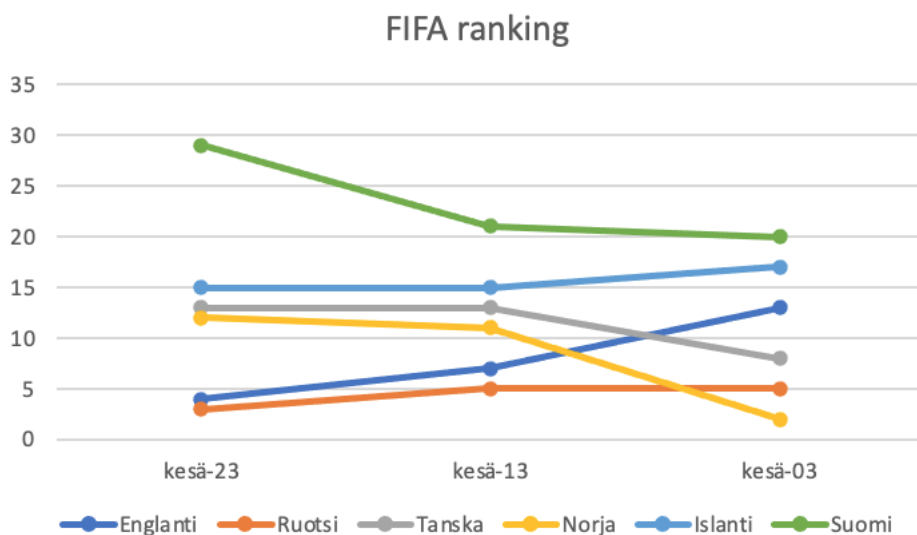

Kuva 1. UEFA:n seurajoukkueiden vuosittainen ranking (UEFA 2023a).

UEFA:n seurajoukkueranking arvioi erikseen Euroopan seurajoukkueet järjestykseen ja tätä kautta myös sarjat. Rankingiin vaikuttaa seurajoukkueiden menestyminen UEFA:n alaisissa kilpailuissa – naisissa Mestareiden Liiga. Ruotsin, Norjan ja Suomen pääsarjojen ranking on tippunut koko 2000-luvun, mutta Suomen osalta tämä muutos on ollut selvästi suurin (kuva 1). Tässä tutkimuksessa pyritään selvittämään pelillistä tilannetta tällä hetkellä, mutta muutoksen syytä olisi myös tärkeä päästä tutkimaan tarkemmin.

Suomen pääsarjan, Kansallisen Liigan, osalta kaudelle 2022/2023 korkeimmalle sijoitettu seura on KuPS, joka on sijoitettu sijalle 84. Kaudella 2004/2005 korkeimmalle sijoitettu suomalainen seura oli HJK, jonka sijoitus oli 28. Kyseisellä kaudella kolme suomalaista joukkuetta oli viidenkymmenen parhaan seuran joukossa. Muutos on siis merkittävä eurooppalaisessa mittakaavassa. (UEFA 2023a)

Kun tehdään nopea vertailu maajoukkueiden maailmanlaajuiseen rankingin kehitykseen ja sen suhteeseen kyseisen maan pääsarjan osalta, niin huomataan vastaavanlaista kehitystä (kuva 2). Suomen osalta tippuminen ei ole ollut niin merkittävä ja vastaavasti esimerkiksi Ruotsin maajoukkue on parantanut asemiaan, vaikka maan pääsarjan status on pienentynyt.

Kuva 2. Naisten FIFA ranking. (FIFA 2023)

Tähän on toki taustalla monta syytä ja esimerkiksi Ruotsin osalta suurin osa maajoukkuepelaajista pelaa Euroopan TOP 5 -sarjoissa. Kesän 2023 MM-kisajoukkueesta kuitenkin yhdeksän pelaajaa pelasi maan omassa pääsarjassa (Garry 2023). Vastaavasti Suomen maajoukkueessa ei kovinkaan montaa pelaajaa oman maan pääsarjasta ole mukana maajoukkueessa, mutta toisin kuin Ruotsilla, niin merkittävä osa pelaajista pelaa nimenomaan Ruotsin pääsarjassa.

Voidaan todeta, että maajoukkueen menestyksellä ei sinänsä ole merkittävää korrelaatiota oman pääsarjan tilanteeseen, mutta oman pääsarjan kehitystä ei voida millään mittareilla myöskään vähätellä. Käytännössä kaikki maajoukkuepelaajat pelaavat jossain vaiheessa uraansa oman maansa pääsarjassa.

Englannin pääsarja, Women's Super League (WSL), muuttui siis vuonna 2018 ammattilaissarjaksi, kun kaikki sarjan joukkueet toimivat täysammattilaisuus pohjalta. Kaudella 2023/2024 sarjassa pelaa 12 joukkuetta. Nais- ja tyttöpelaajia Englannissa on noin 2,5 miljoonaa. Englannissa ensimmäiset seurajoukkueottelut on pelattu jo 1890-luvulla, ja ottelut ovat myös yleisömäärin mitattuina olleet verrattain suosittuja. Naisten pelaama jalkapallo kuitenkin kiellettiin kymmeniksi vuosiksi 1900-luvulla. (The FA 2023a)

Kesän 2022 EM-kisojen valtavan suosion seurauksena myös seurajoukkueottelut ovat kiinnostaneet saarivaltiossa, jossa Arsenalin ja Tottenhamin ottelun yleisömäärä rikkoi ennätyksiä. Yli 47 000 ihmistä oli todistamassa tätä ottelua (Teiskonlahti 2022). Vastaavasti naisten joukkueet ovat pelanneet enemmänkin otteluita seuran päästadionille. Nämä ottelut ovat houkutelleet hurjan määrän katsojia. WSL:n keskiarvoyleisömäärä kaudella 2022/2023 oli 6 961 (Burhan 2023).

Naisten mestareiden liigassa menestys on toistaiseksi ollut englantilaisseuroille vaatimatonta. Arsenal FC on ainoa seura, joka on Euroopassa pystynyt voittamaan, kun se voitti kaudella 2006/2007 Mestareiden Liigan edeltäjän UEFA Cupin. Chelsea FC on selvittänyt tiensä kertaalleen finaaliin. Kasvavasta potentiaalista kertoo kuitenkin se, että sekä Arsenal FC, että Chelsea FC selvittivät tiensä Mestareiden Liigan välieriin kaudella 2022/2023 (Saatsi 2023).

Ensimmäinen virallinen naisten mestaruussarja pelattiin Ruotsissa vuonna 1973. Siitä alkaen Ruotsi on mennyt muiden Pohjoismaiden tavoin kehityksen aallonharjalla aina 2010-luvulle asti. Nais- ja tyttöpelajia Ruotsissa on noin 130 000. Kaudella 2023 Ruotsin pääsarja Dammsvenskan pelataan 14 joukkueen sarjana. Suuri osa joukkueista on täysammattilaisia, kun taas osa puoliammattilaisia. Monen seuran kohdalla on puhuttu paljon erilaisista talousongelmista viime vuosina (SVT 2022). Dammsvenskanin yleisökeskiarvo kaudella 2022 oli 818 (World Football 2022).

Kun Euroopassa alettiin kilpailemaan ensin UEFA Cupissa ja tämän jälkeen Mestareiden Liigassa, niin Ruotsin pääsarjan joukkueet ovat olleet kohtuullisen hyvin edustettuina kärkisijoilla. Umeå IK on voittanut mestaruuden kahdesti – kausilla 2003 ja 2004. Näinä kausina suomalainen HJK oli myös lähellä finaaliapaikkaa, mutta eteneminen hyytyi juuri Umeå IK:ta vastaan. Kaudella 2013/2014 Tyresö FF selvitti tiensä Mestareiden Liigan finaaliin, jossa taipui saksalaisen VfL Wolfsburgin käsittelyssä.

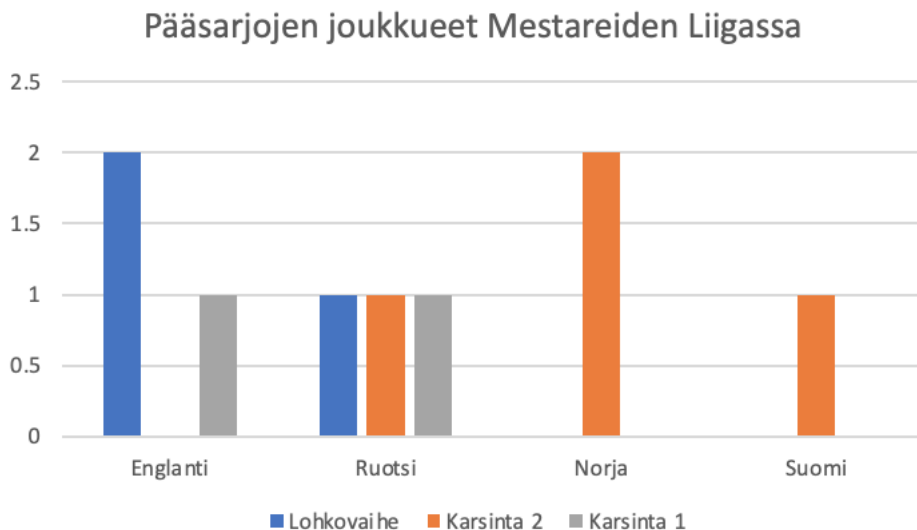
Tämän kauden jälkeen ruotsalaisten seurajoukkueiden menestys on jäänyt vaisummaksi. Samaan aikaan, kun parhaat pelaajat eivät enää saavu Ruotsin pääsarjaan, niin myöskään seurajoukkueet eivät menesty samalla tavalla. Kaudella 2022/2023 FC Rosengård oli ainoa ruotsalainen seurajoukkue Mestareiden Liigan lohkovaiheessa, jossa se hävisi kaikki pelinsä seurajoukkueille Espanjan, Saksan sekä Portugalin pääsarjoista.

Norjan pääsarjassa Toppserienissa pelaa kaudella 2023 10 joukkuetta. Maan seurajoukkuejalkapallo on käynnistynyt samoihin aikoihin kuin Ruotsissa ja ollut nopeassa tahdissa osallisena nostamassa Norjan maajoukkuetta osaltaan menestykseen. Norjan maajoukkue on menestynyt erittäin hyvin vuosien saatossa, kun se on saavuttanut, niin maailmanmestaruuden kuin mestaruuden myös Olympialaisissa.

Seurajoukkuejalkapallo ei kuitenkaan ole vastannut maajoukkueen menestystä, sillä yhtään norjalaista seurajoukkuetta ei ole edennyt Mestareiden Liigan tai sen edeltäjän UEFA Cupin finaaliin. Norjan pääsarjan katsojakeskiarvo kaudella 2022 oli 610 katsojaa.

Suomen naisten pääsarja nimettiin uudelleen kaudelle 2020 Kansalliseksi Liigaksi. Uudelleennimeämisen yhteydessä haluttiin poistaa sukupuolittava termi liigan nimestä. Suomessa nais- ja tyttöpelaaajia on noin 38 000 (Palloliitto 2022). Kaudella 2023 sarjassa pelaa 10 joukkuetta, joista ammattilaisjoukkueina toimivat Kuopion Palloseura (KuPS) sekä Åland United.

Yksikään suomalaista seurajoukkueista ei ole edennyt UEFA Cupin tai Mestareiden Liigan finaaleihin, vaikka HJK oli lähellä kaudella 2001/2002, jolloin joukkue eteni aina välieriin asti, jossa ruotsalainen Umeå IK oli vahvempi. Kansallisen Liigan osalta yleisömääristä ei ole julkaistu katsojakeskiarvokoontia, mutta kaudella 2022 yksikään seura ei ylittänyt 400 katsojan keskiarvoa.

Kuva 3. Vertailussa olevien pääsarjaseurojen menestyminen kauden 2022/2023 Mestareiden Liigassa tai karsinnoissa. (UEFA 2023b)

Seurojen välisten budjettien vertailu on haastavaa, kun ei ole maiden välillä varmuutta, että mitä ilmoitetut luvut pitävät sisällään, mutta jotain kuvaa antaa se, että WSL:n Arsenal FC oli lehtitietojen mukaan valmis maksamaan tammikuussa 2023 noin 0,5 miljoonaa euroa Manchester Unitedille Alessia Russon pelaajasiirrosta (Porvari 2023). Samaan aikaan ruotsalaisen Linköpings FC:n taustatiimissä ei ole päätoimista fyysistä valmentajaa tai kovinkaan monessa suomalaisessa seurassa päätoimista päävalmentajaa.

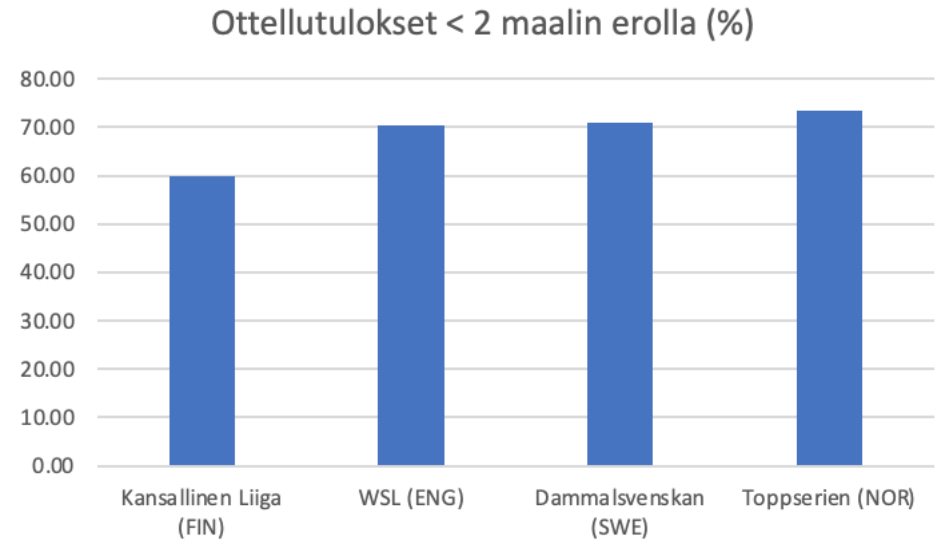
Jos vertailussa käytetään menestystä kauden 2022/2023 Mestareiden Liigassa, niin saadaan tarkempi käsitys sarjojen välisen pelillisen tason nykytilasta (kuva

3). Englanti saa kolmelle seurajoukkueelle paikan Mestareiden karsintaan, kuten myös Ruotsi. Norja saa puolestaan kaksi paikkaa ja Suomi yhden. Paikkajaot perustuvat UEFA:n seurajoukkuerankingiin (Kuva 1).

Englantilaista seurajoukkueista kaksi eteni lohkovaiheeseen ja molemmat joukkueet peräti välieriin asti. Ruotsista eteni yksi joukkue lohkovaiheeseen, muttei voittanut otteluakaan lohkovaiheen aikana. Kaksi norjalaista seurajoukkueetta eteni karsintojen toiselle kierrokselle, mutta kumpikaan ei onnistunut saavuttamaan paikkaa lohkovaiheessa. Suomalainen KuPS oli puolestaan lähellä paikkaa lohkovaiheessa, mutta taipui lopulta toisessa karsintavaiheessa.

Yhtenä asiana sarjojen välisen pelillisen tilan vertailussa voidaan pitää myös sarjan pelaajamäärää, jotka osallistuivat kesän 2023 maailmanmestaruuskisoihin. Englannin pääsarjassa pelaavista pelaajista 99 osallistui MM-kisoihin. Edustuen yhteensä 16 eri kansalaisuutta (The FA 2023b). Ruotsin pääsarjassa pelaavista pelaajista MM-kisoihin osallistui puolestaan 16 pelaajaa. Norjan pääsarjan vastaava lukema oli 12, kun Suomen pääsarjasta turnauksessa oli mukana yksi pelaajaa – Åland Unitedin uusiseelantilainen Jaqui Hand. (Friends of Football. 2023). Suomea lukuun ottamatta kaikki muut maat olivat mukana kisoissa. Vaikka Suomi kisoissa olisi ollut mukana, se ei olisi suhdelukuja juuri muuttanut.

Sarjojen välistä vertailua sekä tasonmittausta voi tehdä kevyesti myös vertailemalla sarjan sisäisten otteluiden tuloksien tasaisuutta. Olen laskenut vertailusarjojen kauden 2022 tai 2022/2023 otteluiden tulokset kahdelta kierrokselta. Eli ns. runkosarjan osalta. Suomessa ja Norjassa tämän lisäksi pelattaisiin ylempi ja alempi jatkosarja, mutta jotta vertailussa on kaikki joukkueet mukana, pitäydytään tuloksissa kahden kierroksen jälkeen (kuva 4).

Kuva 4. Kansallisen Liigan, WSL:n, Damallsvenskanin sekä Toppserien kauden 2022 tai 2022/2023 prosentuaalinen osuus ottelutuloksista, jotka päättyivät alle kahden maalin erolla. (WyScout 2023)

Kuvassa 4 on siis kerätty vertailtavien sarjojen otteluiden prosentuaalinen jakauma alle kahden maalin erolla päättyneisiin otteluihin kaudella 2022/2023. Alle kahden maalin erotus pitää sisällään tasapelit sekä toisen joukkueen maksimissaan kahdella maalilla ansaitut voitot. Huomionarvoista on se, että kaikki muut kolme sarjaa Suomen Kansallista Liigaa lukuun ottamatta päätyivät suhteellisen samaan osuuteen huolimatta sarjojen eri ottelu- sekä joukkuemääristä.

Kansallisessa Liigassa oli vähiten joukkueita (10), mutta tällä mittauksella sarjan sisäiset tasoerot olivat vertailuryhmän suurimmat. Yli kahden maalin erotuksella päättyneitä otteluita oli 40 % kaikista peleistä. Loppusarjat olisivat hiukan tasoittaneet tilastoa, mutteivat muuttaisi lukemaa merkittävästi.

Pelkästään tämän tilaston perusteella voidaan todeta, että tasoerot myös Suomen pääsarjan sisällä ovat suuremmat kuin muissa sarjoissa sekä pelien laatu todennäköisesti on heikompi. Perustan viimeisen väitteen siihen, että keskimäärin ottelun laatu tippuu, kun joukkueiden välillä tulee useamman maalin ero. Poikkeuksia mahtuu tietenkin mukaan.

4 TULOKSET

Kuten aiemmin todettua tutkimuksessa mukaan on valittu Suomen, Englannin, Ruotsin ja Norjan pääsarjojen kauden 2022 tai 2022/2023 runkosarjojen kaikki ottelut, jotta otoskoko olisi mahdollisimman suuri, eikä yksittäinen ottelu saisi liikaa painoarvoa. Suomen ja Norjan pääsarjojen runkosarjoissa jokainen sarjan kymmenen joukkuetta pelasivat 18 ottelua. Englannin pääsarjan 12 joukkuetta pelasivat kukin 22 ottelua. Ruotsin pääsarjassa puolestaan 14 joukkuetta pelasi kukin 26 ottelua kauden aikana.

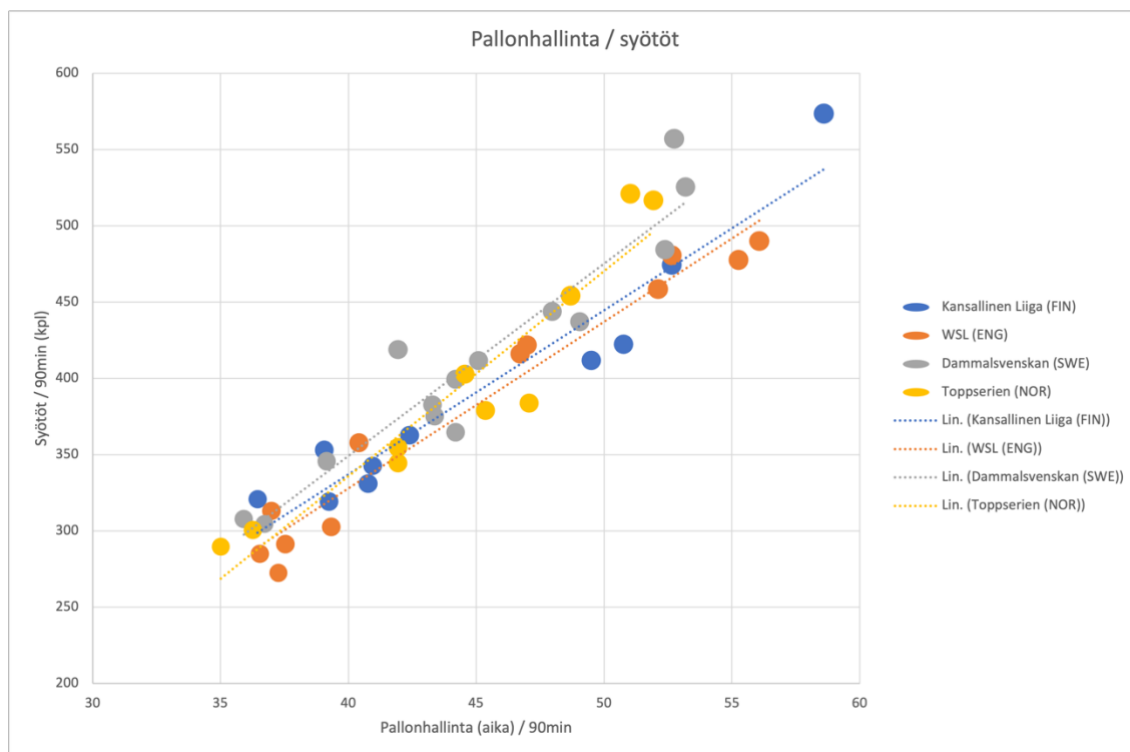
Valitut mittarit on valikoitu laajasta otannasta WyScout- tilastointipalvelun mittareista, jotta kuva pelistä ja pelaajista olisi mahdollisimman laaja. Kyseiset yksittäiset mittarit on jaettu pallollisen sekä pallottoman vaiheen mittareihin seuraavissa kappaleissa, joissa yksittäiset mittarit myös avataan laajemmin.

Aiemmin tutkimuksessa on jo nostettu esiin tutkimuksia, joilla sarjassa menestymistä voidaan hiukan ennustaa (Lepschy, Wäsche & Woll 2018; de Souza ym 2019). Pohja-ajatuksena laajuuden sekä merkittävyyden lisäksi oli ottaa esiin myös nimenomaan tuloksen osalta tärkeät mittarit.

4.1 Pallollisen vaiheen tutkitut mittarit sekä tulokset

4.1.1 Syöttäminen

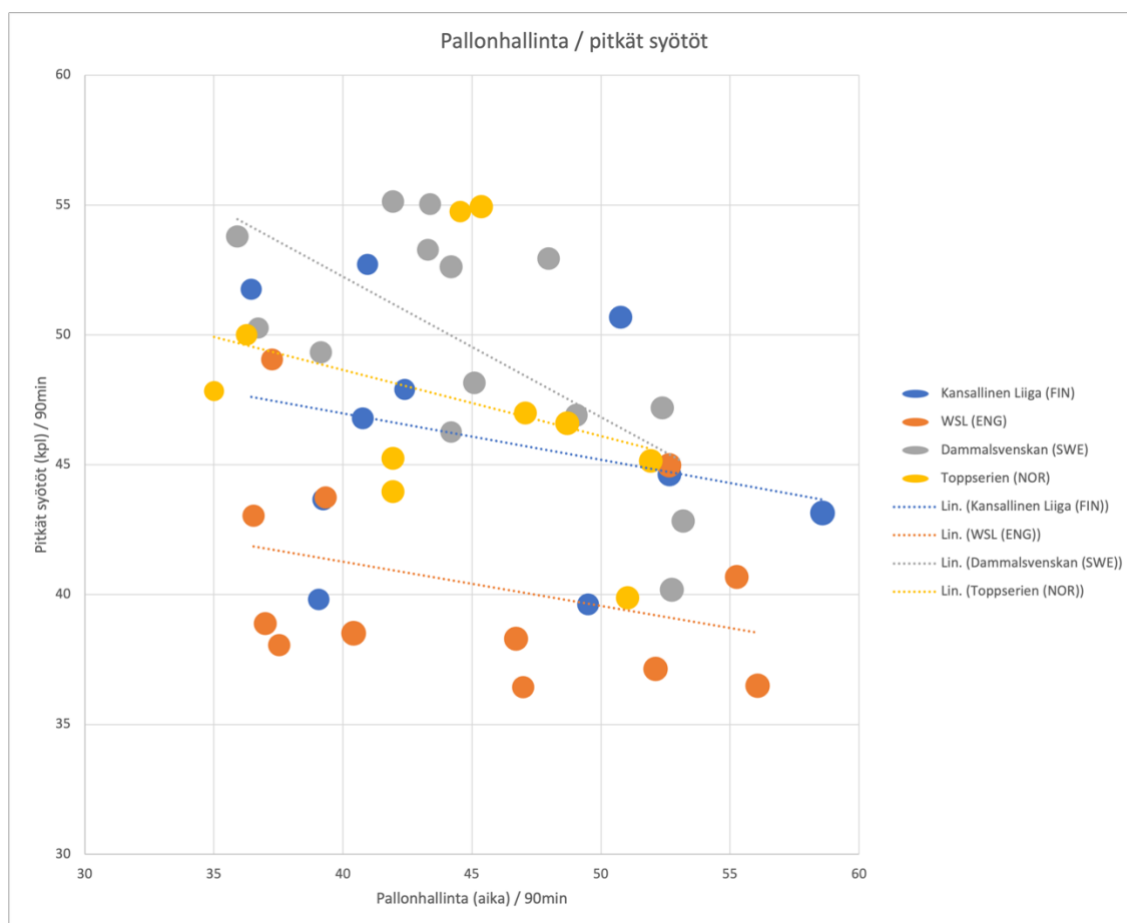
Tulosten tarkempi läpikäynti on hyvä aloittaa puhtaasti määrällisten muuttujien vertailulla. Kuvassa 5 esitellään joukkueiden keskimääräinen syöttömäärä suhteessa keskimääräiseen pallonhallintaan. Sinisellä värillä on jokaisessa tilastokuvassa Suomen Kansallinen liiga, jossa pallot ovat yksittäisiä joukkueita sekä viiva on trendiviiva. Oranssi väri kuuluu Englannin WSL-sarjan joukkueille, harmaa väri puolestaan Ruotsin Dammalsvenskan -joukkueille, kun taas keltainen Norjan Toppserien- joukkueille.

Kuva 5. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden syöttömäärään. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttömäärän kasvua suhteessa pallonhallintaan.

Pallon koko on suhteutettu onnistumiseen syötössä siten, että paremmin onnistuneille pallon koko on isompi. X-akselilla on joukkueen pallonhallinta-aika suhteessa yhteen otteluun, 90 minuuttia. Y-akselilla puolestaan on avattu joukkueen syöttömäärät suhteessa 90 minuuttiin. Näistä muodostuu sarjoille trendiviivat. Trendiviivoista voidaan tulkita, että sarjojen välinen trendi on suhteellisen samanlainen – enemmän pallonhallintaa tarkoittaa myös enemmän syöttöjä. Ruotsin ja Norjan sarjojen osalta kulma nousee hiukan jyrkemmin, kun taas Suomen pääsarjassa on isoin väli pienimpien sekä suurimpien lukemien välillä.

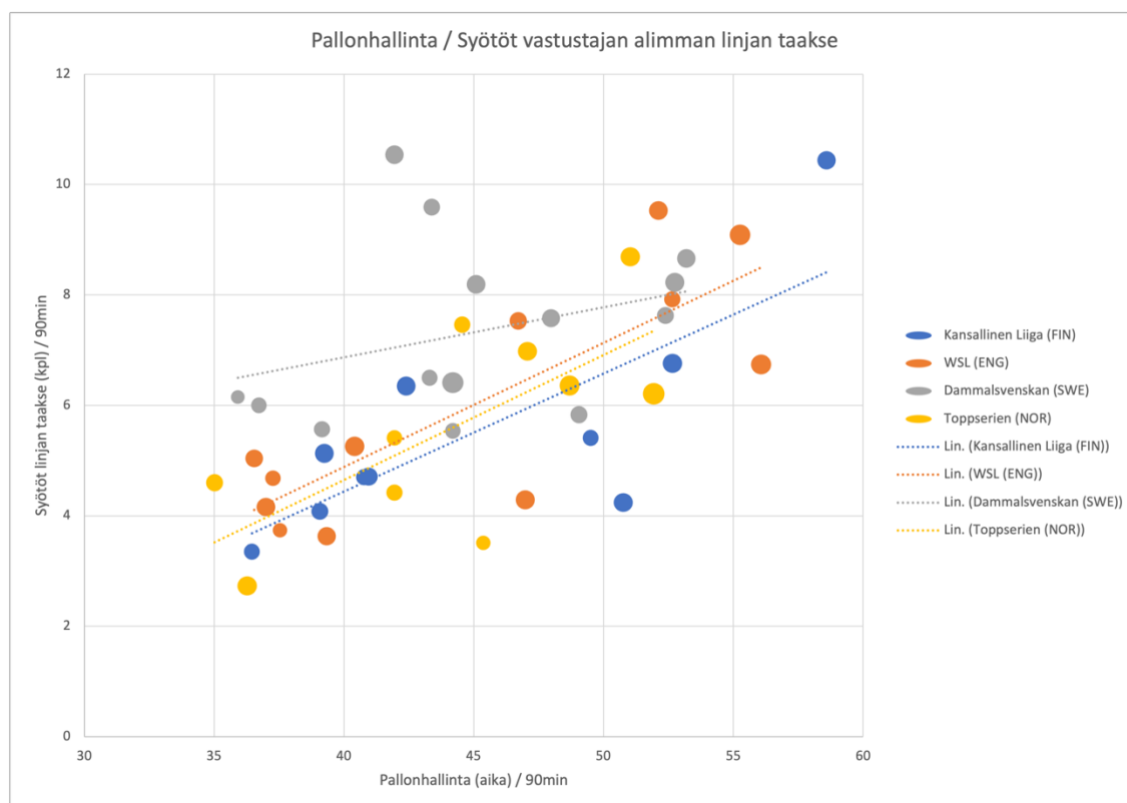
Tilastojen palveluntarjoaja WyScout avaa selitykset kaikille tilastoilleen, joita käyttävät. Tämän mukaan pallonhallinta mittaa aikaa, jossa pallo on joukkueen hallussa (WyScout 2023). Se ei huomioi aikaa, jolloin pallo on poissa pelistä. Syötöillä puolestaan tarkoitetaan toimintoa, jossa pallo vaihtaa omistajaa kahden saman joukkueen pelaajan välillä. Erikoistilanteita ei ole huomioita syöttömääriin (WyScout 2023).

Kuva 6. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa pitkiin syöttöihin. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa pitkien syöttöjen määrän kasvua tai laskua suhteessa pallonhallintaan.

Joukkueen antamien pitkien syöttöjen sekä pallonhallinnan suhteen on nähtävissä merkittäviä eroja sarjojen välillä (kuva 6). Norjan sarjassa pitkien syöttöjen määrät ovat merkittävästi isommat, kuin muissa sarjoissa, vaikkakin sinänsä trendi on samansuuntainen. Eli joukkueet isolla pallonhallinnalla syöttävät vähemmän pitkiä syöttöjä kuin pienemmän pallonhallinnan joukkueet. Suomen ja Ruotsin trendiviivat on samansuuntaiset, vaikkakin Suomen sarjan osalta hajonta on selvästi isompi. Eniten huomioitavaa on se, että Englannin sarjassa on merkittävä ero muihin sarjoihin. Englannissa pitkät syötöt ovat merkittävästi vähemmässä roolissa kuin vertailuin muissa sarjoissa. Pelkästään Ruotsin pääsarjasta löytyy seitsemän joukkuetta, jotka antavat enemmän pitkiä syöttöjä ottelua kohden kuin yksikään Englannin pääsarjan joukkue.

Pitkien syöttöjen sekä pallonhallinnan suhdetta kuvaavassa kuvassa (kuva 6) rakenne on samanlainen kuin kaikissa muissakin tilastokuvissa. Tilastointiohjelma Wyscout laskee pitkiksi syötöiksi yli 25 metriä liikkuvat syötöt ilmassa tai yli 40 metriä liikkuvat syötöt maata pitkin (Wyscout 2023).

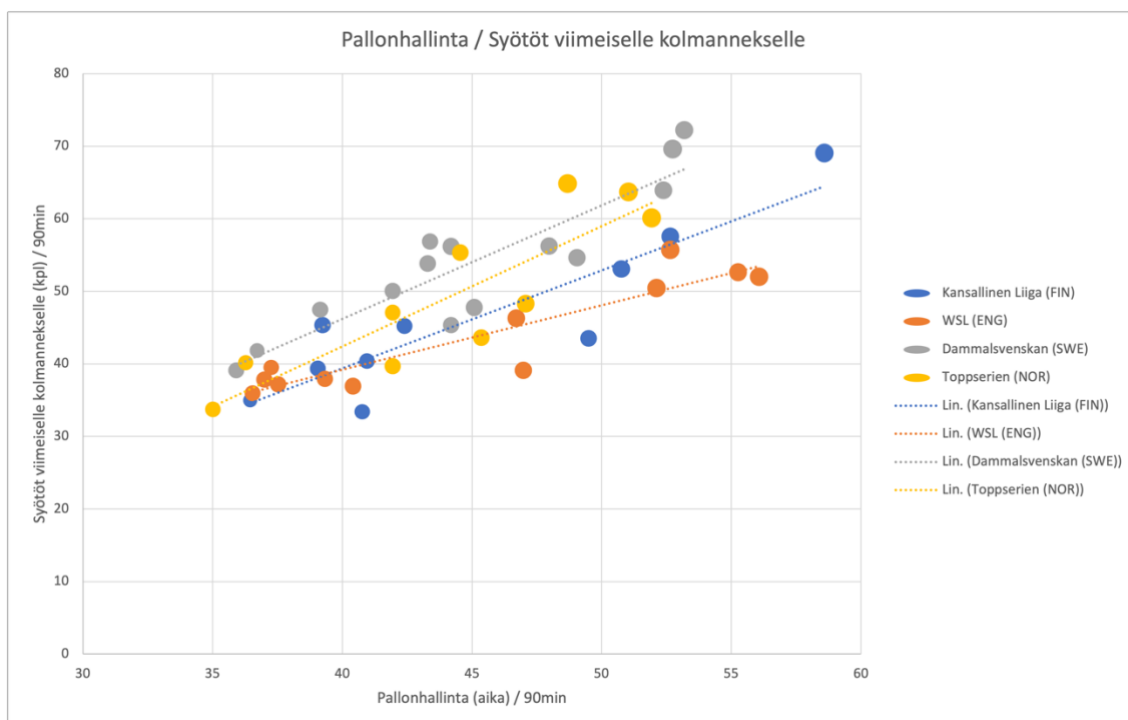

Kuva 7. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa syöttöihin vastustajan alimman linjan taakse. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttöjen määrään kasvua vastustajan alimman linjan taakse suhteessa pallonhallintaan.

Pelkkä pallonhallintaprosentti harvoin kertoo ottelusta juurikaan, mutta sen suhdetta pallollisen vaiheen tekoihin kuvaamalla voidaan saada selvyyttä, että mitä joukkueet ovat pallonhallinnallaan onnistuneet tekemään. Oheisessa tilastokuvassa (kuva 7) kuvataan pallonhallinnan suhdetta syöttöihin vastustajan viimeisen linjan taakse. Tätä kautta saadaan käsitystä, että onko joukkueet pystyneet yrittämään etenemisiä vastustajan selustaan ja tätä kautta lähemmäs maalintekoa. Ympyrän koko kuvaa jälleen syöttöjen onnistumista – mitä suurempi ympyrä, niin sitä isompi onnistumisprosentti syötöissä.

Suomen sarjan lukemat ovat hienokseltaan pienempiä kuin muissa maissa, vaikkakin trendikäyrä on suhteessa samanlainen kuin Englannin ja Norjan sarjoissa, niin Suomen osalta hajonta on isointa. Ruotsin Dammalsvenskanin osalta trendikäyrä on selvästi erilainen kuin muissa vertailuissa sarjoissa. Ruotsissa myös alimpien pallonhallintajoukkueiden syötöt selustaan ovat selvästi korkeammalla ja vastaavasti, kun muissa sarjoissa isoimmat syöttölukemat vastustajan selustaan olivat joukkueille, joilla myös pallonhallinta oli korkeaa, niin Ruotsissa isoimmat lukemat olivat pallonhallinnan osalta keskimääräisillä joukkueilla.

Tilastointipalvelu WyScout laskee syötöiksi vastustajan alimman linjan taakse nimenomaan syötöt vastustajan alimpien pelaajien taakse oman joukkueen pelaajalle. Vastustajan linjan korkeudelle ei ole väliä, eikä sillä, että tuleeko syöttö maassa vai ilmassa (Wyscout 2023).

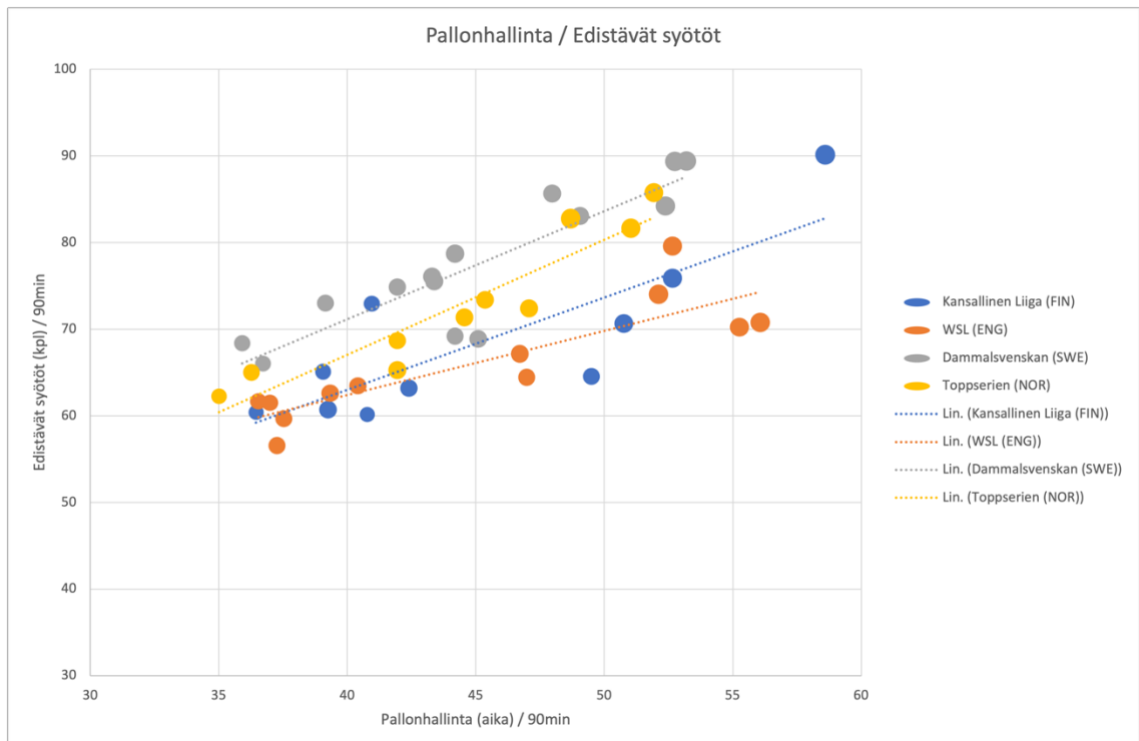
Kuva 8. Joukkueiden pallonhallinta suhteutettuna syöttöihin viimeiselle kolmannekselle. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttöjen määrän kasvua viimeiselle kolmannekselle suhteessa pallonhallintaan.

Vastaavasti kuten pelaaminen vastustajan selustaan, niin syötöt viimeiselle kolmannekselle kuvaavat pelin edistämistä (kuva 8). Viimeisellä kolmanneksella tarkoitetaan hyökkäysaluetta, alue lähellä vastustajan maalia. Kenttä usein

jaetaan kolmeen alueeseen syvyysuunnassa, jolloin viimeinen kolmannes on lähimpänä vastustajan maalia.

Kyseisessä tilastokuvassa (kuva 8) sarjojen trendiviivat ovat keskenään suhteellisen samanlaisia jyrkkyydeltään. Englannin pääsarja tarjoaa tässä poikkeuksen, kun sen sarjan trendikäyrä ei ole yhtä jyrkkä kuin Suomen, Ruotsin ja Norjan sarjojen. Toki Ruotsi ja Norja ovat syöttömäärissä korkeammalla ja trendikäyrä on jyrkempi kuin Suomen pääsarjan osalta. Vastaavasti jälleen Suomen sarjan osalta joukkueiden keskinäinen etäisyys toisistaan on suurin. Pienin ja suurin syöttömäärä Suomen sarjassa ovat kauimpana toisistaan kuin muissa sarjoissa.

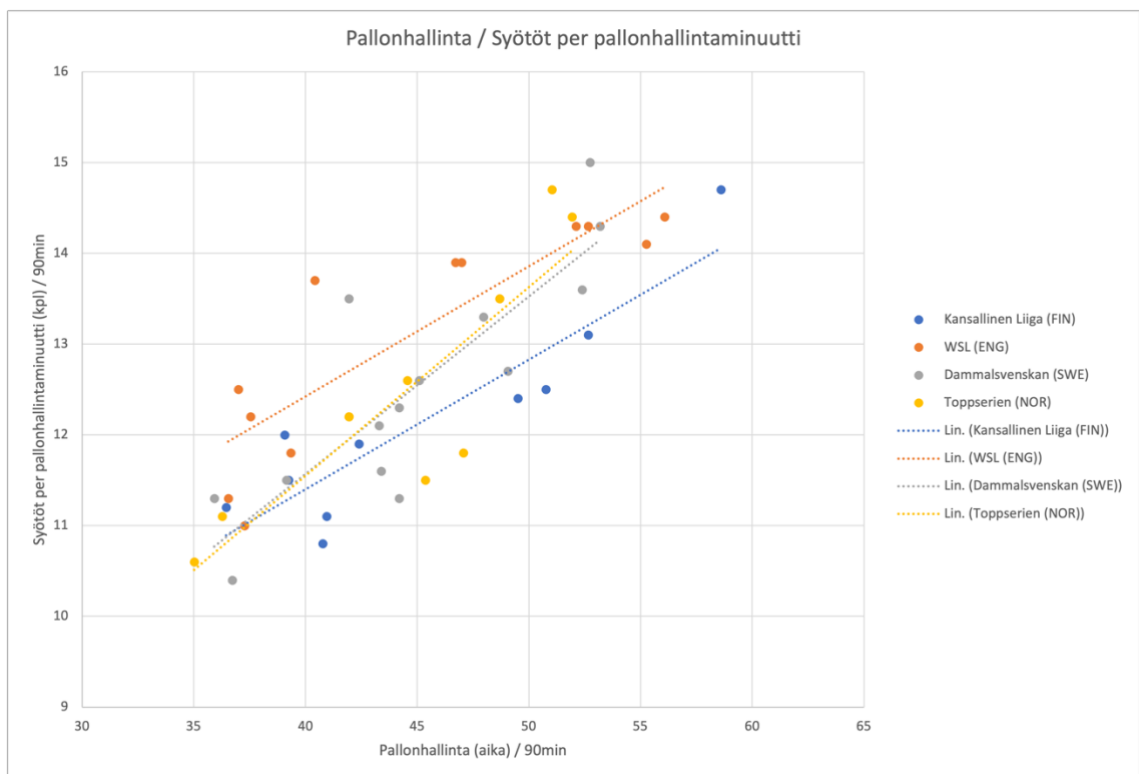
Tilastointipalvelu WyScout laskee kaikki syötöt, jotka lähtevät joltain muulta alueelta kuin viimeiseltä kolmannekselta ja päätyvät viimeiselle kolmannekselle tähän kategoriaan (Wyscout 2023). Syötön laadulla tai pituudella ei ole merkitystä. Joukkueiden syöttöjen onnistumisprosentti näkyy jälleen kuvassa suhteessa pallon kokoon.

Kuva 9. Joukkueiden pallonhallinta suhteutettuna edistäviin syöttöihin. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa edistävien syöttöjen määrän kasvua suhteessa pallonhallintaan.

Edistävät syötöt suhteessa pallonhallintaan kertoo myös osaltaan sitä, että mitä joukkue on pallonhallinnallaan yrittänyt tehdä. Myös tässä (kuva 9) erot sarjojen välillä ovat selvät, vaikka trendikäyrät ovat suhteellisen samanlaisia. Varsinkin Norjassa peliä edistetään kaikkien joukkueiden toimesta suhteellisen paljon verrattuna Suomen tai Englantiin. Norjan osalta myös trendikäyrä on kaikista jyrkin. Vastaavasti Suomessa pienimmän ja suurimman lukeman välinen ero on isoin.

Tilastointipalvelu WyScout laskee tähän kategoriaan (kuva 9) mukaan kaikki syötöt, joiden pyrkimys on päästä merkittävästi lähemmäs vastustajan maalia (WyScout 2023). Syöttötavalla ei ole merkitystä tässä kategoriassa.

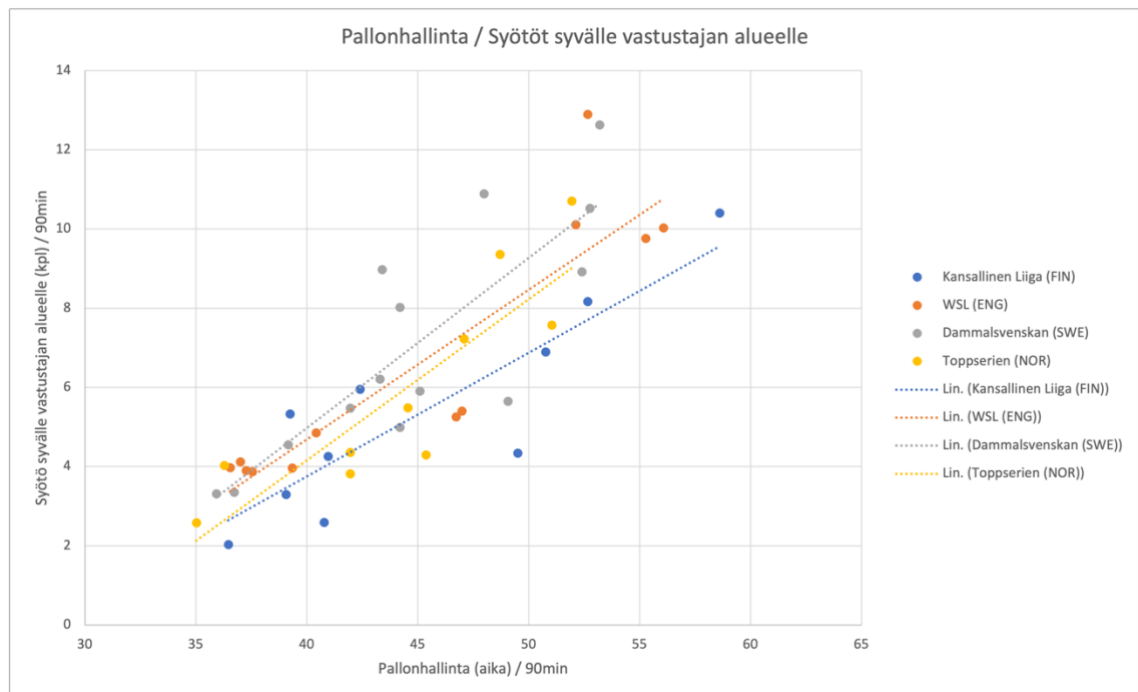
Kuva 10. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa syöttöihin per pallonhallintaminuutti. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttöjen määrän kasvua per pallonhallintaminuutti suhteessa pallonhallinnan kokonaisaikaan.

Perinteinen pohdinta liittyen suomalaiseen jalkapalloon on se, että onko pelitekojen intensiteetti riittävän korkea verrattuna parempiin sarjoihin. Hiukan yksinkertaistettuna intensiteetillä tarkoitetaan tiettyjen tekojen määrää tietyssä ajassa. Sen mittaaminen sekä vertaaminen pallollisten tekojen laadun suhteen on hankalaa eri sarjojen välillä. Pallollisen vaiheen suhteen voidaan kerätä tietoa

esimerkiksi siitä, että millainen määrä syöttöjä joukkue antaa suhteessa pallonhallintaminuuttiin (kuva 10).

Tässä tilastossa Suomen ja Englannin trendikäyrät ovat suhteessa samanlaiset, mutta Englannissa palloa liikutetaan samassa aikaraamissa enemmän. Vastaavasti Ruotsin ja Norjan pääsarjojen trendiviivat eroavat jyrkkyydeltään selvästi Suomen vastaavasta. Pienimmät määrät syöttöjä antavat joukkueet ovat Suomessa ja Ruotsissa sekä Norjassa samalla tasolla, mutta eniten syöttöjä antavat ovat selvästi korkeammalla Norjassa sekä Ruotsissa. Suomen osalta on myös huomioitavaa, että ilman KuPS:n korkeita lukemia, niin Suomen ero muihin sarjoihin olisi vielä selvästi isompi, koska suurin osa joukkueista sijoittuu trendiviivan alapuolelle.

Tilastoinpalvelu WyScoutin tarjoama data selittää itse itsensä, eli kyseinen tilasto (kuva 10) kuvastaa lukemaa, jonka joukkue antaa syöttöjä per pallonhallintaminuutti (Wyscout 2023).

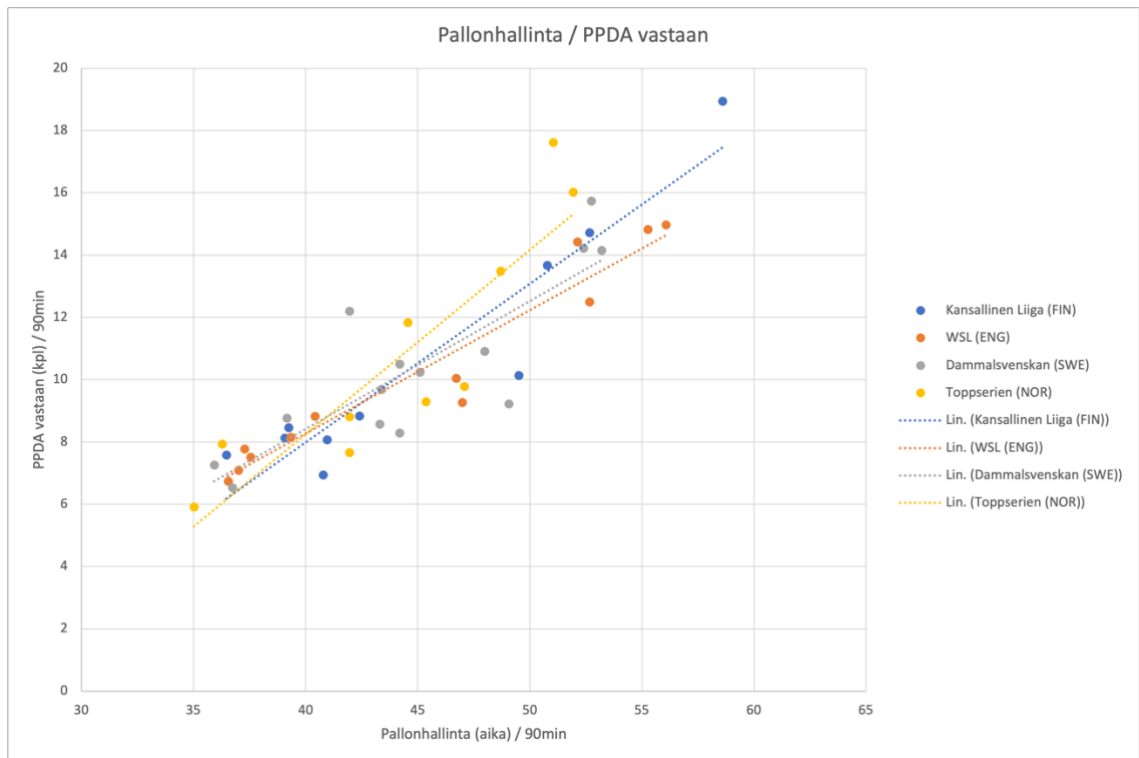

Kuva 11. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa syöttömäärään syvälle vastustajan alueelle. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttöjen määrän kasvua syvälle vastustajan alueelle suhteessa pallonhallintaan.

Vastaavasti tieto siitä, että pääseekö joukkueet etenemään syvälle vastustajan alueelle, kertoo paljonkin pallonhallinnan tehokkuudesta tai siitä, että onnistuuko

joukkue luomaan uhkaa vastustajalle maalipaikkojen muodossa. Oheinen tilasto (kuva 11) kuvastaa syöttömääriä syvälle vastustajan alueelle suhteutettuna joukkueen pallonhallintaan.

Suomen sarjan osalta kyseiset syöttömäärät ovat pienempiä sekä trendikäyrä myös loivempi verrattuna muihin sarjoihin. Erot suurimman sekä pienimmät syöttömäärän joukkueiden välillä ovat myös jälleen lähellä suurimpia. Tilastointipalvelu WyScout laskee tähän kategoriaan kaikki syötöt, jotka kohdistuvat 20 metrin säteelle vastustajan maalista. Mukaan ei lasketa keskityksiä, joille on omat tilastot (Wyscout 2023).

Kuva 11. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa vastustajan PPDA-lukemaan. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa vastakkaisen PPDA-lukeman kasvua suhteessa pallonhallintaan.

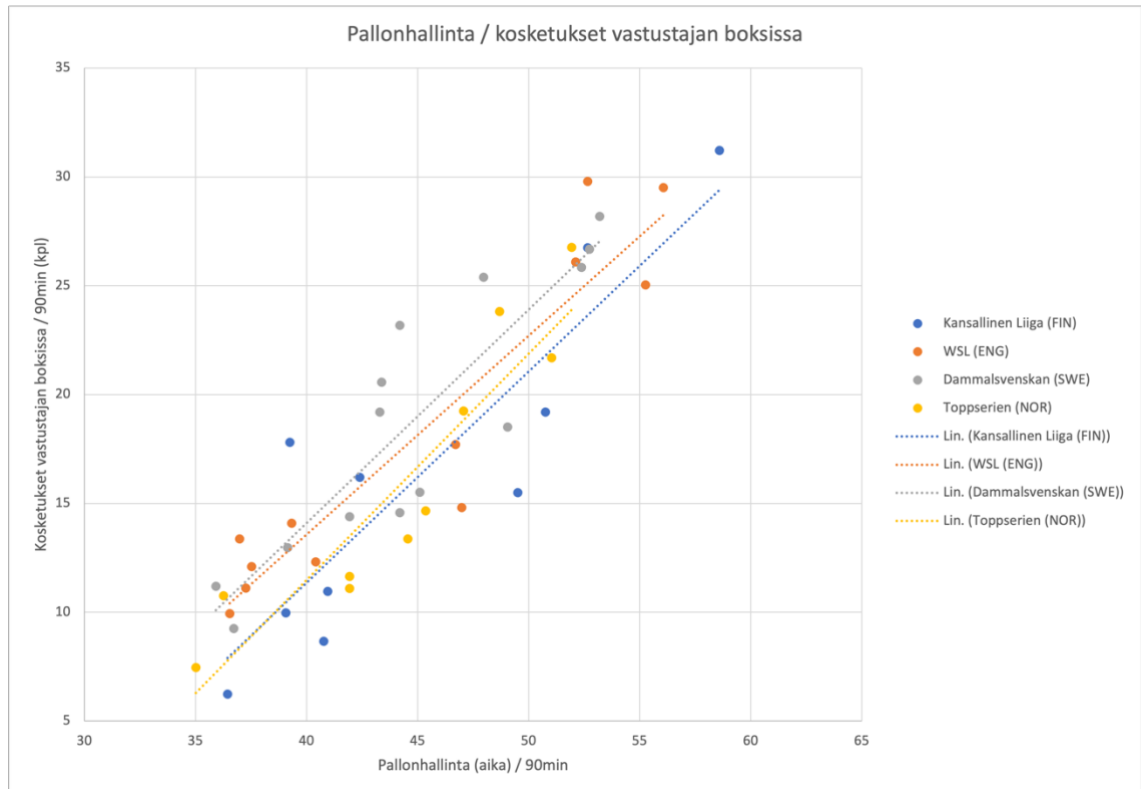
Viimeinen syöttöihin liittyvät pallollisen vaiheen tilasto liittyy PPDA-lukemaan (kuva 11). PPDA tulee sanoista: passes per defensive actions. Käytännössä sillä tarkoitetaan vastustajan syöttömäärää ennen kuin oma joukkue kohdistaa puolustavan teon pallolliseen pelaajaan (Wyscout 2023). Lukema kertyy vain kahdella ylimmällä kolmanneksella.

Yleensä tilastoa käytetään kuvaamaan puolustamisen lukuja, mutta kääntäen tilaston toisinpäin se kuvaa myös sitä, että miten paljon vastustaja on pystynyt tekemään puolustustekoja suhteessa omaan pallonhallintaan. Käytännössä mitä korkeampi lukema sitä vähemmän vastustaja on pystynyt estämään tai häiritsemään joukkueen pallonhallintaa.

Kun tarkastellaan oheista tilastoa (kuva 11), niin voidaan todeta, että erot sarjojen välillä eivät ole massiiviset, mutta jälleen ero Suomen sarjan isoimman ja pienimmän lukeman osalta on isoin verrattuna muiden sarjojen vastaaviin lukemiin. Toki Norjan liigan trendikäyrä on vielä jyrkempi kuin Suomen vastaava.

4.1.2 Muut pallollisen vaiheen mittarit

Tutkimalla joukkueen erilaisten syöttöjen suhdetta pallonhallintaan pystytään muodostamaan kuvaa siitä, että miten ja millä rytmillä sarjassa joukkueet keskenään pelaavat. Vastaavasti nähdään selkeitä eroja sarjojen välillä suhteessa toisiinsa. Pallollisen vaiheen osalta on tietysti muitakin mielenkiintoisia mittareita pallolliseen vaiheeseen kuin vain syöttöihin liittyvät.

Kuva 12. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden pallokosketuksiin vastustajan boksissa. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa kosketusten määrän kasvua vastustajan boksissa suhteessa pallonhallintaan.

Maalinteko tai sen estäminen ohjaavat pääsääntöisesti tavoitetilaa jalkapallo-ottelussa. Näin ollen vastustajan rangaistusalueelle on arvokasta päästä monessakin mielessä. Maalinteko tältä alueelta on todennäköisempää (Carey 2022) sekä vastaavasti mahdollisuus saada rangaistuspotku vastustajan rikkeen takia on iso etu suhteessa maalintekoon (Muller 2022).

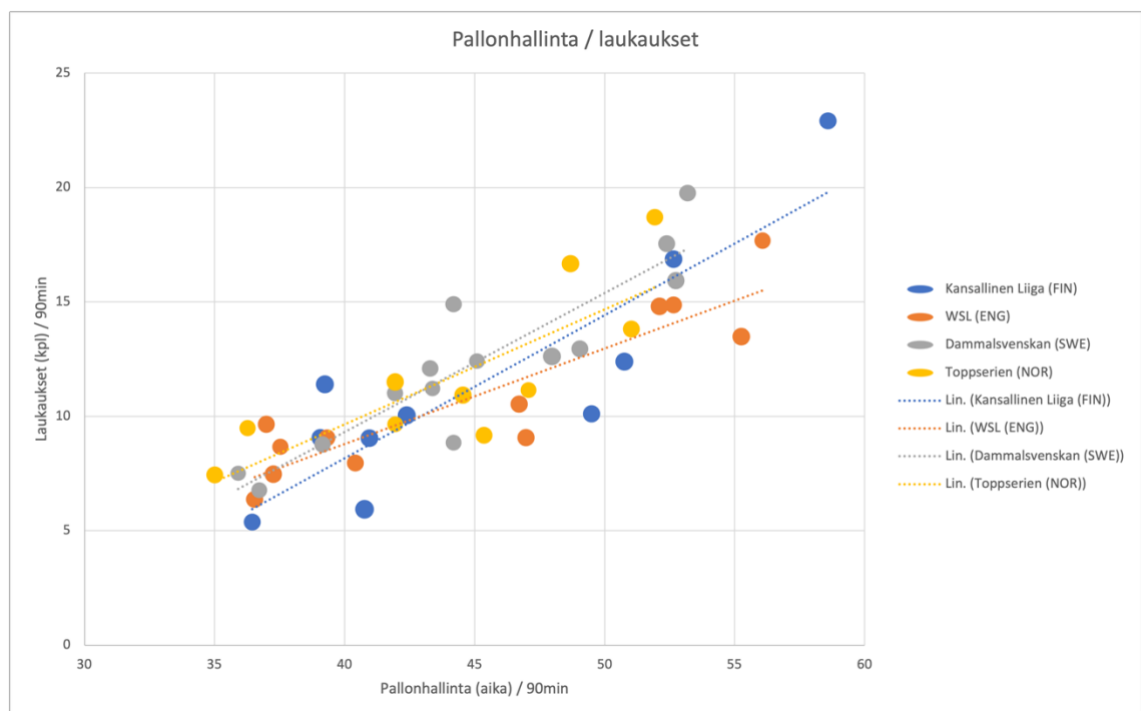
Syötöt syvälle tai rangaistusalueen sisälle kuvaavat etenemisiä syöttämällä tälle alueelle, mutta alueelle voidaan edetä esimerkiksi myös kuljettamalla. Tällöin hyvä mittari seuraamaan joukkueen uhan luontia on kosketukset vastustajan rangaistusalueella (kuva 12). Samalla, kun sen suhteuttaa joukkueen pallonhallintaan, niin saadaan lisättyä ymmärrystä, että mitä sarjassa keskimäärin pallonhallinnalla tehdään ja johtaako se uhkaan suhteessa maalintekoon.

Tilastossa (kuva 12) trendikäyrät ovat suhteellisen samanlaisia. Suomen Kansallisen Liigan osalta lukemat vastustajan boksissa ovat keskimääräisesti pienimmät kuin muissa sarjoissa. Absoluuttisesti KuPS:lla on vertailuryhmän

isoin määrä kosketuksia vastustajan rangaistusalueella ja toki isoin määrä pallonhallintaa. Vastaavasti Suomen sarjan eroista kertoo se, että sarjasta löytyy myös joukkue (NJS), jolla on pienimmät lukemat. Sarjan väliset erot ovat siis tässäkin tilastosarjassa suurimmat.

Pääsääntöisesti trendi tässäkin tilastossa (kuva 12) menee siten, että isompi määrä pallonhallintaa johtaa myös suurempaan määrään kosketuksia vastustajan rangaistusalueella, mutta tähän poikkeuksen tuo esimerkiksi Åland United, joka verrattain pienellä pallonhallinnalla saa suhteellisen korkean määrän kosketuksia vastustajan rangaistusalueella. Palaan huomioihin tarkemmin pohdintaosiossa, mutta voi jo tässä vaiheessa todeta, että ottelun voittamisen kannalta lähestyminen otteluihin voi olla erilaista, vaikkakin jonkinlaista ennustettavuutta on myös löydettävissä.

Tilastointipalvelu WyScout laskee jokaisen kosketuksen vastustajan rangaistusalueella lukuun ottamatta kaksinkamppailua. Esimerkiksi saman kuljetuksen aikana tapahtuvat useat kosketukset lasketaan tähän tilastoon omina lukuina (WyScout 2023).

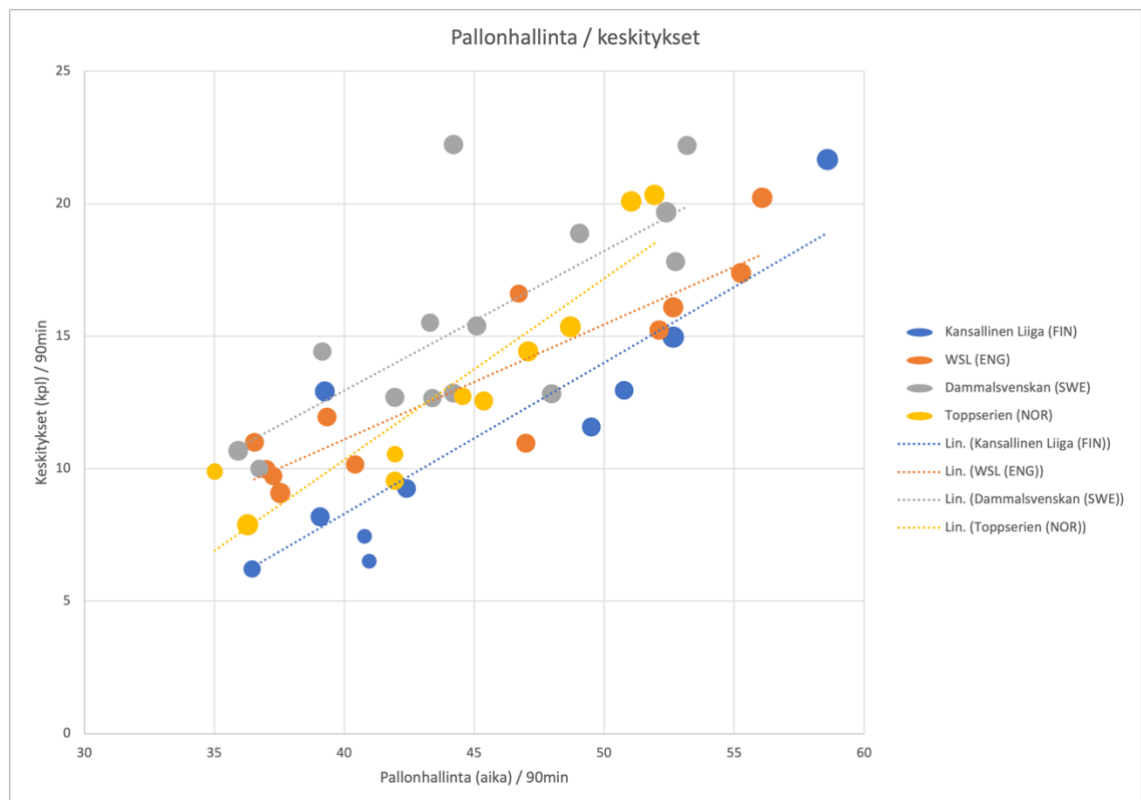

Kuva 13. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden laukauksiin. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa laukausten määrän kasvua suhteessa pallonhallintaan.

Toki on tärkeää, että miltä alueelta laukaukset lähtevät suhteessa siihen, että miten keskimääräisesti maalit syntyvät. Siltikin laukausten kokonaismäärä antaa kuvaa siitä, että mitä joukkue lopulta pallonhallinnallaan tekee – onnistuuko päättämään hyökkäykset edes jonkinlaiseen maalintekoyritykseen?

Oheisessa tilastossa (kuva 13) nähdään, että erot sarjojen välillä eivät ole massiivisia. Suomen osalta trendikäyrä on jyrkin. Pienimmät lukemat löytyvät Suomen sarjasta, mutta vastaavasti myös suurimmat laukaisumäärät löytyvät Kansallisesta Liigasta – ohittaen esimerkiksi Englannin sarjan.

Tilastointipalvelu WyScout määrittää laukaisuksi kaikki maalintekoyrityksiä luokitellut suoritukset, esimerkiksi laukaukset tai puskut, joista voidaan tulkita yrityksiä maalintekoon (WyScout 2023).

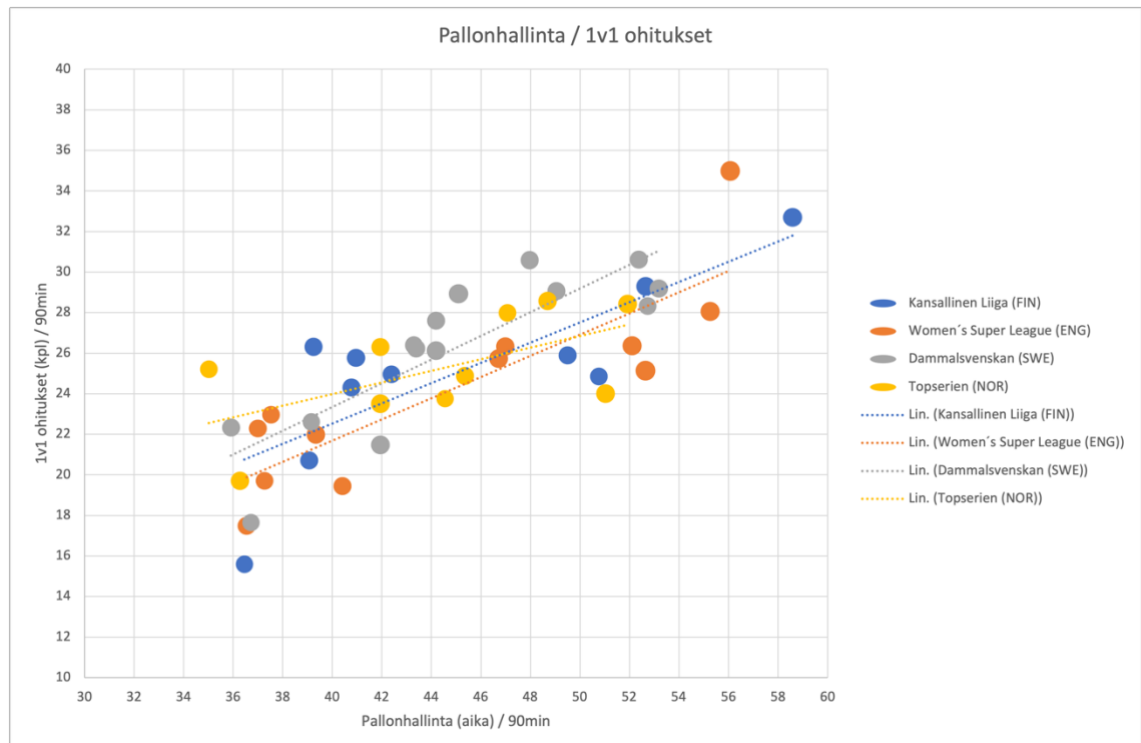
Kuva 14. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden keskityksiin. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa keskitysten määrän kasvua suhteessa pallonhallintaan.

Laukausten määrässä sarjojen välinen ero oli suhteellisen pieni, vaikka eroja löytyikin, mutta keskitysmäärien (kuva 14) osalta eroja on jonkin verran enemmän sekä vastaavasti trendikäyrät ovat keskenään erilaisia. Suomen sarjan osalta

löytyy joukkue, jolla vertailtavista joukkueista pienin määrä keskityksiä ja vastaavasti joukkue, jolla on lähes eniten, joten sarja on jakaantunut tässäkin tilastossa voimakkaasti.

Kaikkien sarjojen osalta trendikäyrät menevät samalla ajatuksella, että joukkueet, joilla isompi pallonhallinta on myös enemmän keskityksiä, mutta poikkeuksia mahtuu mukaan enemmän. Muun muassa Ruotsin sarjan osalta löytyy joukkueita, joiden pallonhallinta on keskimääräinen, mutta keskitysmäärät sarjan korkeimpia. Suomen sarja kulkee trendikäyrän mukaisesti, vaikka Åland United tuo tähänkin poikkeuksen suhteellisen pienellä pallonhallinnallaan, mutta suhteessa isolla keskitysmäärällä. Ruotsin ja Englannin sarjojen trendikäyrät eivät olekaan yhtä jyrkkiä kuin vastaavasti Suomen ja Norjan sarjojen.

Tilastoinpalvelu WyScout laskee keskityksiin mukaan syötöt, jotka lähtevät laita-alueilta maalintekoalueelle kohti oman joukkueen pelaajaa. Mukaan ei lasketa erikoistilanteita vaan pelkästään avoimessa pelissä syntyneet keskitykset (WyScout 2023).

Kuva 15. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden pelaajien ohitukseen kuljettamalla. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa 1v1 -ohitusten määrän kasvua suhteessa pallonhallintaan.

Viimeinen joukkueen pallollisen vaiheen tilasto (kuva 15), jonka nosta esiin liittyy pallollisen pelaajan ohituksiin vastustajan pelaaja kuljettamalla. Tilasto voi avata sitä, että eteneekö joukkueet pääsääntöisesti syöttämällä vai myös sillä, että löytyy pelaajia, joilla kykyä ohittaa vastustajansa kuljettamalla. Tämä aihe myös intensiteetin ohella nousee tasaisesti keskusteluun suomalaisessa jalkapallossa. Vertailussa on toki hyvä muistaa konteksti ja taso sarjan sisällä.

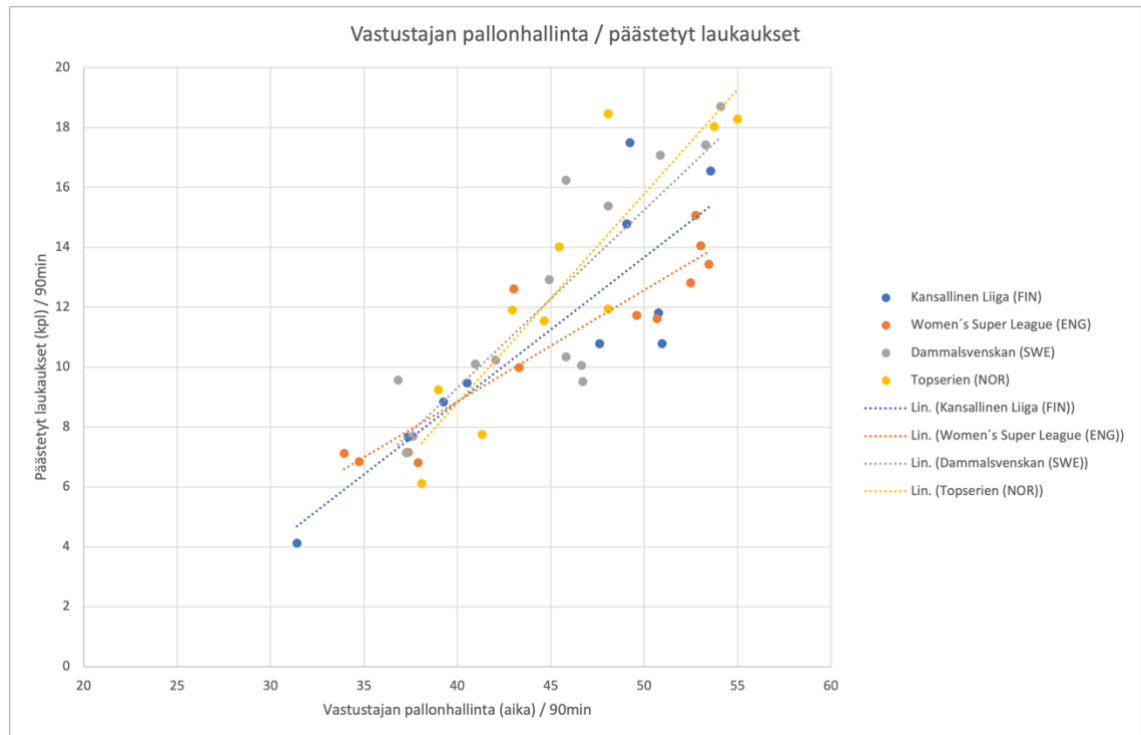
Erot sarjojen välillä eivät ole massiivisia. Suomen sarjan osalta lukemat ovat siinä mielessä tutut, että löytyy joukkue, jolla vertailuryhmän isoin määrä ohituksia ja vastaavasti pienin lukema löytyy Suomen sarjasta. Eli sarja on tässä mielessä jakaantunut, mutta jos katsoo keskimääräistä massaa, niin niissä lukemissa Suomen sarja on suhteellisen samalla tasolla kuin vertailtavat sarjat.

Kokonaisuudessaan trendikäyrät eivät ole niin jyrkkiä kuin joissain muissa tilastoissa vaan keskiarvon mukaisella pallonhallinnalla voi ohitusten määrä olla suhteellisen suurikin. Sama pätee kaikissa sarjoissa, vaikka trendikäyrässä toki erojakin löytyy.

Tilastopalvelu WyScout laskee ohituksiin tilanteen, jossa pelaaja pallon kanssa pyrkii ohittamaan oman vastustajansa. Mukaan ei lasketa tilanteita, joissa pallollinen pelaaja käyttää omaa kroppaa suojatakseen palloa ja tämän avulla pyrkii pääsemään etenemään (WyScout 2023).

4.2 Pallottoman vaiheen tutkitut mittarit sekä tulokset

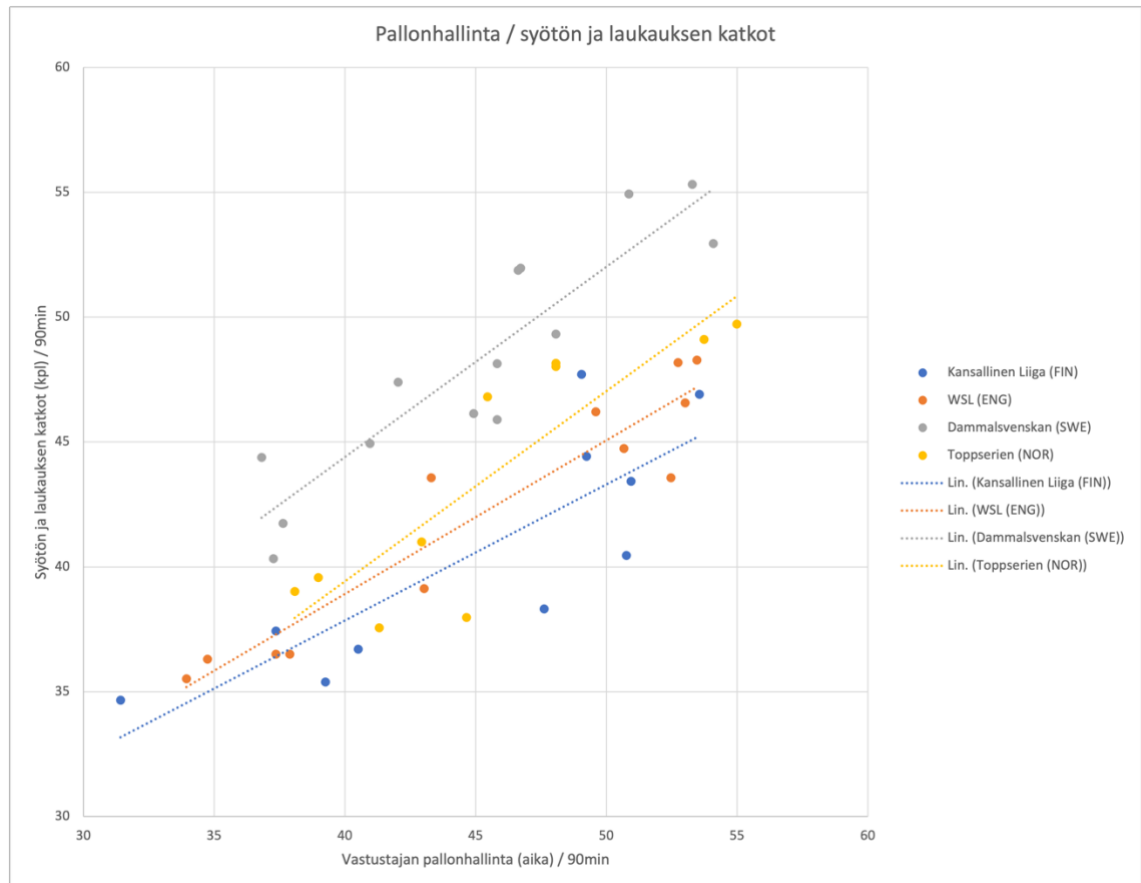
Joukkueen pallollisessa vaiheessa usein tavoitteena on tehdä maali, kun taas joukkueen pallottomassa vaiheessa tavoitteena pääsääntöisesti on estää vastustajan maalinteko. Olen kerännyt myös tästä pelin vaiheesta jonkin verran tilastoja vertailuun. Suhteutetaan nämä vastaavasti vastustajan pallonhallintaan, jolloin voimme samaan tapaan vertailla sitä, että miten tehokkaasti pallonhallinnan määrä vaikuttaa puolustaviin pelitekoihin.

Kuva 16. Vastustajien pallonhallinta suhteessa joukkueiden päästettyihin laukauksiin. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa päästettyjen laukausten kasvua suhteessa vastustajan pallonhallintaan.

Maalinteon estämisessä merkittävässä roolissa on päästetyt laukaukset. Toki tärkeämpää, että miltä alueelta niitä päästä, mutta myös kokonaismäärällä on vaikutusta. Oheisessa tilastossa (kuva 16) nähdään selvästi, että trendikäyrät kaikissa sarjoissa on suhteellisen jyrkkiä, jolloin päästettyjen laukausten määrä korreloi vastustajan pallonhallinnan kanssa voimakkaasti.

Ruotsin ja Norjan sarjojen osalta trendikäyrän jyrkkyys on kaikista suurin, mutta myös tässä tilastossa ero Suomen sarjan pienempien ja suurimpien lukemien kesken on isoin. Tilastopalvelu WyScout määrittää laukaukset vastaavalla tavalla kuin kuvassa 13 (WyScout 2023).

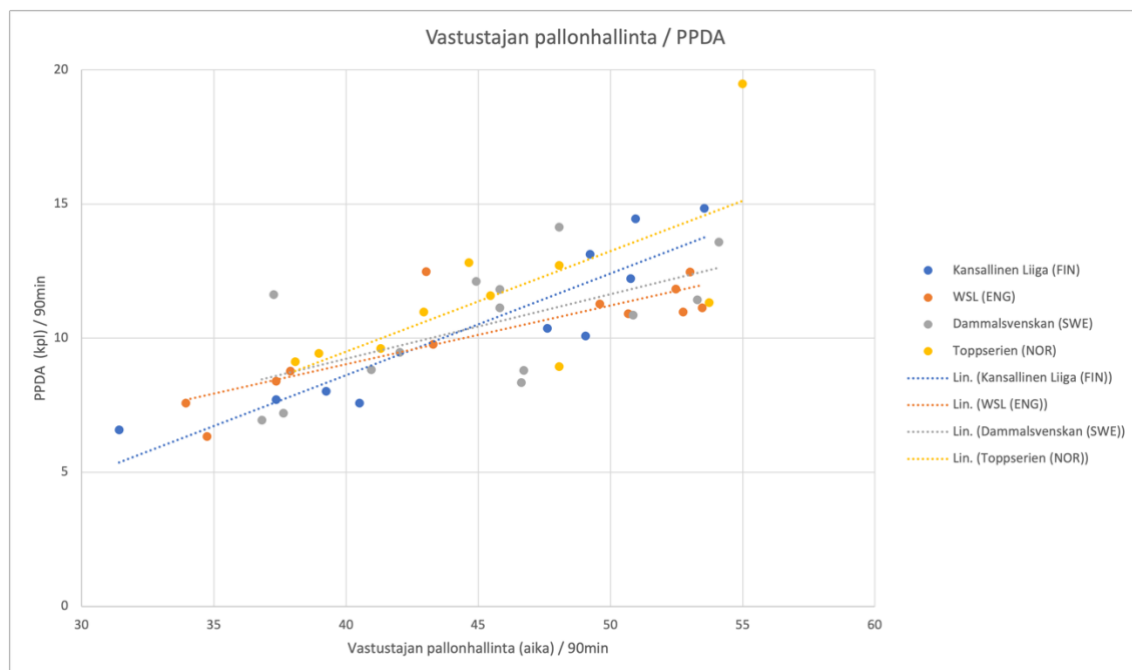

Kuva 17. Vastustajien pallonhallinta suhteessa syöttöjen sekä laukausten katkoihin. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa katkojen määrään kasvua suhteessa vastustajan pallonhallinnan kasvuun.

Puhtaasti puolustavien tekojen määrä on Suomen sarjassa pienempi kuin vertailun muissa sarjoissa, erityisesti vertailtuna Norjan sarjaan. Toki kuten aiemmista tilastoista olemme voineet todeta, että pallo vaihtaa määrällisesti myös eniten omistajaa nimenomaan Norjan sarjassa. Pallonriistojen tai -katkojen (kuva 17) osalta erot joukkueiden välillä ovat mahdollisesti hiukan pienempiä kuin yleisesti muissa kategorioissa. Suomen sarjan osalta katkojen määrä on suhteellisen samansuuntainen kuin Englannin sarjan osalta, mutta tosiaan selvästi pienempi kuin Norjan tai Ruotsin vastaavien sarjojen osalta. Yleisesti voi todeta, että vaikutusta on paljon sillä, että miten paljon tilanteenvaihtoja otteluissa syntyy.

Tilastopalvelu WyScout laskee näihin katkoihin (kuva 17) tai katkon yrityksiin mukaan tilanteet, joissa puolustava pelaaja pyrkii aktiivisesti katkomaan vastustajan pelaajan syötön, keskityksen tai laukauksen. Mukaan lasketaan

esimerkiksi tilanteet, joissa puolustava pelaaja onnistuu blokkamaan vastustajan laukauksen (WyScout 2023).

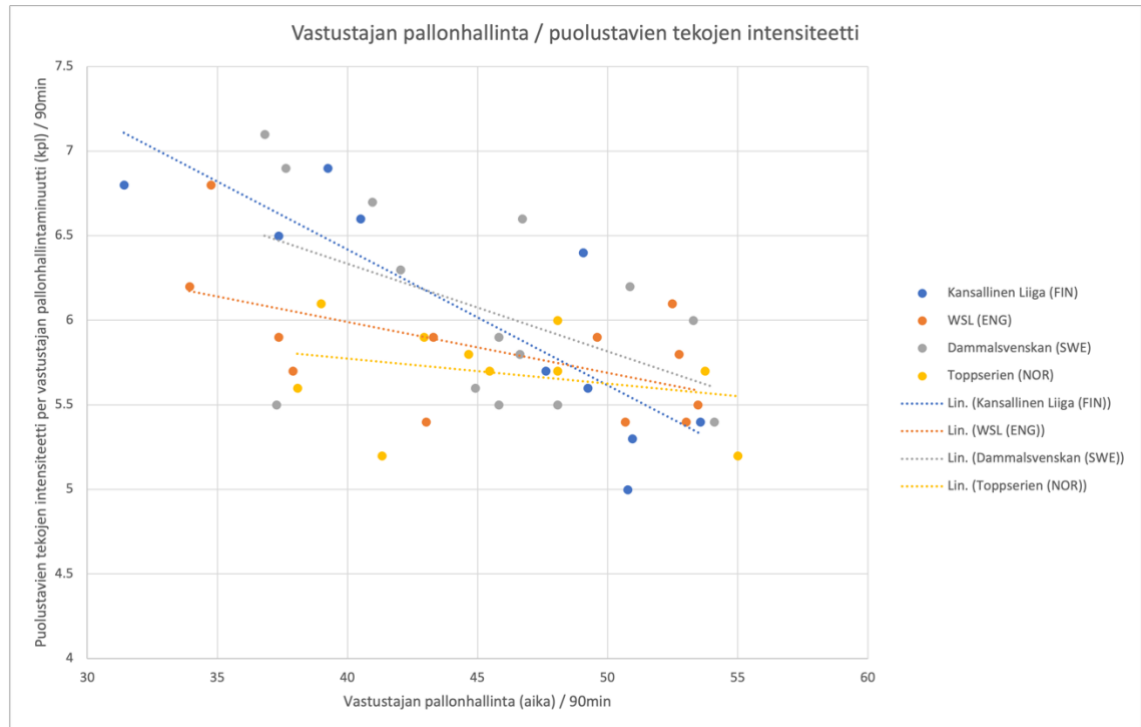

Kuva 18. Vastustajien pallonhallinta suhteessa PPDA-lukemaan. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa PPDA-lukeman kasvua suhteessa vastustajan pallonhallintaan.

PPDA on viime vuosina mukaan tullut mittari nimenomaan mittamaan puolustamisen toimintoja. Käsittelimme käännteistä PPDA:ta jo aiemmin (kuva 11), jonka yhteydessä myös tarkemmin avattu mittarin taustat ja tarkoitus. Käytännössä mitä pienempi lukema, niin sitä enemmän puolustustekoja kohdistuu pallolliseen joukkueeseen. Jossain tapauksessa voidaan määritellä tätä kautta myös puolustamisen aktiivisuutta.

Usein kun mietitään intensiteettiä, niin todetaan, että siinä on iso ero Suomen sarjan ja muiden sarjojen välillä, mutta puolustustekojen mukaan tätä isoa eroa ei ainakaan ole nähtävissä. Eri sarjojen trendikäyrät ovat suhteellisen samansuuntaisia, vaikka Suomen ja Norjan ovatkin jyrkempiä. Jälleen Suomen sarjan sisältä löytyy isot erot, mutta tässä tapauksessa erot ovat isoja myös Norjassa ja Suomesta löytyy useita joukkueita, joiden PPDA-lukema on pienempi kuin yhdenkään norjalaisen joukkueen.

Samalla voidaan todeta, että mikäli tasoerot sarjan sisällä ovat isot, niin silloin myös erot PPDA-lukemassa ovat suuremmat. Englanti ja Ruotsi ovatkin tasaisempia, mutta erot suhteessa Suomen sarjaan eivät ole niin isot, kun mahdollisesti on ajateltu.

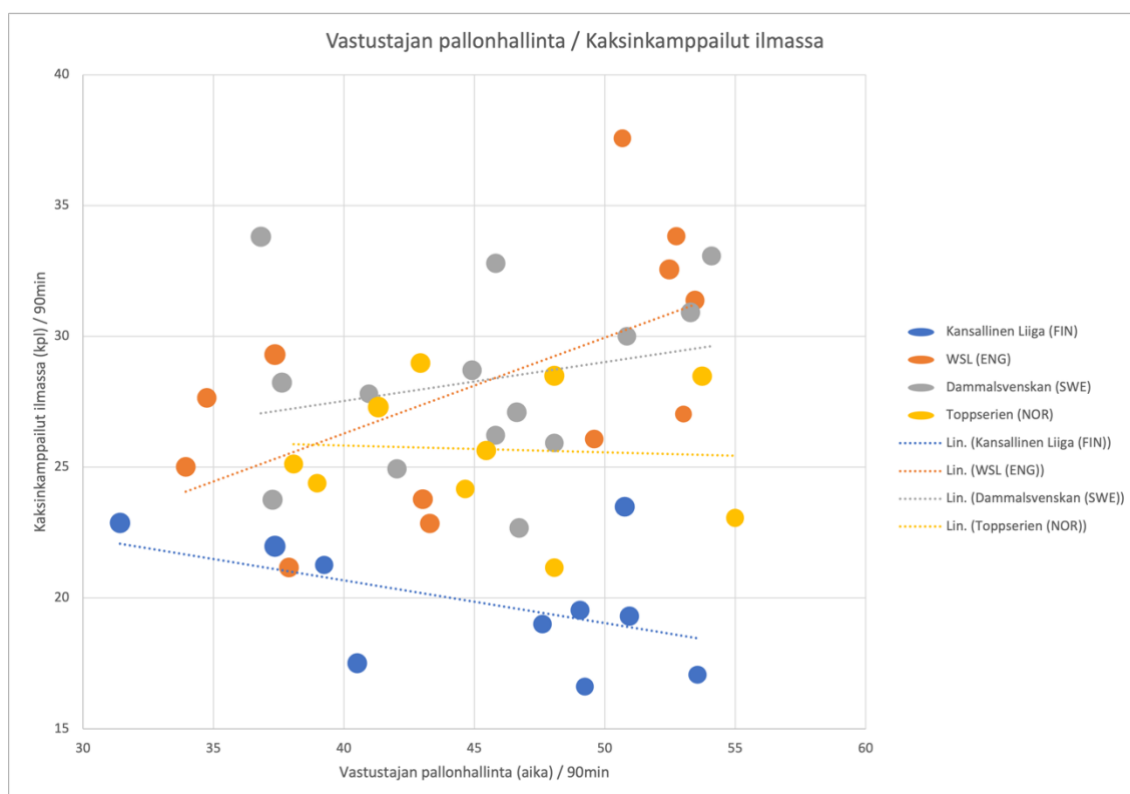

Kuva 19. Vastustajien pallonhallinta suhteessa puolustavien tekojen intensiteettiin. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa puolustavien tekojen intensiteetin laskua suhteutettuna vastustajan pallonhallintaan.

Puolustavien pelitekojen intensiteettiä voidaan kuvata myös verrattain uudella WyScout -tilastointimenetelmällä. Oheisessa tilastossa (kuva 19) löytyy puolustavien tekojen intensiteetti suhteutettuna vastustajan pallonhallintaminuuttiin. Käytännössä siis miten nopeasti ja millä frekvenssillä puolustavia tekoja palloton joukkue pystyy tekemään. Puolustaviin tekoihin lasketaan pallonriistot, taklaukset ja kaksinkamppailut (WyScout 2023).

Kun tutkitaan oheista tilastoa (kuva 19), niin voidaan todeta, että jälleen tässä Suomen sarjan sisällä erot ovat isoimpia sarjan sisällä. Myös trendikäyrä on kaikista jyrkin. Kun Norjan ja Englannin sarjan joukkueille trendikäyrä on suhteellisen tasainen eli joukkueen pallonhallinnalla ei ole niin merkittävää vaikutusta puolustaviin pelitekoihin kuin joissain muissa mittareissa.

Kun tutkitaan tätä tilastoa (kuva 19) ja vastaavasti PPDA-lukemaa (kuva 18), niin on hyvä muistaa, että osaltaan näihin vaikuttaa myös joukkueen valittu tapa puolustaa. On iso ero, että haluaako joukkue heti menetyksen jälkeen riistää pallon takaisin vai vetäytykö mieluummin syvälle omalle puoliskolle puolustamaan blokkiin. Tästäkin huolimatta koko kauden mitassa pystyy jo tekemään johtopäätöksiä. Suomi ja Norja ovat mahdollisesti puolustamisen peliteoissa lähempänä toisiaan kuin on aiemmin ajateltu ja löytyy selvä ero suhteessa Englannin ja Ruotsin pääsarjoihin.

Kuva 20. Vastustajien pallonhallinta suhteessa joukkueiden kaksinkamppailuihin ilmassa. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa kaksinkamppailujen määrän kasvua tai laskua ilmassa suhteessa vastustajan pallonhallintaan.

Oheinen tilasto (kuva 20), jossa nähdään kaksinkamppailut ilmassa ja vastaavasti kuten muissakin pallon koko määrittää onnistumisprosenttia, on yksi mielenkiintoisimmista pallottoman vaiheen mittareista vertailussa. Tässä on selvät erot sarjojen välillä.

Suomen sarjan osalta trendikäyrä on täysin erilainen verrattuna muihin sarjoihin, joskin Norjan sarjan käyrä on hiukan samassa suunnassa. Muissa sarjoissa joukkueet, joilla on enemmän pallonhallintaa tuottavat myös isossa kuvassa

vähemmän kaksinkamppailuita ilmassa, kun taas Suomessa tilanne on päinvastoin. Suomessa on myös reilusti vähemmän kaksinkamppailuja ilmassa kuin muissa verrokkimaissa. Pallo on siis huomattavasti enemmän maassa kuin ilmassa. Palataan pohdintaan syistä myöhemmin tässä tutkimuksessa.

Tilastopalvelu WyScout laskee kaksinkamppailun ilmassa tapahtuvaksi, kun vähintään yhdet eri joukkueiden pelaajat hyppäävät tavoittelemaan samaa palloa (WyScout 2023).

5 POHDINTA

Aiemmissa tutkimuksissa (Lehto & Heinonen 2022) nostettiin esiin sitä, että Suomen pääsarjassa pallo pysyy pelissä suhteellisen pitkään ja syötöt onnistuvat keskimääräisesti erinomaisesti, kun vertaillaan muihin Euroopan pääsarjoihin. Syöttötempo, etenemiset vastustajan kenttäpuoliskolle ja maalintekoalueelle jäävät kuitenkin reilusti vähäisemmiksi, kun ne suhteutetaan pallonhallintajaksoihin. Vastaavasti puolustustekoja on suhteellisesti vähemmän, niin riistoja tai kaksinkamppailuja.

Kun näitä yleishuomioita vertaa tässä tutkimuksessa tullesiin tuloksiin, niin voidaan sanoa, että isossa kuvassa tulokset ovat keskenään linjassa. Vertailut sarjat ovat keskenään toki hyvinkin erilaisia ja näistä voidaan nostaa esiin erilaisia profiileja, joten asiat eivät välttämättä ole näin yksinkertaisia.

Jos katsotaan tutkittuja pallollisen vaiheen mittareita (kuva 5–15), niin voidaan todeta, että hajonta Suomen sarjan sisällä oli käytännössä lähes kaikissa suurinta. Usein KuPS:lla oli vertailuryhmän kärkipäässä lukemat, kun vastaavasti NJS:lla oli vertailuryhmän pienimmässä päässä lukemat.

Mikäli tutkittaisiin pelkästään absoluuttisia lukemia, niin voitaisiin todeta, että KuPS ja usein HJK pärjäävät vertailussa hyvin muiden sarjojen joukkueisiin, mutta tässä tilastojen tulkinta suhteessa kontekstiin onkin tärkeää. Vastaavasti, kun samasta sarjasta löytyvät pääsääntöisesti pienimmät lukemat, niin se kertoo sitä, että sarjan keskimääräinen taso näissä mittareissa on heikompi, kuin muissa sarjoissa.

Tämä ei tarkoita sitä, etteikö KuPS voisi pärjätä muissa sarjoissa, mutta pelit ovat keskenään epätasaisempia, joka todettiin jo otteluiden lopputuloksista (kuva 4), jolloin esimerkiksi pallollisia toimintoja voi herkästi tulla suuremmat määrät, kun vastustaja ei tätä pysty laadukkaasti estämään.

Mikäli vertaillaan Suomen sarjan yleiskuvaa tarkemmin muihin sarjoihin, niin voidaan löytää sarjoille mielenkiintoisia profiileja. UEFA:n vuosittainen seurajoukkueranking (kuva 1) nostaa Suomen sijalle 25, kun taas Englannin

sijalle neljä, Ruotsin sijalle kuusi ja Norjan sijalle 11. Tältä pohjalta tarkasteltuna jokaisen sarjan tulisi olla pelillisesti edellä Suomen sarjaa.

Tässä päästäänkin isoimpaan haasteeseen data-analyyseissa. Miten vertailla eri sarjojen laatua tai pelillistä tasoa keskenään? Pyritään pääsemään tähän kiinni vertailemalla sarjojen profiileja keskenään, jotta saadaan vähintäänkin kuvat siitä, että miten sarjat pelillisiltä ominaisuuksilta eroavat toisistaan.

Jokseenkin yllättävästi Suomen ja Englannin pääsarjojen profiilit olivat suhteellisen samanlaisia monessakin tilastossa. Pääasiassa Suomi oli määrällisesti hiukan perässä suhteessa trendiin ja keskiarvoon, mutta esimerkiksi monessa peliä edistävässä mittarissa Suomi oli keskimääräisesti Englantia edellä sekä muun muassa laukausmäärissä.

Suomen sarjassa mennään hiukan enemmän eteenpäin suhteessa pallonhallintaan, mutta Englannin sarjassa päästään enemmän vastustajan boksiin sekä syötöt per pallonhallintaminuutti on Englannissa selvästi edellä. Oikeastaan vain kaksinkamppailuissa ilmassa erot olivat valtavia ja trendi sarjan sisällä myös erilainen Suomen ja Englannin sarjojen välillä. Voidaan todeta, että Suomen sarjassa pallo on vähemmän ilmassa, koska sama asia on jossain määrin nähtävissä myös keskityksissä.

Toisaalta pitkien syöttöjen määrässä Englanti oli selvästi Pohjoismaiden alapuolella. Herää kysymys, että mihin suuntaan trendi naisten pelaamassa jalkapallossa on menossa? Kohti suurempaa kontrollia pallosta vai suoraviivaiseen etenemiseen? Vastaavasti voi myös pohtia, että jos pitkien syöttöjen määrä on selvästi alhaisempi Englannissa, mutta ilmassa käytävät kaksinkamppailut isompia kuin Suomessa, niin onko Suomessa osaamista kamppailla pallosta ilmassa tai voittaa näitä tilanteita? Tietysti on huomioitava, että pitkä syöttö voi tulla myös maassa.

Norjan ja Ruotsin sarjojen osalta voidaan todeta, että profiilia kuvaava pelitavallinen valinta on suoraviivainen eteneminen. Isossa kuvassa näissä sarjoissa mentiin selvästi enemmän eteenpäin pallon kanssa ja erilaisissa syötöillä, kuin vastaavasti Suomessa tai Englannissa. Pallo oli myös enemmän ilmassa ja syötöt pidempiä keskimääräisesti. Keskenään Norjan ja Ruotsin sarjat

olivat myös suhteellisen samanlaisia, vaikkakin Ruotsin sarja keskimääräisesti tasaisempi. Ruotsissa myös pienemmällä pallonhallinnalla olleet joukkueet etenivät pääasiassa enemmän kuin muissa vertailun maissa.

Ruotsin ja Norjan profiilit olivat monessa kohtaa samanlaisia, vaikkakin Ruotsissa eteneminen korostui entisestään ja Norjassa hiukan suuremmat tasoerot joukkueiden välillä. Vastaavasti sarjat myös erosivat Englannin sekä Suomen sarjoista selvästi.

Tässä osiossa otetaan tarkemmin tutkinnan alle muutaman tilaston, joilla näitä eroja sekä samalaisuuksia voidaan tarkastella paremmin sekä mahdollisesti löytää selittäviä tekijöitä.

5.1 Pallollisen vaiheen mittarit

5.1.1 Syöttäminen ja eteneminen

Pallollisen vaiheen mittareista saa hyvää yleiskuvaa siitä, että miten sarjan joukkueet keskimäärin ovat pelanneet. Pitkät syötöt (kuva 21) suhteessa pallonhallintaan antaa hyvää kuvaa sarjojen profiileista varsinkin, kun niissä on suhteellisesti merkittävät erot sarjojen välillä. Koen myös, että tämä voi olla osoitus trendin muutoksesta naisten jalkapallosta, jossa suoraviivaisemmasta pelitavasta siirrytään kontrolloituvampaan etenemiseen. Tässä Englanti näyttää suuntaviivoja muille sarjoille.

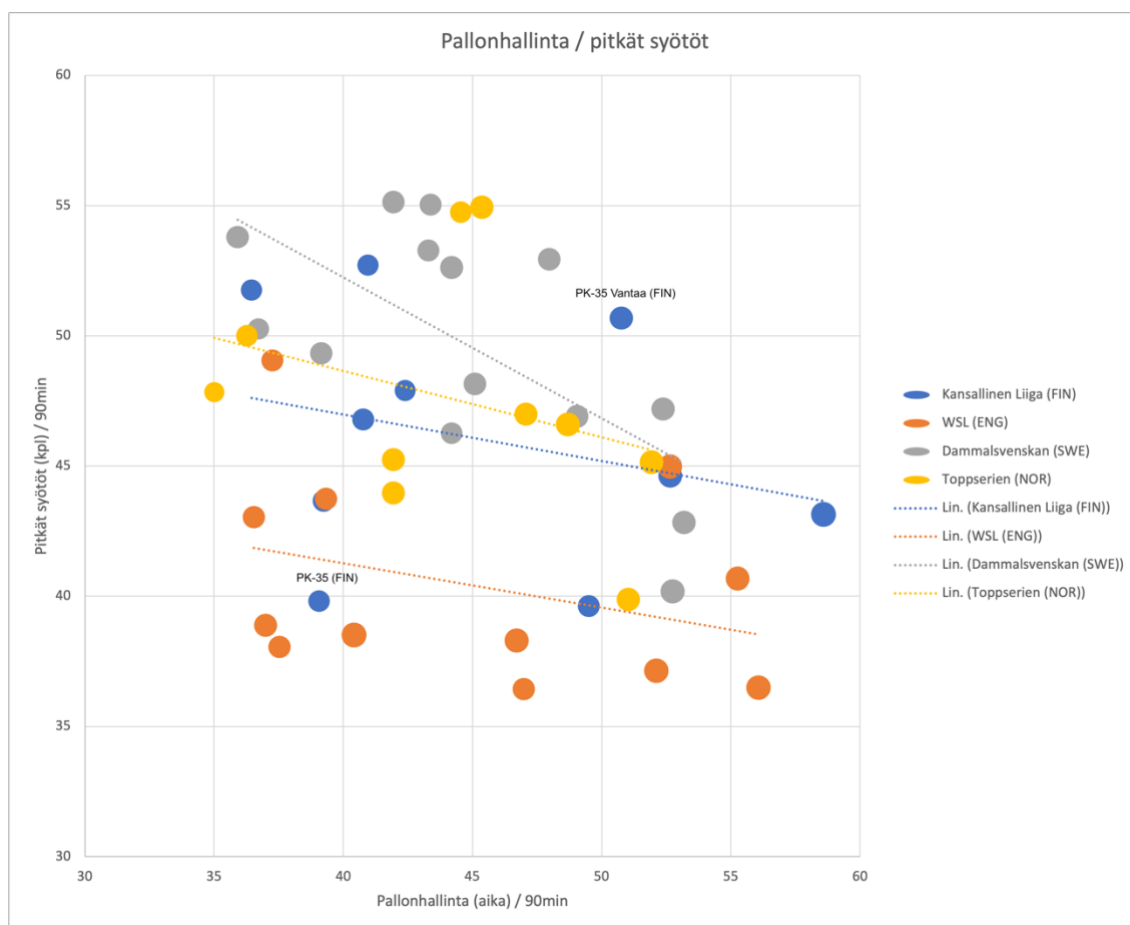
Toki kuten jo aiemmin todettua, niin Englannin ja Suomen sarjojen trendi joukkueiden välillä on suhteellisen samanlainen. Keskimäärin joukkueet, joilla on enemmän pallonhallintaa, syöttävät vähemmän pitkiä syöttöjä kuin joukkueet, joilla pallonhallintaa on vähemmän. Suomen sarjassa annetaan kuitenkin keskimäärin kymmenen pidempää syöttöä ottelua kohti kuin Englannin pääsarjassa.

Poikkeuksia toki joukkueiden välillä löytyy myös Suomen sarjassa, jossa esimerkiksi PK-35 antaa noin 5–15 pitkiä syöttöä vähemmän verrattuna joukkueisiin, joilla lähes samanlainen pallonhallinta ottelua kohti. Vastaavasti PK-

35 Vantaa antaa pitkiä syöttöjä 5–10 enemmän kuin joukkueet lähes samalla pallonhallintamäärällä.

Tämä jossain määrin alleviivaa sitä, että edelleen keinot pelata jalkapalloa ovat suhteellisesti erilaiset ja pallonhallinnan osuus ei takaa oikeastaan joukkueen muuta pelillistä tapaa tai tyyliä. Ruotsin ja Norjan sarjojen erot Englannin pääsarjaan ovat vielä selvästi isommat kuin Suomen ero. Isossa kuvassa Ruotsi ja Norja ovat lähempänä Suomea, mutta varsinkin Ruotsin osalta trendikäyrä on huomattavasti jyrkempi. Ruotsissa joukkueet isommilla pallonhallintamäärillä antavat saman verran tai vähemmän pitkiä syöttöjä kuin Suomessa, mutta muut joukkueet antavat keskimääräisesti enemmän ja hajonta Ruotsin sarjan sisällä on suhteellisen iso.

Norjan pääsarjan osalta joukkueet ovat lähimpänä toisiaan ja keskimääräisesti siellä annetaan toiseksi eniten pitkiä syöttöjä, mutta trendikäyrän jyrkkyys on lähempänä Suomen ja Englannin sarjoja kuin Ruotsin vastaavaa.

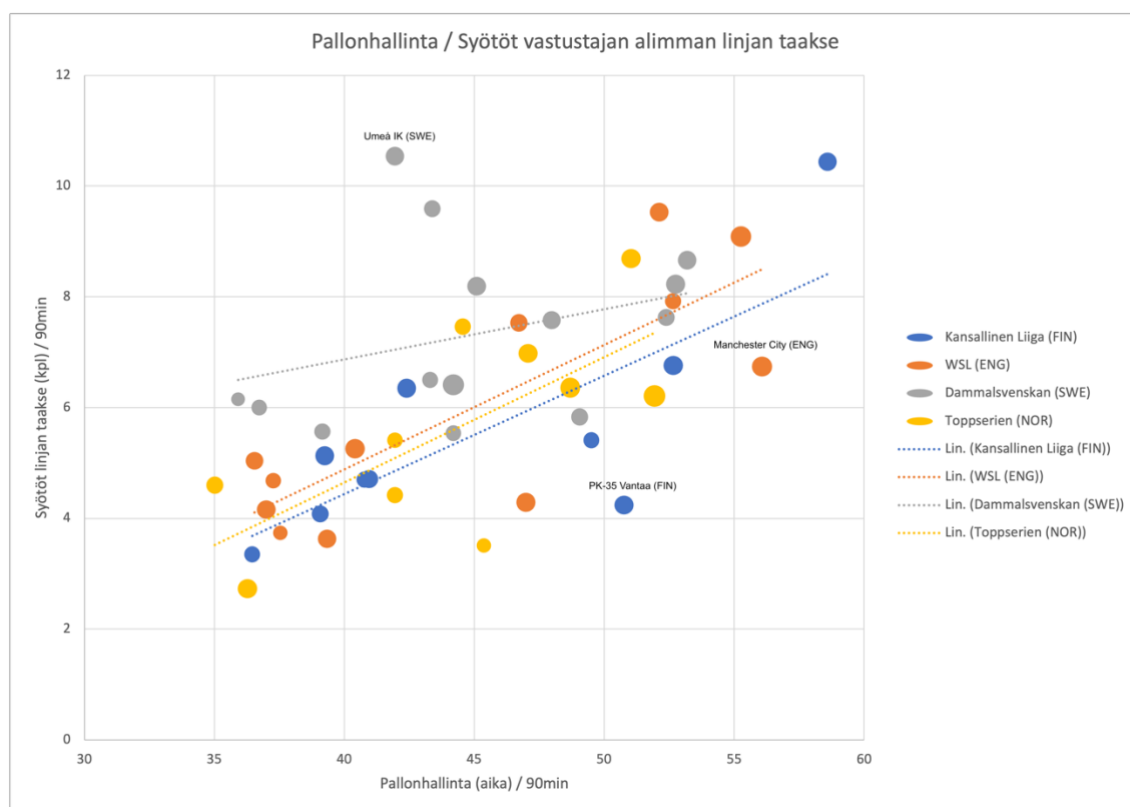

Kuva 21. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden pitkiin syöttöihin

sekä erityiset joukkuenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa pitkien syöttöjen määrän laskua suhteessa pallonhallintaan.

Pitkät syötöt (kuva 21) eivät vielä kuvaa sitä, että mihin joukkueen pallonhallinta on johtanut. Pidemmät syötöt voi tehdä järkevästi osana hyökkäämistä ja toisteisesti siten, että eteneminen johtaa vaarallisiin tilanteisiin tai ne on voitu tehdä vastustajan pakottamana, jolloin usein tarkoituksenmukaisuus sekä kontrolli ovat kaukana.

Kun tutkitaan etenemistä ja sitä kuvaavia syöttöjä tarkemmin päästään vähän paremmin kiinni siihen, että millaisia syöttöjä joukkueet ovat antaneet ja mihin niillä on päästy, kuten syötöt vastustajan alimman linjan taakse (kuva 22), syötöt syvälle vastustajan alueelle (kuva 23) tai syötöt viimeiselle kolmannekselle (kuva 24).

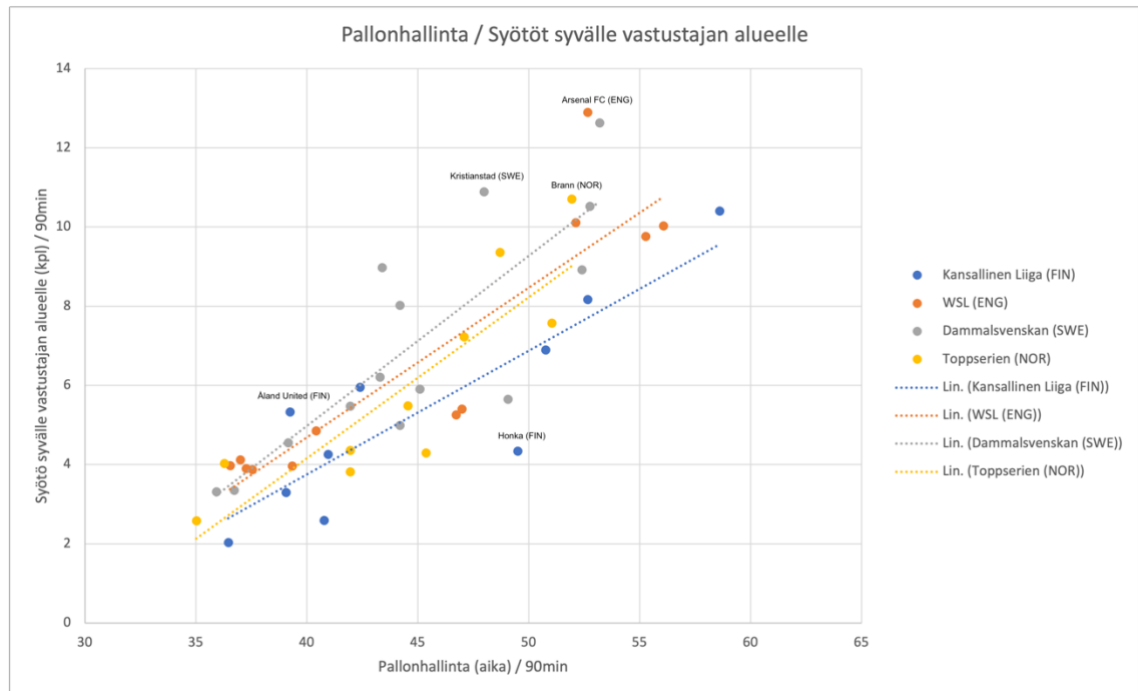
Kuva 22. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden syöttöihin vastustajan alimman linjan taakse sekä erityiset joukkuenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttöjen määrän kasvua vastustajan alimman linjan taakse suhteessa pallonhallintaan.

Syötöt vastustajan alimman linjan taakse suhteessa pallonhallintaan (kuva 22) antaa hiukan kuvaa siitä, että monta kertaa joukkueet eri sarjoissa ovat yrittäneet pelata syötön vastustajan alimman linjan taakse. Taulukossa (kuva 22), mitä suurempi pallon koko on, niin sitä paremmalla prosentilla nämä syötöt ovat onnistuneet. Suomen sarjan osalta voidaan todeta myös tässä kategoriassa, että erot isoimpien sekä pienempien lukemien välillä ovat suurimmat vertailussa eri sarjojen välillä.

Suomen, Englannin sekä Norjan sarjojen trendikäyrät ovat suhteellisen samanlaiset jyrkkyydeltään – pääsääntöisesti mitä enemmän pallonhallintaa, niin sitä enemmän yrityksiä päästä pelaamaan vastustajan alimman linjan taakse. Suomessa PK-35 Vantaa tuo tähän poikkeuksen, vaikka heidän pallonhallinta-aikansa on suhteellisen korkea, niin syöttöjen määrä jää pienemmäksi verrattuna muihin joukkueihin vastaavilla pallonhallinnoilla. Englannissa Manchester Cityn osalta tilanne on samalainen.

Ruotsin pääsarja tuo tähän selvän poikkeuksen sillä sarjan kaikilla joukkueilla syöttömäärät viimeisen linjan taakse ovat suhteellisen korkeita. Lisäksi suurimmat syöttömäärät ovat joukkueilla, joiden pallonhallinta-aika kuuluu sarjan häntäpäähän – mm. Umeå IK. Näin ollen trendikäyrä on suhteellisen tasainen sarjan osalta. Mistä tämä kertoo?

Toki Ruotsissa pienemmän pallonhallinnan omaavilla syöttöjen onnistuminen on ollut vähäisempää, kuin isomman pallonhallinnan joukkueille, joten jossain määrin tämä alleviivaa sitä, että joukkueet, jotka ovat vähemmän pallossa pyrkivät erittäin suoraviivaisesti vastustajan selustaan ja tätä pyrkivät käyttämään pääasiallisena etenemiskeinonaan.

Kuva 23. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden syöttöihin syvälle vastustajan alueelle sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttäjien määrän kasvua syvälle vastustajan alueelle suhteessa pallonhallintaan.

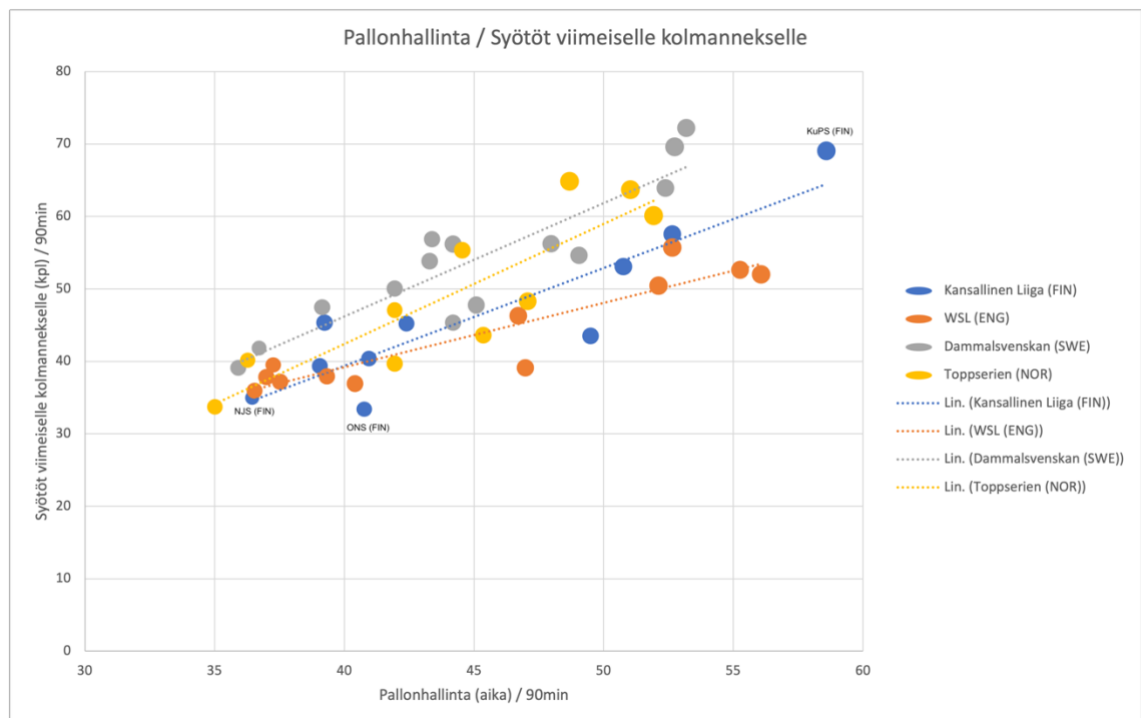
Syötöt vastustajan alimman linjan taakse (kuva 22) ei ota kantaa siihen, että mistä syöttöyritys lähtee tai miten korkealla alin linja on, mutta kun katsotaan seuraavaa tilastoa (kuva 23), jossa esitetään joukkueiden syötöt syvälle vastustajan alueelle. Tähän tilastoon otetaan huomioon kaikki syötöt 20 metrin säteelle vastustajan maalista paitsi keskitykset (WyScout 2023).

Tästä tilastosta voidaan huomata Ruotsin sarjan iso syöttömäärä viimeisen linjan taakse ei korreloidu syöttöiksi lähelle vastustajan maalia, jolloin todennäköisesti Ruotsissa pienemmän pallonhallinnan joukkueet syöttävät palloja ilman kontrollia suhteessa enemmän pitkinä kuin muissa sarjoissa. Siltikin voidaan todeta, että Ruotsin sarjassa keskimääräisesti eniten päästään antamaan näitä syöttöjä, mutta trendikäyrä on erittäin jyrkkä, jolloin nimenomaan joukkueet, joilla on suuri pallonhallinta, niin pääsevät näitä syöttöjä antamaan.

Suomen sarja ei tässä kategoriassa erotu sillä, että erot pienempien sekä suurimpien lukeminen välillä olisivat erityisen isot verrattuna muihin. Trendikäyrä ei myöskään ole yhtä jyrkkä muiden sarjojen kanssa, mutta samalla tavalla nousee kuitenkin. Eli luonnollisesti joukkueet, jotka ovat enemmän pallossa

syöttävät palloa myös enemmän syvällä verrattuna joukkueisiin, joilla pallonhallinta on pienempää. Poikkeuksen tähän tekee muun muassa kauden Kansallisen Liigan pronssijoukkue Åland United, joka nousee esiin monessa tilastossa sillä, että saa suhteellisen paljon etenemisiä tai vaaraa luotua suhteellisen pienellä pallonhallinnallaan.

Suomen osalta on myös huomioitava, että tässäkin tilastossa (kuva 23) keskimääräisesti muiden sarjojen joukkueet syöttävät enemmän palloa syvällä pienemmällä pallonhallinnalla kuin vastaavilla pallonhallinnoilla liikkuvat suomalaiset joukkueet. Suomalaiset joukkueet pystyvät luomaan siis vaaraa vähemmän kuin muiden sarjojen joukkueet, vaikka pallonhallinta olisi samansuuruisia.

Kuva 24. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden syöttöihin viimeiselle kolmannekselle sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttöjen määrän kasvua viimeiselle kolmannekselle suhteessa pallonhallintaan.

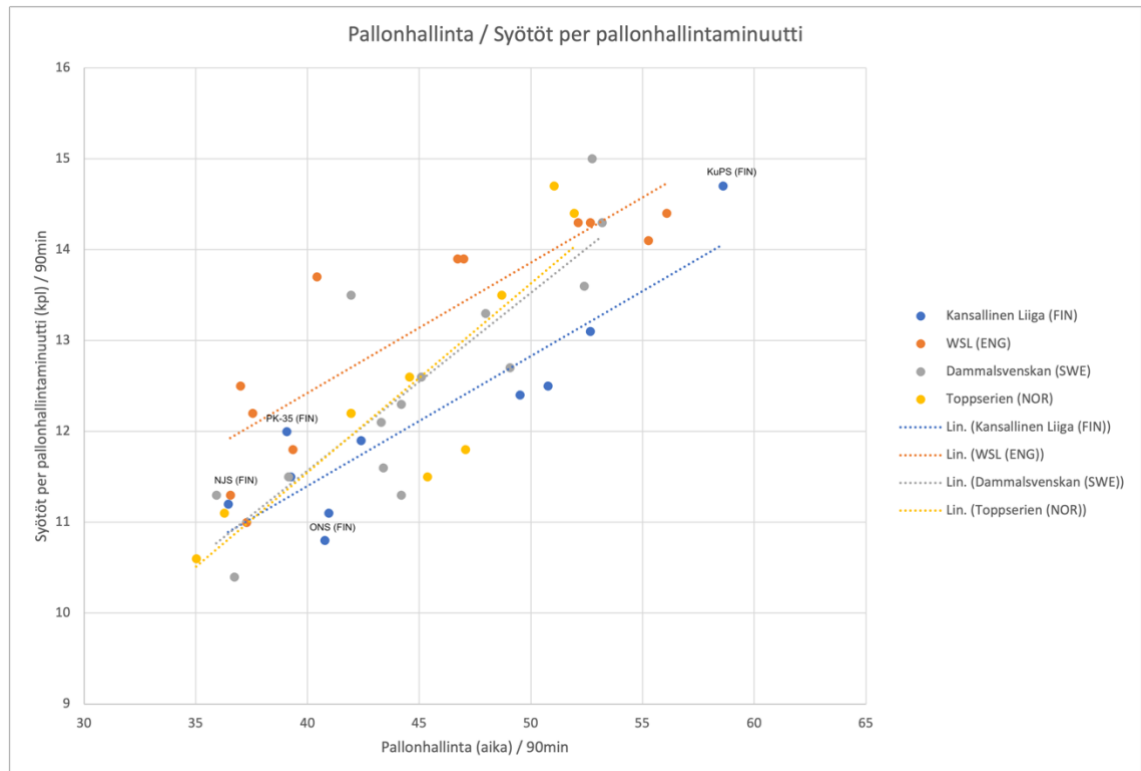
Oheinen tilasto (kuva 24) tukee jo aiemmin huomioituja nostoja (kuva 22 ja 23). Myös tässä tilastossa, jossa suhteutetaan syötöt vastustajan viimeiselle kolmannekselle, Ruotsin sarja erottuu suhteellisen tasaisella etenemisellä. Ruotsissa joukkueet syöttävät palloa suhteessa enemmän viimeiselle

kolmannekselle kuin muissa sarjoissa, mutta trendikäyrän suunta on suhteessa samanlainen kuin Suomen ja Norjan sarjoissa.

Suomen osalta pääasiassa suomalaiset joukkueet syöttävät vähemmän palloa viimeiselle kolmannekselle kuin muiden maiden joukkueet. Poikkeuksen tässä tekee Englanti, jossa syöttömäärät ovat suhteellisen tasaisia riippumatta pallonhallinnasta. Suomi erottuu jälleen myös sillä, että KuPS:n ja NJS:n sekä ONS:n ero on erittäin iso, joka myös tässä kategoriassa alleviivaa jossain määrin tasoerojen suuruutta joukkueiden välillä sekä yksittäisissä otteluissa.

Myös aiemmissa tilastoissa on voitu todeta, että etenemisen määrä ei painotu, niin paljon kuin erityisesti Ruotsin sarjassa. Kuitenkin palloa pelattiin syvälle laadukkaasti, joten voidaan todeta, että Englannissa erityisesti joukkueet korkealla pallonhallinnalla onnistuvat näissä yrityksissä ja etenevät suhteellisen laadukkaasti.

Aiemmissa tutkimuksissa (Lehto & Heinonen 2022) on todettu, että syöttötempo on jäänyt vertailtavien sarjojen osalta Suomessa jälkeen ja se on muita sarjoja pääasiassa heikompaa. Heinosen ja Lehdon tutkimuksessa syöttötempoa tutkittiin syöttömäärällä per pallonhallintaminuutti. Vastaava tilasto on mukana myös tässä tutkimuksessa, joten voidaan tutkia hiukan tilannetta tällä hetkellä (kuva 25).

Kuva 25. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden syöttöihin per pallonhallintaminuutti sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa syöttöjen määrän kasvua per pallonhallintaminuutti suhteessa pallonhallintaan.

Oheisesta tilastosta (kuva 25) voidaan todeta se, että kokonaisuudessaan Suomen pääsarja on syöttömäärissä per pallonhallintaminuutti perässä muita maita. Suomen ja Englannin sarjojen trendikäyrät ovat suhteellisen samanlaisia – eli vähemmän pallonhallintaa tarkoittaa pienempää syöttömäärää ja enemmän pallonhallintaa myös isompaa syöttömäärää. Suomi on tasaisesti noin yhden syötön englantilaisia perässä.

Ruotsin ja Norjan sarjojen osalta tilanne on keskenään suhteellisen identtinen. Sarjojen joukkueet, joilla on pienempi pallonhallinta-aika, on myös suhteellisen pieni syöttömäärä, joka on täysin verrannollinen Suomen sarjan joukkueisiin, mutta sarjan joukkueilla, joilla on isompi pallonhallinta, on myös reilusti isompi syöttömäärä. Yksittäisiä poikkeuksia löytyy myös, kun esimerkiksi PK-35 on verrattain pienellä pallonhallinta-ajalla trendikäyrää selvästi korkeammalla.

Tästä voidaan tehdä sellainen tulkinta, että Suomen, Ruotsin ja Norjan sarjojen peräpään joukkueet ovat suhteellisen samalla tasolla syötöissä per

pallonhallintaminuutti, mutta parhaat joukkueet ovat selvästi Suomea edellä. Usein, kun suomalaiset pelaajat lähtevät ulkomaille, niin he alleviivaavat sitä, että intensiteetti on kovempaa ja asiat tapahtuvat nopeammin (Ikkeljärvi 2023).

Tässä voidaan todeta, että Pohjoismaiden osalta Suomen keskiverto joukkueet ovat verrannollisia muiden maiden keskiverto joukkueisiin, mutta Norjan ja Ruotsin parhaat joukkueet ovat parempia kuin Suomen vastaavat.

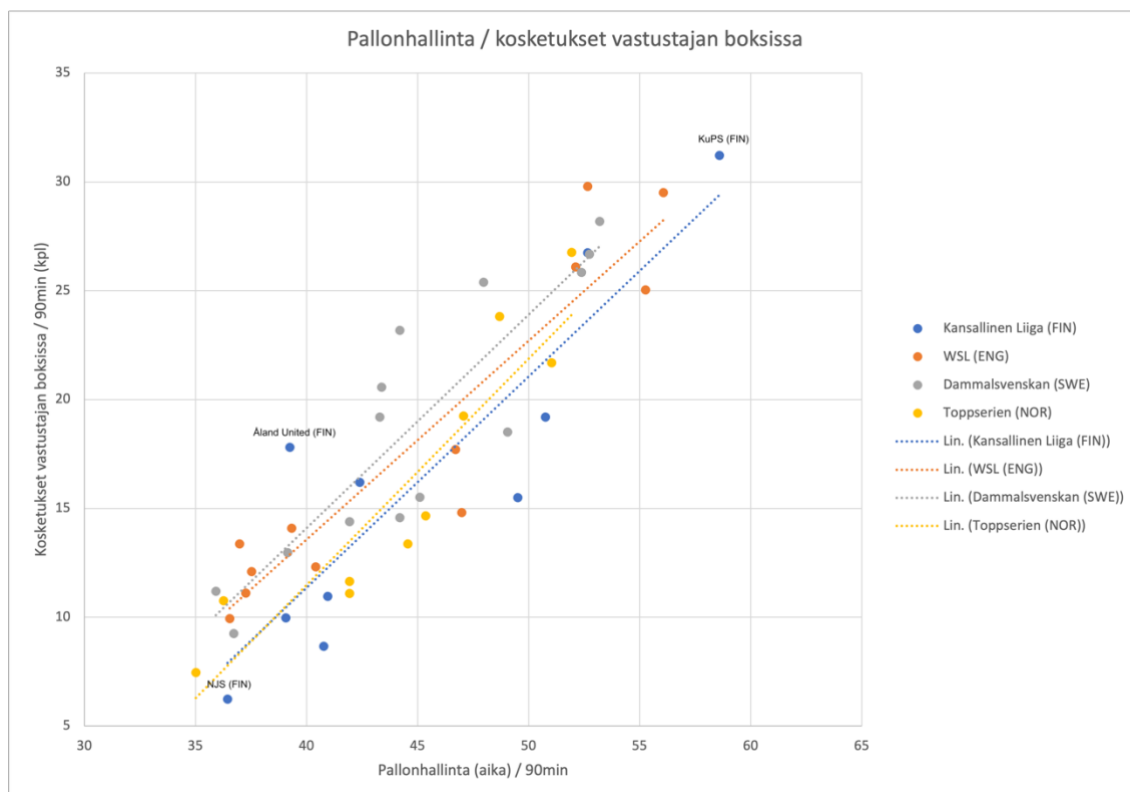
5.1.2 Maalintekopaikan luominen

Pallollisen vaiheen mittareita voidaan kuvata monilla eri syöttöpohjaisilla tilastoilla, mutta ne eivät ole ainoita, joilla joukkueiden pelaamista voidaan mitata. Varsinkin uhan luomisessa maalinteon suhteen on hyvä tutkia tarkemmin ja esimerkiksi sitä, että miten usein joukkueet pääsevät vastustajan boksiin (kuva 26).

Oheisessa tilastossa (kuva 26) on mitattu sitä, että miten usein joukkue onnistuu saamaan kosketuksia palloon vastustajan boksissa. Mitä lähempänä vastustajan maalia ollaan, niin maalinteon todennäköisyys kasvaa selvästi (Carey 2022). Erot sarjojen välillä ovat suhteellisen pieniä, mutta keskimääräisesti Suomi jää jälkeen muista sarjoista kosketusmäärissä. Tämä ohjaa jälleen ajatusta, että Suomessa pallonhallinnalla onnistutaan keskimäärin vähemmän tuottamaan uhkaa muihin sarjoihin nähden.

Kokonaisuudessaan kuitenkin eri sarjojen väliset trendikäyrät ovat suhteellisen samalaisia. Joukkueet isommalla pallonhallinnalla ovat saaneet myös enemmän kosketuksia vastustajan boksiin kuin joukkueet pienemmällä pallonhallinnalla. Trendikäyrät ovat myös jyrkkiä, jolloin pallonhallinnalla ja kosketusmäärällä voidaan todeta olevan ainakin jonkinlainen korrelaatio.

Suomen sarjan osalta KuPS:n ja toisaalta HJK:n kosketusmäärät vastustajan boksissa ovat selvästi muita suuremmat ja KuPS:n lukema on koko vertailuryhmän suurin, mutta isoja tasoeroja löytyy Suomen sarjan sisältä myös tässä kategoriassa, kun NJS:n vastaavat lukemat ovat sarjan pienimmät.

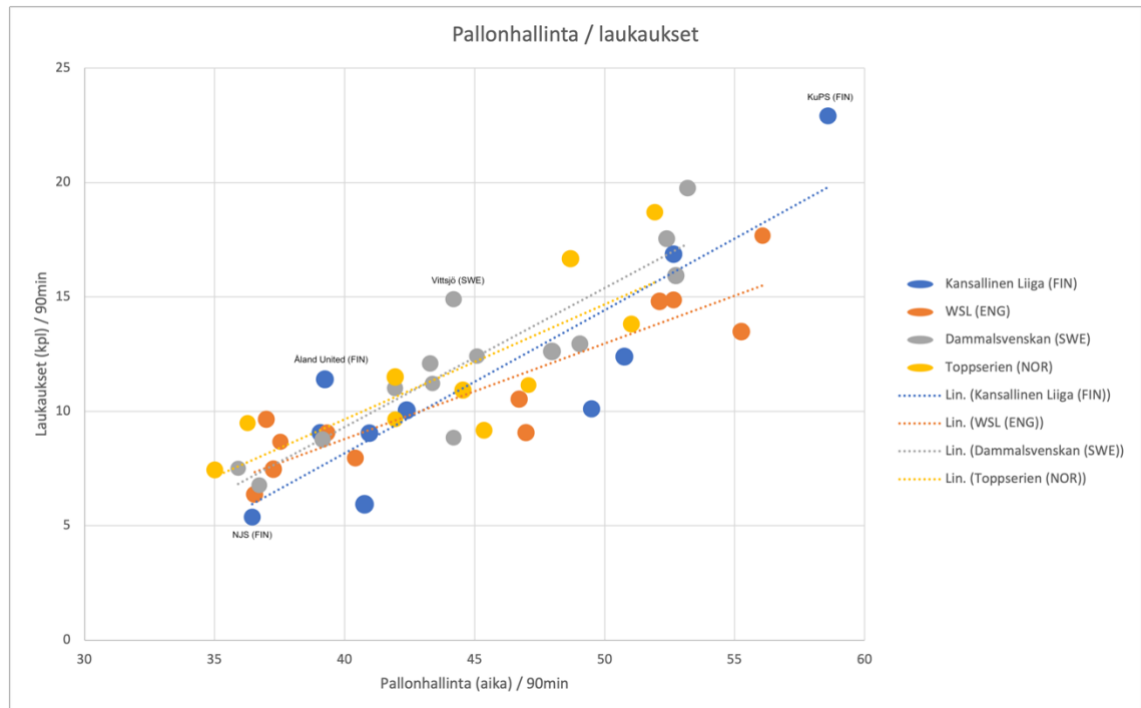
Kuva 26. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden kosketuksiin vastustajan boksissa sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa kosketusten määrän kasvua suhteessa pallonhallintaan.

Mielenkiintoinen nosto on jälleen Åland United, joka pystyy tuottamaan pienellä pallonhallinnallaan suhteellisen ison määrän kosketuksia vastustajan boksissa. Myös tämän tilaston osalta voidaan huomata se, että keinoja menestymiseen on erilaisia, vaikka tiettyjä syy-seuraus -suhteita pystytäänkin todentamaan.

Suomen lisäksi myös Englannissa kärki on jakaantunut reilusti muista joukkueista. Neljän suurimman kosketusmäärän joukkueen jälkeen on lähes kymmenen kosketuksen ero seuraaviin joukkueisiin, mutta loput joukkueet ovat keskenään suhteellisen samoissa lukemissa.

Kun tutkitaan laukaus- (kuva 27) ja keskitysmääriä (kuva 28) suhteessa joukkueiden pallonhallintaan, niin voidaan todeta, että Suomen sarjan osalta trendi molemmissa on suhteellisen samanlainen. KuPS:n määrät on erittäin isoja ja puolestaan NJS:n määrät pieniä ja vastaavasti molemmissa tilastoissa Åland United nousee esiin jälleen suhteellisen pienestä pallonhallintamäärästä huolimatta, on saanut suhteellisen paljon laukauksia sekä keskityksiä.

Laukausten (kuva 27) osalta, kun verrataan Suomen sarjaa muihin pääsarjoihin, niin Suomen sarjan osalta trendikäyrä on voimakkaampi kuin muissa sarjoissa, mutta sitä toki pitkälti selittää osaltaan KuPS ja NJS. Ruotsin sarjassa pääasiassa laukausmäärät ovat suuremmat myös pienemmän pallonhallinnan joukkueilla kuin muissa sarjoissa. Norjan sekä Englannin osalta sarjan sisällä lukemat ovat suhteellisen samanlaisia.

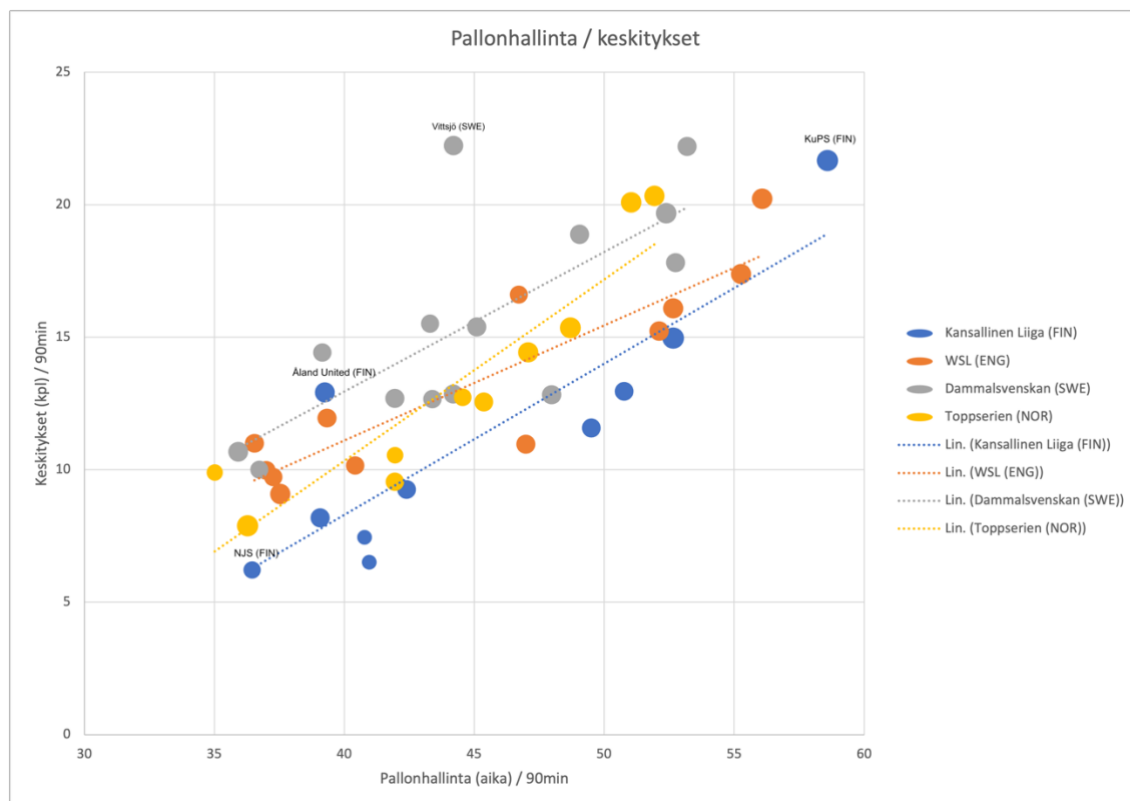

Kuva 27. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden laukauksiin sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa laukausten määrän kasvua suhteessa pallonhallintaan.

Keskitysten (kuva 28) osalta Suomessa keskityksiä on suhteellisesti vielä vähemmän kuin laukaisuja verrattuna muihin sarjoihin. Toki trendikäyrä on jälleen suhteellisen jyrkkä, kun KuPS:n lukemat ovat suuria ja vastaavasti NJS:n pieniä. Ruotsissa ja Norjassa keskityksiä annetaan selvästi enemmän kuin Suomessa tai edes Englannissa. Ruotsin osalta esiin nousee myös joukkueita pienemmällä pallonhallinnalla, joilla on suuret laukaus- ja keskitysmäärät, kuten Vitsjö.

Nämä nostot osaltaan tukevat sitä johtopäätöstä, että Ruotsissa sekä Norjassa peli on suhteessa suoraviivaisempaa. Suomi on näissä tilastoissa lähempänä Englantia. Toki seuraava selvitettävä aihe olisi se, että miltä alueilta keskitykset

sekä laukaukset ovat lähteneet ja millainen niiden todennäköisyys tuloksen tekemisen kannalta on.

Kuva 28. Joukkueiden pallonhallinta suhteessa joukkueiden keskityksiin sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa keskitysten määrän kasvua suhteessa pallonhallintaan

5.2 Pallottoman vaiheen mittarit

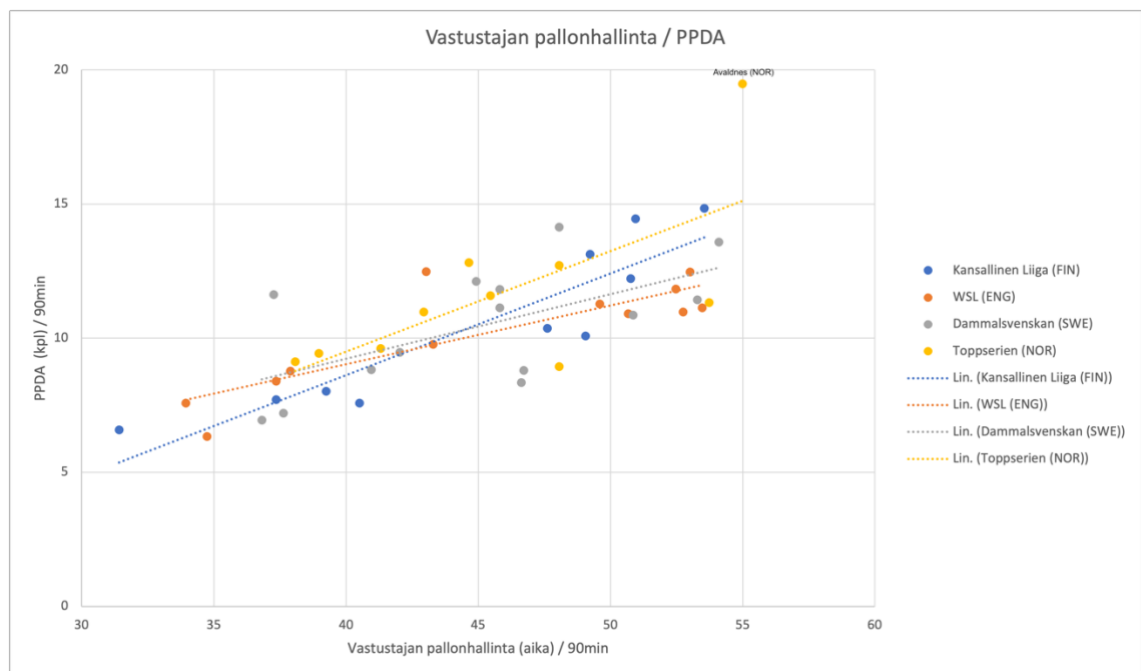
Tässä osiossa tutkimuksessa on jaettu joukkueiden pallottoman vaiheet kahteen kokonaisuuteen, joista toinen koostuu muutamasta mittarista, joilla voidaan arvioida puolustavien intensiteettiä. Toinen kokonaisuus koostuu enemmän katkoista tai riistoista sekä kaksinkamppailuista, koska niiden kautta päästään hyvin sarjojen välisiin eroihin.

Intensiteetti nousi myös aiemmassa Mauri Heinosen sekä Henri Lehdon kansainvälisessä raportissa esiin. Sen mukaan Suomen sarjassa on pääsääntöisesti jääty temposta jälkeen, joka näkyi esimerkiksi syöttötempossa, mutta myös puolustavissa teoissa (Lehto & Heinonen 2022).

5.2.1 Puolustavien tekojen intensiteetti

PPDA tilastona on tarkemmin selitetty ja määritelty Tulokset -osiossa (kuva 18). Käytännössä, kun katsotaan oheista tilastoa ja PPDA-lukemia suhteutettuna vastustajan pallonhallinta-aikaan (kuva 29), niin voidaan todeta, että mikäli PPDA-lukema on pienempi, niin nopeammin puolustava joukkue tekee puolustavia tekoja suhteessa palloa hallitsevaan joukkueeseen.

Suomi on jakaantunut hiukan kahtia, kun todetaan, että neljällä pienimmän lukeman joukkueella on keskenään suhteellisen samalaiset tulokset ja muihin sarjoihin verrattuna, niin nämä lukemat sijoittuvat kärkijoukkoon. Erot Suomen pääsarjan osalta ovat kuitenkin jälleen isoja, kun Suomen sarjan neljä isointa lukemaa on koko vertailuryhmän korkeimpien joukossa. Vastaavasti trendikäyrä on myös erittäin jyrkkä verrattuna Englantiin ja Ruotsiin, jossa sarjan sisäiset erot ovat selvästi pienempiä.

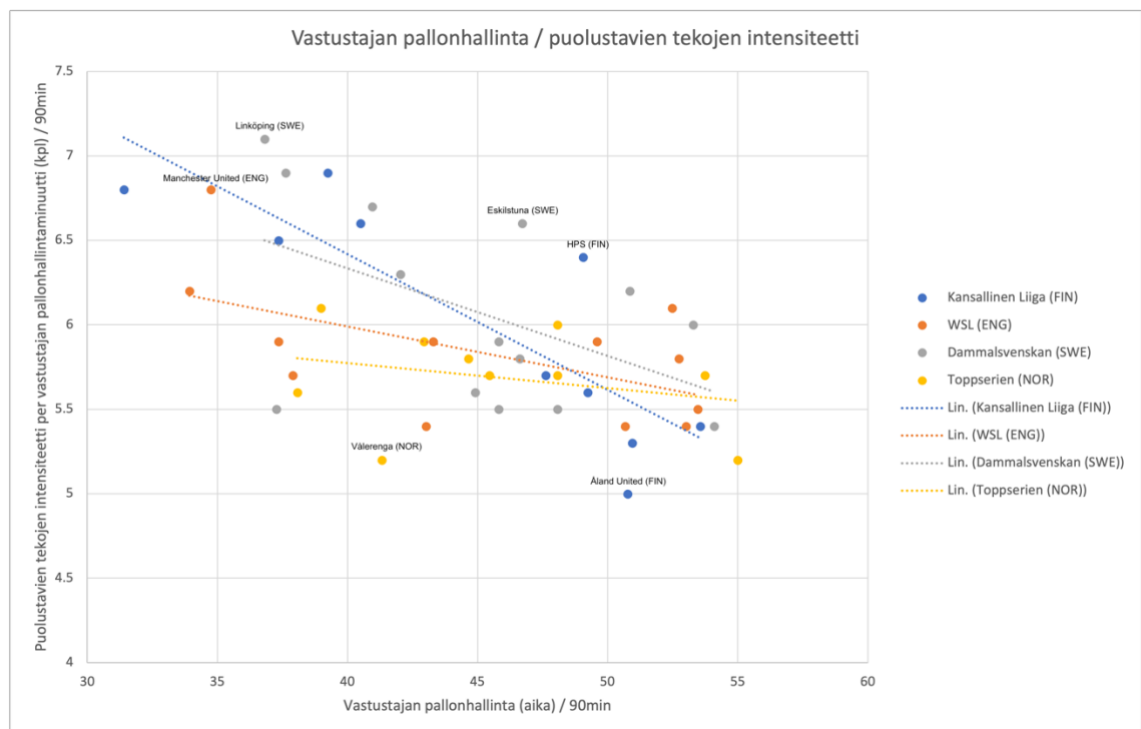

Kuva 29. Vastustajien pallonhallinta suhteessa joukkueiden PPDA-lukemiin sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa PPDA-lukeman kasvua suhteessa vastustajan pallonhallintaan.

Ainoastaan Norjan sarjassa PPDA-lukemat (kuva 29) ovat järjestäen korkeammat, kuin Suomessa. Toki Suomen sarjan suurimmat lukemat pääsääntöisesti ovat Norjan sarjaa edellä, mutta muuten tämän trendin voi

löytää. Toki Norjan sarjasta löytyy erittäin iso poikkeus, kun Avaldnesin lukemat ovat täysin erilaiset kuin minkään muun maan joukkueen. Vaikka Avaldnes poistettaisiin vertailuryhmästä, niin Suomen sarjan kärkijoukkueet tekevät puolustustekoja enemmän ja nopeammin kuin Norjan vastaavat joukkueet.

Käytännössä voidaan siis todeta, että Ruotsissa ja Englannissa joukkueet prässäävät toisiaan aggressiivisemmin ja todennäköisesti korkeammalta, mutta varsinkin Norjassa moni joukkue organisoii mieluummin tiiviin blokin, jossa enemmän peitetään vastustajan etenemistä. Toki, kun muistetaan Norjan liigan suhteellinen suoraviivainen eteneminen, niin vastustajan blokista huolimatta se yritetään todennäköisesti nopeasti ohittaa selustaan.

Kuva 30. Vastustajien pallonhallinta suhteessa joukkueiden puolustavien tekojen intensiteettiin sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa puolustavien tekojen intensiteetin laskua suhteessa vastustajan pallonhallinnan kasvuun.

Puolustavien tekojen intensiteetti suhteessa vastustajan pallonhallintaminuuttiin avattiin tarkemmin Tulokset -osiossa (kuva 19), mutta se antaa jälleen hyvää kuvaa sarjojen sisästä, mutta varsinkin vertailuun sarjojen sisällä. Erot sarjojen välillä on myös hyvin tunnistettavissa.

Suomen pääsarjan osalta erot joukkueiden välillä on jälleen isoja ja trendikäyrä erittäin jyrkkä verrattuna muihin sarjoihin. Absoluuttisina lukuina Suomen sarjan kärkilukemat kestää vertailun mihin tahansa sarjaan, mutta tasoeroja alleviivaa jälleen se, että Suomen sarjasta löytyy myös pienin absoluuttinen lukema. Mielenkiintoisena nostona on se, että se lukema kuuluu Åland Unitedilla, joka kyseisellä kaudella sijoittui sarjassa kolmanneksi ja voitti Suomen Cup:n.

Pääsääntöisesti puolustavia tekoja ovat tehneet enemmän joukkueet, joilla oma pallonhallinta on suurempi, mutta poikkeuksia on muun muassa HPS, jonka puolustavien tekojen intensiteetti on huomattavan korkea.

Kun vertaillaan sarjojen välillä, niin Englannissa sekä Norjassa joukkueiden väliset erot ovat pienempiä, vaikka mukaan mahtuukin poikkeuksia kuten Manchester United Englannissa tai Välerengå Norjassa. Ruotsi on jakaantunut hiukan Suomen tapaa, vaikka Ruotsissa määrällisesti enemmän joukkueita, joilla puolustavien tekojen määrä on korkeampi kuin Suomessa.

Tämäkin tilasto alleviivaa sitä faktaa, että tasoerot Suomen sarjan sisällä yksittäisissä otteluissa on muita maita suuremmat, vaikka yksittäinen tilasto ei tietenkään ole absoluuttinen mittari, mutta antaa kuitenkin suurempaa kuvaa tilanteesta. Tietysti on huomioitava joukkueiden pelitavalliset valinnat tilastossa ja kuten Åland United osoittaa (kuva 30), niin menestyä voi täysin erilaisilla lähestymisillä.

5.2.2 Katkot ja kaksinkamppailut

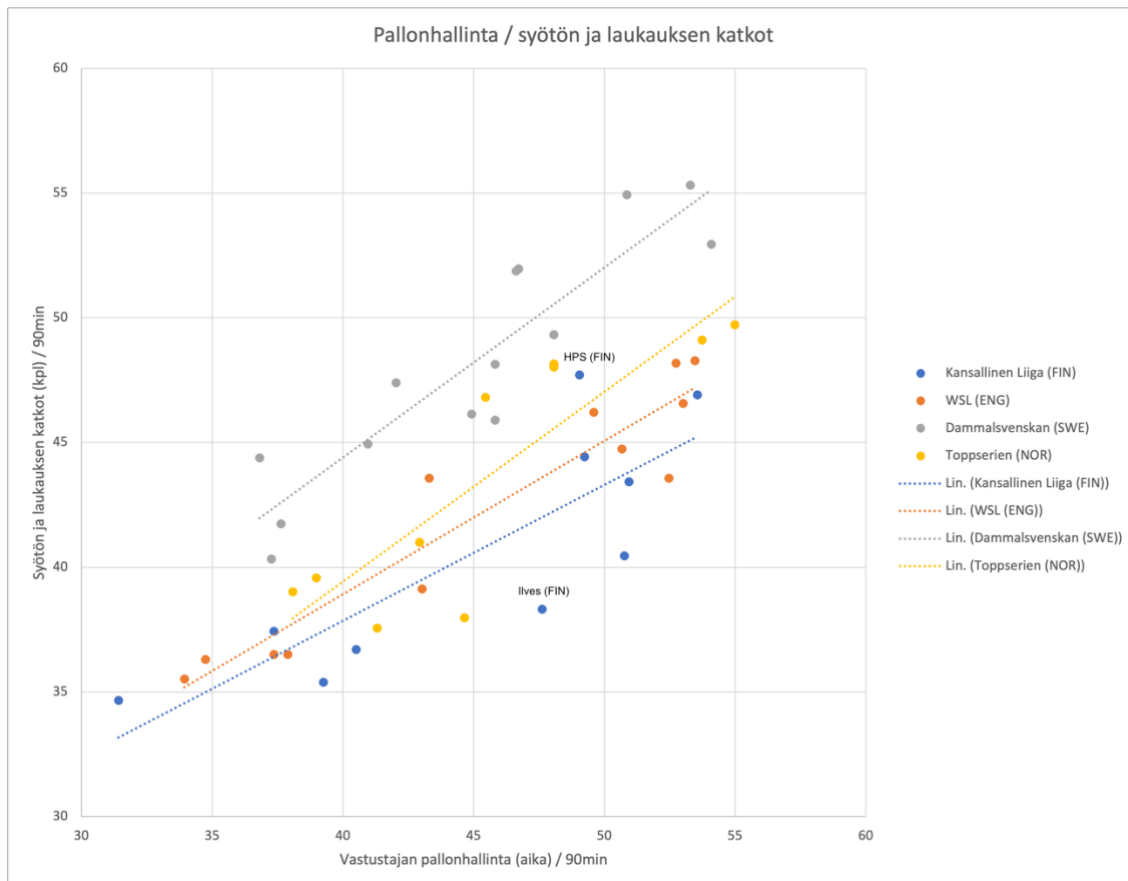
Syöttöjen, laukausten ja keskitysten katkojen osalta tilasto (kuva 31) menee suhteellisen loogisesti kuten arvata saattaa. Joukkueet, joilla on suurempi pallonhallinta pääsääntöisesti tekevät vähemmän näitä puolustustekoja kuin joukkueet pienemmällä pallonhallinnalla. Tämä trendi menee läpi linjan kaikissa sarjoissa, vaikka toki poikkeuksia mahtuu mukaan.

Suomen osalta huomionarvoista, että kokonaisuudessaan näiden puolustustekojen määrä on selvästi pienempi kuin muissa sarjoissa. Toki siihen vaikuttaa se, että pallo ylipäätään ei vaihda niin paljon omistajaa kuin esimerkiksi

Ruotsin pääsarjassa. Ruotsin pääsarjassa näitä puolustustekoja on selvästi eniten ja trendikäyrä on lisäksi erittäin jyrkkä verrattuna muihin sarjoihin. Suomeen verrattuna keskimäärin 10–15 katkoa enemmän tapahtuu Ruotsin pääsarjan otteluissa. Norjan osalta trendikäyrä on pitkälti Ruotsin sarjan kaltainen, vaikka määrät ovat sielläkin pienemmät.

Johtuuko katkojen pieni määrä siitä, että joukkueet eivät halua ottaa riskejä ja avata tilaa linjojen väliin tai selustaan? Vai johtuuko se pelaajien osaamisesta? Miten riistetään tai miten katkotaan syöttö? Osaavatko pelaajat ja joukkueet riittävästi ennakoida tulevia tapahtumia?

Englanti ja Suomi ovat trendin suhteen samanlaisia, vaikka Suomessa suurin osa joukkueista Englannin joukkueiden alapuolella onkin tässä tilastossa. Suomen pääsarjassa oikeastaan HPS tekee isoimman poikkeuksen trendikäyrään ja on selvästi korkeammalla kuin muut Suomen pääsarjan joukkueet. Yksittäisten joukkueiden osalta tässä löytyy myös tietoa joukkueiden pelitavasta, vaikka kokonaiskuvaa pyritäänkin sarjojen suhteesta hahmottamaan.

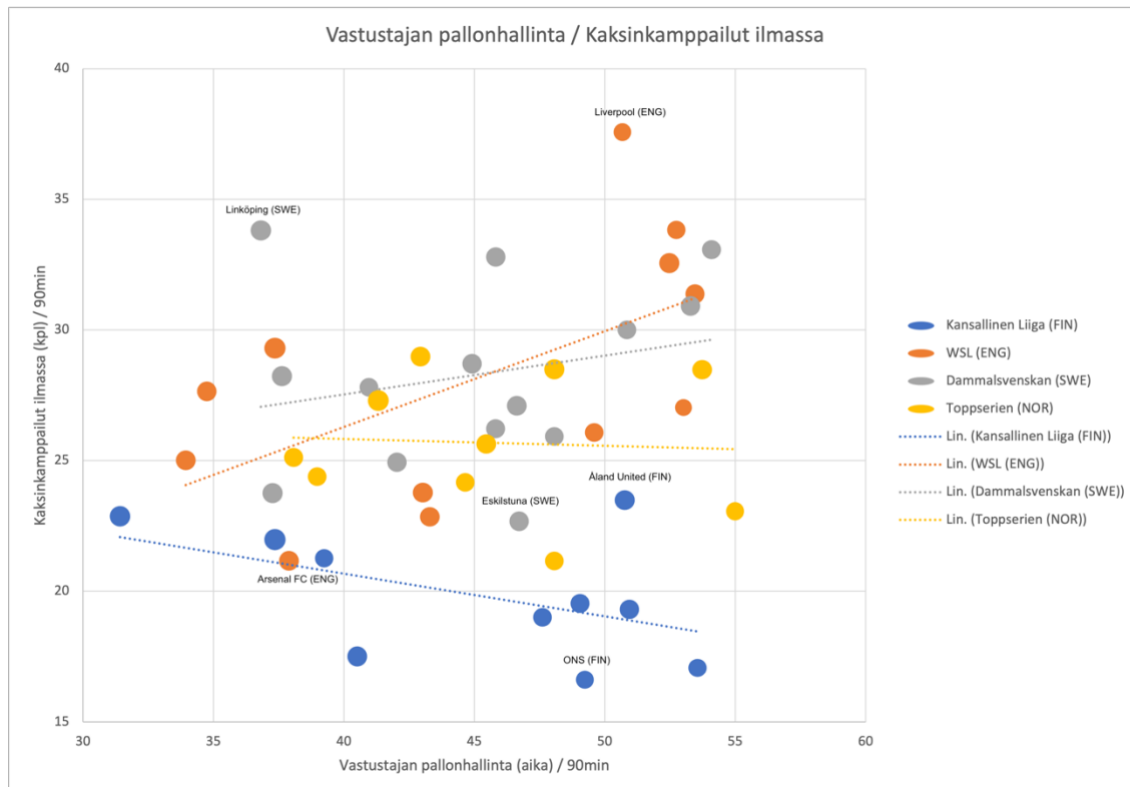

Kuva 31. Vastustajien pallonhallinta suhteessa joukkueiden syöttöjen sekä

laukausten katkoihin sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa katkojen lukumäärän kasvua suhteessa vastustajan pallonhallintaan.

Pallollisen vaiheen tilastoista jo saatiin ajatusta siitä, että joukkueet etenevät vähemmän suhteessa pallonhallintaan ja sitä kautta riskitasot ovat pienemmät. Vastaavaa voidaan nähdä tässä tilastossa (kuva 31), kun katkoja on suhteessa selvästi vähemmän kuin muissa sarjoissa. Onko Suomen sarjassa pääsääntöisesti myös puolustavalla joukkueella riskitasot alempana? Ei haluta päästää vastustajaa muodon sisään ja pidetään linjat tiiviinä ja tätä kautta estetään etenemistä. Vastaavasti voidaan pohtia, että onko joukkueilla tai pelaajilla kykyä ennakoida sekä katkoa vastustajan syöttöjä tai laukauksia riittävän laadukkaasti?

Yksi tämän tutkimuksen mielenkiintoisimmista tilastoista liittyy joukkueiden kaksinkamppailuihin ilmassa (kuva 32). Tämä antaa myös selvää kuvaa siitä, että miten Suomen pääsarja eroaa vertailussa mukana olevista pääsarjoista. Lisäksi eri sarjojen trendikäyrät ovat keskenään suhteellisen erilaisia.

Kuva 32. Vastustajien pallonhallinta suhteessa joukkueiden kaksinkamppailuihin ilmassa sekä erityiset joukkueenostot. Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa

kaksinkamppailujen määrän kasvua tai laskua suhteessa vastustajan pallonhallintaan.

Suomen sarjan osalta trendi on sellainen, että joukkueet, joilla pääsääntöisesti pallonhallinta on isompaa, niin heillä on myös jonkin verran enemmän kaksinkamppailuja ilmassa ottelua kohden. Toki tähän tuo poikkeuksen Åland United, jonka pallonhallinta lukemat ovat pieniä, mutta ilmassa tapahtuvista kaksinkamppailuissa heillä on suurimmat lukemat. Myös FC Honka erottuu heidän isolla pallonhallinnallaan, mutta erittäin pienellä määrällä ilmassa tapahtuvia kaksinkamppailuja.

Ylipäätään sarjan mitalikolmikko (KuPS, HJK ja Åland United) pitävät kärkipaikkaa ilmassa tapahtuvien kaksinkamppailujen määrässä. Voidaan myös todeta, että absoluuttisina lukuina Suomen pääsarjan kaikki joukkueet ovat lähes alimpana, kun huomioon otetaan muiden sarjojen joukkueet. Näihin eron tuo Englannin sarjassa Arsenal FC, Ruotsin sarjassa Eskilstuna sekä Norjan sarjassa Arna-Bjornar.

Norjan pääsarjassa ei sinänsä ole havaittavissa mitään erityistä trendiä suhteessa pallonhallinnan määrään. Vaan tasaisesti joukkueet jakaantuvat niihin, joilla on korkeammat ja pienemmät lukemat kaksinkamppailuissa ilmassa. Englannin pääsarja on jakaantunut selvästi, kun Arsenalilla on verrattain pienet lukemat ja taas Liverpoolin vastaavat lukemat ovat vertailuryhmän korkeimmat. Myös Englannissa on iso joukko joukkueita, jotka ovat keskenään lähellä toisiaan määrällisesti.

Ruotsin osalta mitään selvää trendiä on vaikea löytää vaan lukemat pitkälti riippuvat joukkueen tavasta pelata. Linköping FC:llä on isoimmat lukemat kaksinkamppailuissa ilmassa ja isot lukemat myös pallonhallinnassa, kun taas muilla pallonhallinnan suhteen kärkijoukkueilla on suhteellisen pienet lukemat kaksinkamppailuissa ilmassa.

Tämä tilasto alleviivaa sitä, että Suomessa pallo on erittäin paljon maassa, kun yhdistetään tieto esimerkiksi keskityksistä, niin niissä Englannin määrät korostuivat, kun taas niissä ja ylipäätään pitkissä syötöissä Suomen lukemat

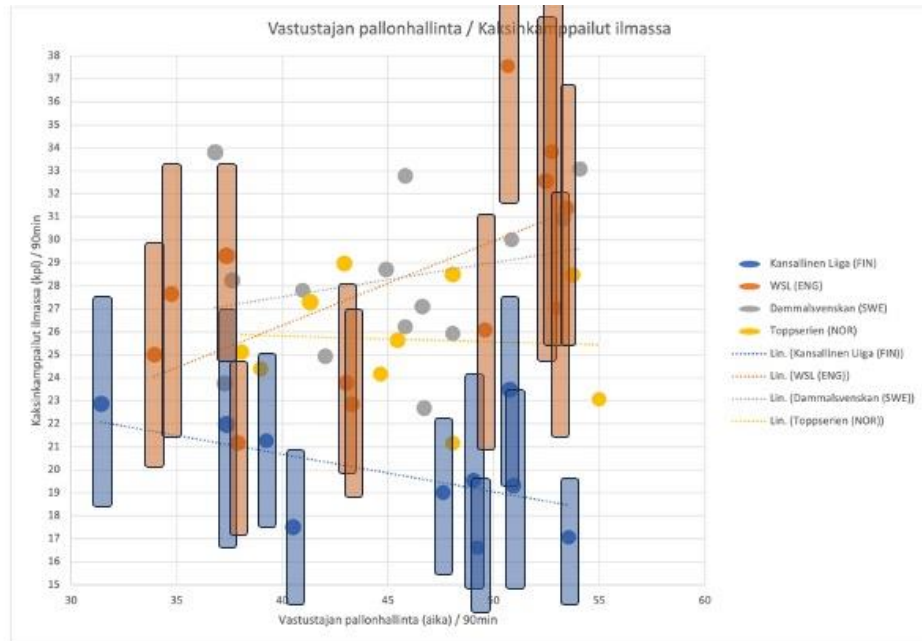
olivat suhteellisen pienet. Vastaavasti, kun etenemisyritysten määrät Suomessa on pieniä, niin se näkyy myös tässä.

Samalla voidaan pohtia, että mistä johtuu se, että sarjan kärkijoukkueet ovat tässä tilastossa myös vahvoilla. Onko pelaajien taito toimia kaksinkamppailuissa ja erityisesti ilmassa parempi kuin muilla sarjan joukkueilla? Lisäksi voidaan miettiä, että miksi Suomessa nimenomaan joukkueet isommalla pallonhallinnalla erottuvat tässä kategoriassa. Jossain määrin se kertoo myös joukkueiden monipuolisemmasta tavasta edetä. Pallonhallinta ei lukitse etenemistä vain maassa tapahtuviin syöttöihin.

Tutkimuksessa kaksinkamppailut ilmassa muodostivat yhden mielenkiintoisimmista tilastoista, koska eroavaisuudet sarjojen välillä ovat niin suuret sekä trendiviivat myös täysin erilaiset keskenään. Tästä syystä lisäsin mukaan Suomen ja Englannin sarjojen osalta keskihajonnan (kuva 33), jotta voidaan hiukan tarkemmin nähdä sarjojen välisiä eroavaisuuksia. Päädyin ottamaan vertailuun vain Suomen ja Englannin sarjat, koska näillä mailla on tutkimuksessa pääsääntöisesti trendit olleet keskenään samansuuntaisia.

Kuvaan 33 on merkitty sinisillä palkeilla suomalaisten joukkueiden keskihajonnat kaksinkamppailuissa ilmassa sekä oranssilla värillä englantilaisten joukkueiden vastaavat lukemat. Voidaan yleisesti todeta se, että mitä korkeampi keskiarvo, niin sitä isompi myös keskihajonta suhteellisesti on. Suomen osalta löytyy joukkueita, joiden keskihajonta on kokonaisuudessaan suhteellisen pieni. Eli joukkueiden ottelut ovat suhteellisen samanlaisia läpi kauden.

Englannissa kaikilla joukkueilla keskihajontaa on suhteellisen paljon, mutta tietyillä joukkueilla - kuten Liverpool, Brighton ja Reading - keskihajonta on valtaisaa. Heillä ottelut ovat keskenään erittäin erilaisia. Todennäköisesti on otteluita, joissa kärkijoukkueita vastaan he eivät juurikaan pallossa ole ja vastustaja kontrolloi palloa enemmän maassa, jolloin tällaisia tilanteita ei pääse syntymään.

Kuva 33. Vastustajien pallonhallinta suhteessa joukkueiden kaksinkamppailuihin ilmassa sekä joukkueen keskihajontapalkki Trendiviivan jyrkkyys kuvastaa kaksinkamppailujen määrän kasvua tai laskua suhteessa vastustajan pallonhallintaan. Palkki kuvastaa keskihajontaa.

Tärkeä huomioida se, että kausien välissä voi olla vaihtelua sekä tutkimuksen johtopäätöksiini voi vaikuttaa se, että tutkimuksen tekijä on toiminut Suomen naisten pääsarjassa valmentajana viimeiset viisi vuotta, jolloin tämä aika on saattanut muovata ajattelua sarjan tasosta sekä syiden ja seurauksien suhteista. Tämä huomioiden tutkimuksessa on kuitenkin pyritty lähestymään aihetta objektiivisesti ja tilastojen kautta, mutta työtä lukiessa on hyvä muistaa tausta sarjan parissa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yleisen keskustelun, arvostuksen sekä aiempien tutkimusten (Lehto & Heinonen 2022) perusteella tutkimuksen alussa muodostettiin hypoteesi, jossa ajateltiin Suomen sarjan olevan pelillisesti jäljessä kaikkia muita vertailtavia sarjoja. Oletus toki oli, että mm. syöttömäärät ja vastaavat määrälliset mittarit ovat pääsääntöisesti samalla tasolla.

Suomen pääsarjassa tasoerot sarjan sisällä ovat sarjoja vertailtaessa suurimmat. Tämä näkyy oikeastaan lähes kaikissa mittareissa siinä, että Suomen sarjasta usein löytyy absoluuttisesti suurin tai suurimpien joukossa oleva lukema, mutta myös pienin tai pienempien joukossa oleva lukema. Tätä huomioita alleviivaa myös se, että otteluiden lopputuloksissa Suomen sarjassa ottelut päättyvät selvästi eniten yli kahden maalin erolla.

Tutkimuksen mukaan Suomen pääsarja on profiililtaan lähempänä Englannin pääsarjaa kuin Ruotsin tai Norjan sarjoja. Tällä ei tarkoiteta sitä, että Suomen pääsarjan joukkueet ovat samalla tasolla kuin Englannin joukkueet.

Suomi on Englantia jäljessä lähes kaikissa mittareissa, mutta profiilit ovat samanlaisia; joukkueet pyrkivät etenemään enemmän kontrollin kautta. Englannin pääsarjassa toki joukkueet pystyvät paremmin etenemään vastustajan boksiin. Suomen pääsarjassa on ongelmia muuttaa pallonhallinta vaarallisiksi etenemisiksi. Suomen sarjassa on jopa enemmän pitkiä syöttöjä keskimääräisesti kuin Englannin pääsarjassa. Ruotsin ja Norjan pääsarjojen joukkueet ovat todella suoraviivaisia pallollisissa toiminnoissa ja etenevät nopeasti sekä pitkillä syötöillä.

Suomen pääsarjassa pallo ei juurikaan ole ilmassa. Tämä on selvä ero kaikkiin muihin sarjoihin nähden. Sekä kaksinkamppailuissa ilmassa, että keskitysmäärissä Suomi on selvästi muita sarjoja pienemmillä lukemilla ottelua kohden. Se on varmasti pelitavallinen ero, mutta myös joukkueiden sekä pelaajien puutetta osaamisesta. Kun suhteutetaan syötöt suhteessa pallonhallintaan, niin Englanti tekee selvää eroa muihin sarjoihin, joten intensiteetti ainakin näissä teoissa on korkeammalla kuin muissa sarjoissa.

Kun tarkastellaan pallottoman vaiheen toimintoja, PPDA:ta ja puolustavien tekojen intensiteettiä, niin voidaan todeta, että Suomen sarja ei ole niin valtavasti perässä kuin hypoteesissa arveltiin. Lähinnä siinä nousee esiin tasoerojen suuruus, kun muut sarjat ovat keskenään tasaisempia. Hyvä kysymys on se, että mikäli nämä lukevat muuttuvat tasaisemmiksi, niin mikä vaikutus sillä on pallollisiin toimintoihin? Onnistuvat pallolliset toiminnot vastaavalla prosentilla? Muuttuuko pallollinen peli suoraviivaisemmaksi?

Katkojen pieni määrä suhteessa muihin sarjoihin kuvaa osaltaan sitä, että suomalaiset joukkueet tyytyvät puolustamaan blokissa, mutta blokista myös paineistetaan pallollista, koska PPDA ja puolustavien tekojen intensiteetti - lukemat ovat kuitenkin lähempänä muita sarjoja.

Jos katsotaan isompaa kuvaa tulevaisuuden osalta, niin perustellusti voi olla sarjan tasosta huolissaan, mutta positiivisia merkkejä on myös olemassa. Pelaamisen trendi Suomessa on lähempänä Englannin pääsarjaa kuin Ruotsin tai Norjan sarjoja, joka pelin kehittymisen osalta varmasti on parempi suuntaus tulevaisuuden osalta.

Toki sarjan sisäiset tasoerot ovat huolestuttavia ja se on yksi asia, jolle eri keinoin on jotain tehtävä, jotta sarjassa pystytään muita maita ottamaan kiinni. Tämän osalta toimenpiteitä ollaan tekemässä ja sarjan joukkuemäärää pienennetään kahdella joukkueella kauden 2024 päätteeksi (Palloliitto 2023).

Tulevissa vastaavissa tutkimuksissa olisi erittäin hieno päästä tarkemmin kiinni fyysiseen dataan ja analysoida sitä yhtenä komponenttina tilastollisen analyysin ohella. Varsinkin, kun jalkapallo pelinä on viime vuosina muuttunut entistä nopeammaksi ja jatkaa varmasti muuttumistaan (Hoffman 2016). Se toisi varmasti lisäarvoa sarjojen sekä joukkueiden väliseen vertailuun. Vastaavasti laajempi otanta sarjoista voisi olla paikallaa sekä syventyminen syihin, että miksi Suomessa toimitaan niin paljon vähemmän ilmassa kuin muissa sarjoissa. Myös historiallinen otanta pelillisen kehityksen suhteen on Suomen osalta puutteellista.

LÄHTEET

Burhan, A. 2023. Big-Game Strategy Fundamental To 267% Increase In Women's Super League Attendances. The Forbes 3.3.2023. Viitattu 1.10.2023. <https://www.forbes.com/sites/asifburhan/2023/03/03/big-game-strategy-fundamental-to-267-increase-in-womens-super-league-attendances/>

Carey, M. 2022. How shot locations have changed in the Premier League. The Athletic 24.2.2022. Viitattu 1.10.2023. <https://theathletic.com/3145563/2022/02/24/how-shot-locations-have-changed-in-the-premier-league/>

Cushion, C., Mackenzie, R. 2012. Performance analysis in football: A critical review and implications for future research. Journal of Sports Sciences. Volume 31, 2013. Issue 6. [DOI:10.1080/02640414.2012.746720](https://doi.org/10.1080/02640414.2012.746720)

de Souza, D., Lopez-Del Campo, R., Blanco-Pita, H., Resta, R. & Del Coso, J. 2019. An Extensive Comparative Analysis of Successful and Unsuccessful Football Teams in LaLiga. Frontiers in Psychology. Volume 10 – 2019. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02566>

Felices, A. 2023. Beyond Success and Failure: Measuring Pass Quality in Football with Tracking Data Analysis and Use Cases. Medium.com 21.6.2023. Viitattu 8.11.2023. <https://medium.com/@marin11amf11/pass-quality-assessment-in-soccer-a-multi-dimensional-approach-with-continuous-evaluation-febee2c3b900>

FIFA 2023. Women's World Ranking. Viitattu 1.10.2023. https://www.fifa.com/fifa-world-ranking/women?dateId=ranking_20030716

Frenken, W., Lemmink, K. 2013. Tactical performance analysis in invasion games: Perspectives from a dynamic systems approach with examples from soccer. Routledge Handbook of Sports Performance Analysis. 89-100. Routledge

Friends of Football. 2023. All the squads for the FIFA Women's World Cup — the 736 players and their clubs. Viitattu 1.10.2023. <https://www.friendsoffootballnz.com/2023/07/17/all-the-squads-for-the-fifa-womens-world-cup-the-736-players-and-their-clubs/>

Garry, T. 2018. Women's Super League: New full-time, professional era - all you need to know. BBC Sport 9.9.2018. Viitattu 1.10.2023. <https://www.bbc.com/sport/football/45355268>

Garry, T. 2023. A team-by-team guide to the 2023 Women's World Cup, including coaches and best players. The Telegraph 16.8.2023. Viitattu 1.10.2023. <https://www.telegraph.co.uk/football/0/womens-world-cup-2023-fifa-team-by-team-guide/#Sweden>

- Hoffman, T. 2016. Scientists: football has changed dramatically. Science Nordic. Viitattu 1.10.2023. <https://sciencenordic.com/denmark-football-society--culture/scientists-football-has-changed-dramatically/1440511>
- Ikkeljärvi, T. 2023. Puolassa pelaava Arttu Hoskonen ei malta odottaa Huuhkajien karsintaotteluita – nosti esiin suomalaisen futisbuumin: ”Jengi haluaa tulla katsomaan meitä, eikä vastustajalla ole väliä”. SuomiFutis.com 14.6.2023. Viitattu 1.10.2023. <https://www.suomifutis.com/2023/06/puolassa-pelaava-arttu-hoskonen-ei-malta-odottaa-huuhkajien-karsintaotteluita-nosti-esiin-suomalaisen-futisbuumin-jengi-haluaa-tulla-katsomaan-meita-eika-vastustajalla-ole-valia/>
- Lehto, H., Heinonen, M. 2022. Naisten kansainvälisen jalkapallon analyysi. Viitattu 1.10.2023. <https://www.datocms-assets.com/62562/1658836837-kv-analyysi-2021-naiset.pdf>
- Lepschy, H., Wäsche, H., Woll, A. 2018. How to be Successful in Football: A Systematic Review. The Open Sports Science Journal. 2018, volume 11. 3-23. <http://dx.doi.org/10.2174/1875399X01811010003>
- Moilanen, M. 2023. Naisten kisat kiinnostivat, mutta taloudellinen kuilu miehiin on yhä syvä ja leveä. Helsingin Sanomat 21.8.2023.
- Muller, J. 2022. Penalties are too generous a reward. We have a solution... and it involves running. The Athletic 4.3.2022. Viitattu 1.10.2023. <https://theathletic.com/3161748/2022/03/04/penalties-are-too-generous-a-reward-we-have-a-solution-and-it-involves-running/>
- Palloliitto. 2022. Suomalaisten jalkapallon ja futsalin pelaajien määrä ylitti 150 000:n haamurajan!. Viitattu: 1.10.2023. <https://www.palloliitto.fi/ajankohtaista/suomalaisten-jalkapallon-ja-futsalin-pelaajien-maara-ylitti-150-000-n-haamurajan/>
- Palloliitto. 2023. Naisten korkeimmat sarjatasot laajentuvat 18 joukkueen Kansallinen –kokonaisuudeksi. Viitattu: 10.10.2023. <https://www.palloliitto.fi/ajankohtaista/naisten-korkeimmat-sarjatasot-laajentuvat-18-joukkueen-kansallinen-kokonaisuudeksi/>
- Porvari, R. 2023. Manchester United menetti kaksi tähtipelaajaansa möhlyttyään sopimusneuvottelut: ”Näyttää pahalta uskottavuuden kannalta”. Yle 20.6.2023. Viitattu 1.10.2023. <https://yle.fi/a/74-20037671>
- Saatsi, S. 2023. Englantilaisseurat ovat valmistautuneet Mestarien liiga -välieriin kohtaamalla poikajunioreita – ”Mahtava mahdollisuus”. Yle 22.4.2023. Viitattu 1.10.2023. <https://yle.fi/a/74-20028410>
- Strozyk, M. 2023. Tänä kesänä jalkapallon maailmanjärjestys järkkyy: ”Tuntuu oikeasti käännekohdalta” – Barcelonan supertähden profetia on toteutumassa. Yle 19.8.2023. Viitattu 1.10.2023. <https://yle.fi/a/74-20045842>
- Soccerment Research. 2023. The Growing Importance of Football Analytics. Viitattu 10.11.2023. <https://soccerment.com/the-importance-of-football-analytics/>

SVT. 2022. Ansträngt i damallsvenska klubbar: "Har bett om hjälp hos publiken". SVT 5.10.2022. Viitattu 1.10.2023.
<https://www.svt.se/sport/fotboll/sverige-halkar-efter-sportsligt-och-ekonomiskt>

Teiskonlahti, R. 2022. Naisten Englannin Superliiga teki uuden yleisöennätyksen: "Tämä on toivottavasti vasta alkua". Helsingin Sanomat 25.9.2022.

The FA 2023a. The story of women's football in England. Viitattu 1.10.2023.
<https://www.thefa.com/womens-girls-football/heritage/kicking-down-barriers>

The FA 2023b. Players at the FIFA Women's World Cup 2023 from the BWSL and BWC. Viitattu 1.10.2023.
https://womensleagues.thefa.com/players/?paged=11&sort_by=ASC

UEFA 2021. Women's Champions League Physical Analysis. Viitattu 1.10.2023. https://editorial.uefa.com/resources/0273-149bbe574cb0-b279fd76afc5-1000/uwcl_physical_analysis_report.pdf

UEFA 2023a. Women's association club coefficients. Viitattu 1.10.2023.
<https://www.uefa.com/nationalassociations/uefarankings/womenscountry/#/yr/2023>

UEFA 2023b. Women's Champions League History. Viitattu 1.10.2023.
<https://www.uefa.com/womenschampionsleague/history/seasons/2023/>

WorldFootball 2022. Women's Damallsvenskan Attendance. Viitattu 1.10.2023. <https://www.worldfootball.net/attendance/swe-frauen-damallsvenskan-2022/3/>

Worville, T. 2020. Explained: How different are men's and women's football? The Athletic 20.4.2020. Viitattu 1.10.2023.
<https://theathletic.com/1756375/2020/04/20/womens-vs-mens-football-the-trends/>

WyScout 2023. Glossary. Viitattu 1.10.2023. <https://dataglossary.wyscout.com>